

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषत्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ – ୩)

108 Upanishad (Vol – 3)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ପୂର୍ବାଭାଷ

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ମାତାପିତୃଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।

ସର୍ବଭ୍ୟୋ ଗୁରୁଭ୍ୟୋ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ମହାଗଣପତୟେ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ନମଃ ।

ସର୍ବଭ୍ୟୋ ଦେବେଭ୍ୟୋ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ବେଦାୟ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ବେଦପୁରୁଷାୟ ନମଃ ।

୧୪ ଅପ୍ରେଲ, ୨୦୨୧, ଏବେ ମଧ୍ୟ କୋଭିଡ ମହାମାରୀର ପ୍ରକୋପ ଜାରି ରହିଛି, ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ କଟକଣା ବଳବତ୍ତର ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସ୍କୁଲ, କଲେଜ ଓ ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନମାନ ବନ୍ଦ ରହିଛି । ଏ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ମୋ ପାଖରେ ବିଶେଷ କିଛି କାମ ନାହିଁ । "ଉକ୍ ବେଦ"କୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର ଓ ପ୍ରକାଶିତ କରିବାପରେ, ପାଠକମାନେ ଅନ୍ୟ “ପ୍ରାଚୀନ ସାଂସ୍କୃତିକ ସାହିତ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ” ମାନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ; ବିଶେଷଭାବରେ "ଉପନିଷଦ" ମାନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର କରିବାକୁ ଅନେକ ଅନୁରୋଧ ଆସିଥିଲା । ତେଣୁ ମୋର ଆଗାମୀ ପ୍ରକଳ୍ପ "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ପ୍ରାଥମିକତା ହୋଇଗଲା, ଓ ଏହା ଉପରେ କାମ କରିବାକୁ ଲାଗିପଡ଼ିଲି । ଏଥର ଚିନ୍ତାକଳି ଯେ, ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତର ଲୋକେ ସମ୍ମିଳିତହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟକଲେ ଏହା ସୁନ୍ଦର ଓ ସହଜ ହେବ । ସେଥିପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରି, ଏହାକୁ ସମସ୍ତେ ସ୍ୱାଗତ କରିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଶେଷରେ ୧୫ ଜଣିଆ ଏକ ଦଳଗଠନ ହୋଇପାରିଲା । କର୍ମମୟ ଜୀବନରେ ସମୟର ଅଭାବରୁ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାଥାଇ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ ଦେଇପାରିନଥିଲେ ।

"ଉପନିଷଦ"କୁ "ଜ୍ଞାନକାଣ୍ଡ" କୁହାଯାଏ, ଏହା ବିଶେଷକରି ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ବିଷୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ଲେଖାଯାଇଛି, ତଥା ଏହା "ବେଦ"ର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର ବା ଅଂଶ ଅଟେ । "ଉପନିଷଦ" ରଚନା କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହାଥିଲା ଯେ, - ଯେଉଁମାନେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବେଦ ପଠନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ଏକ ବିଶେଷତ୍ୱ ବିଷୟମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛାଅଛି, ସେମାନେ ଏହାକୁ ଅଧ୍ୟୟନ ଓ ଅଧ୍ୟାପନା କରିପାରିବେ । ସେଥିପାଇଁ ମହାପୁରୁଷମାନେ ବେଦରୁ ଏହାର ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମାନଙ୍କୁ "ଉପନିଷଦ"ରେ ରଚନା କରିଥିଲେ । ଏହାକୁହାଯାଏ ଯେ, ଖ୍ରୀ.ପୂ ୭୦୦ରୁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କର ରଚନା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଅନେକ ମହାପୁରୁଷମାନେ ଅନେକ "ଉପନିଷଦ" ରଚନା କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ବୈଦିକ ସମାଜ କେବଳ ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଉତ୍ପତ୍ତି କେବଳ ବେଦରୁ, ସେଇମାନଙ୍କୁ ମାନ୍ୟତା ଦେଇଛନ୍ତି । ସେହି ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି ।

୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦ" ଏକ ପୁରୁଣା ପୁସ୍ତକକୁ ଆଧାରକରି ଏହି "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ସମୁଦାୟ ୧୦୮ଟି "ଉପନିଷଦ" ରହିଅଛି । ଏଥିରେ ସମୁଦାୟ ୨୦୪୨ 'ପୁଷ୍ପା', ୭୬୭୯ 'ମନ୍ତ୍ର', ୩୩୪୭୭ 'ଧାଡ଼ି', ୧୫୮୩୭୭ 'ଶବ୍ଦ' ଓ ୧୦୯୫୬୦୩ 'ଅକ୍ଷର' ରହିଅଛି । ଏହାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ ଖେବ ସାଇଟ୍ ରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି ।

"ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ରୂପାନ୍ତରିତ ସରିବା ପରେ, ଏହା ଠିକ ରେ ରୂପାନ୍ତର ହେଲା କି ନାହିଁ, ତାହାର ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (ପ୍ରୁଫ୍-ରିଡିଙ୍ଗ୍) ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ମୂଳ ଦସ୍ତାବେଜ ସଙ୍ଗରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ଦସ୍ତାବେଜର ଯାଞ୍ଚ କରିବାପାଇଁ, ୧୫ ଜଣ ଅଲଗା ଅଲଗା ଶୁଦ୍ଧିକରଣ କାମରେ ଲାଗିଥିଲେ । ସେମାନେ ହେଲେ, ଶ୍ରୀମତୀ ସସ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର (ଭୁବନେଶ୍ୱର), ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା (ସମ୍ବଲପୁର), ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ଦାଶ (କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା), ଶ୍ରୀ ଶିଶିର କୁମାର ବିଷୋୟୀ (ଗଞ୍ଜାମ), ଶ୍ରୀ ଚିନ୍ମୟ ମିଶ୍ର (ମୟୂରଭଞ୍ଜ), ଶ୍ରୀ ତରଣୀସେନ ମେହେର (ବଲାଙ୍ଗୀର), ଶ୍ରୀ ନିଳାଦ୍ରି ବିହାରୀ ଶତପଥୀ (ଗଞ୍ଜାମ), ଶ୍ରୀ ଓମ ପ୍ରକାଶ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ (କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା), ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ (ଗଞ୍ଜାମ), ଶ୍ରୀ କୁମୁଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଶତପଥୀ (ଦେବଗଡ଼), ଓ ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ପରିଡ଼ା (କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା) ।

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର (ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା) ଏହାର ଉପଦେଷ୍ଟା ଓ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରାଇଥିଲେ । ମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ସମସ୍ତ ଯୋଗଦାନକାରୀ ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ କୃତଜ୍ଞତା ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଛି । ତାଙ୍କର ଉପଦେଷ୍ଟ, ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଓ ସୁଧାରୀକରଣ ସର୍ବଦା ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ରହିବ ।

ଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଯୋଗଦାନ ପାଇଁ ଏହି ପୁସ୍ତକ "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିଛି । ଆଶାକରୁଛି ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ,

ସଂପାଦକ,

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି - ଚେନ୍ନାଇ, ତାମିଲନାଡୁ, ଭାରତ ।

ଉତ୍ସର୍ଗ

ଏହି ପୁସ୍ତକ "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସମସ୍ତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସେବାରେ ଓ ସାର୍ବଜନୀନ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରୁଛି ।

ବଶମ୍ଭୁତ

ସଂପାଦକ

ନିବେଦନ

ଏହି ପୁସ୍ତକ "ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ"ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପଠନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତିଆରି କରାଯାଇଛି ଓ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡିଜିଟାଲ ରୂପରେ ମୁକ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଏହାର କୌଣସି ବ୍ୟାପାରୀକରଣ ନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ । ଯଦି କେହି ଏହାର ପ୍ରକାଶନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ସଂପାଦକଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ସଂପାଦକ,

ଯଦକ୍ଷରପଦଭ୍ରଷ୍ଟଂ ମାତ୍ରାହିନଂ ତୁ ଯଦ୍-ଭବେତ୍ ।
ତତ୍-ସର୍ବ ଶ୍ଯମତାଂ ଦେବ ନରାୟଣ ନମୋଽସ୍ତୁତେ ॥
ବିସର୍ଗବିମୁମାତ୍ରାଣି ପଦପାଦାକ୍ଷରାଣି ଚ ।
ନୁ୍ୟନାନି ଚାତିରିକ୍ତାନି ଶ୍ଯମସ୍ତୁ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ॥
ଓମ୍ ତତ୍ ସତ୍ । ସର୍ବମ୍ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାର୍ପଣାମସ୍ତୁ ।
ଓମ୍ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।

Sources ସୂତ୍ର	"ଉପନିଷଦ ଓଡ଼ିଆରେ" ରୂପାନ୍ତର କରିବାପାଇଁ ଏକ ଅତି ପୁରୁଣା ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । • ପୁସ୍ତକ ନାମ - ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ • କର୍ତ୍ତା - ଶ୍ରୀମଦ ନାରାୟଣ ରାମ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ - "କାବ୍ୟତୀର୍ଥ" • ପ୍ରକାଶିତ ବର୍ଷ - ୧୯୪୮, ଶକାବ୍ଦ - ୧୮୭୦ । • ପ୍ରକାଶକ - ନିର୍ଣ୍ଣୟସାଗର ମୁଦ୍ରଣାଳୟ, ବମ୍ବେ (ମୁମ୍ବାଇ) । • www.sanskritdocuments.org • www.archive.org
Send Corrections to ଭୁଲ ସୁଧାର ପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ	prakash@scholarshoppe.com
Site access ଞ୍ଜେର ସାଇଟ୍	www.scholarshoppe.com/veda-odia/

ଏହି 'ଦସ୍ତାବିଜ ବା ପୁସ୍ତକ'ଟି ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଆ ଡିଜିଟାଲ୍ ରୂପାନ୍ତର ଅଟେ ।

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା,

ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

astrosant@gmail.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading)

ଶ୍ରୀମତୀ ସମ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର
ସମ୍ପାଦିକା - "ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି"
ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଓଡ଼ିଶା

mohapatrasasmita89@yahoo.in

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା
ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ପରିଷଦ,
ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ତରଣୀସେନ ମେହେର
ବଲାଙ୍ଗୀର, ଓଡ଼ିଶା

mehertaranisen1@gmail.com

ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ଦାଶ
ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ,
କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

dasharun609@gmail.com

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ
ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,
ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ଶ୍ରୀ କୁମୁଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଶତପଥୀ
ଦେବଗଡ଼, ଓଡ଼ିଶା

kumuda.youngindia@gmail.com

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । ଉପନିଷଦକୁ ବେଦର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ 'ବେଦାନ୍ତ' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ 'ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା' ଓ 'ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ଷ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଦେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍ଲେ' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ୍ ରହୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ ଦଶୋପନିଷଦ, ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ ୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଈଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଉକ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁକ୍ତଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହୁତ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୨	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବକ୍ରସୂତୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଣ୍ଡିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜୀବା ଲ, ଜବାଳି	ଯୋଗରୂତାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍ୱୟ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ୱତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସତ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ୱ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଇଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ମୁକ୍ତିକା	ଜାବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାବ୍- ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍-ବୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ଧ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂକ୍ଷ୍ମ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ୱମେଧ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରଂବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ- ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୃଦୟାବଳୀ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଳ, ଶରଭ, ଭୃଗୁଜାବାଳ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାନ୍ତିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସମୁଦାୟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

ସୂଚୀପତ୍ର

ବହୁତ ଉପନିଷଦ	26
ଭାବନ ଉପନିଷଦ	71
ଦେବୀ ଉପନିଷଦ	46
ସରସ୍ୱତୀରହସ୍ୟ ଉପନିଷଦ	30
ସୀତା ଉପନିଷଦ	40
ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମି ଉପନିଷଦ	18
ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ ଉପନିଷଦ	52
ତ୍ରିପୁରା ଉପନିଷଦ	10

ଶାକ୍ତ ଉପନିଷଦ

(Shaakta Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ତ୍ରିପୁରା ଉପନିଷଦ

(Tripuropanisat / Tripuraa Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଡରଶୀସେନ ମେହେର

ତ୍ରିପୁରୋପନିଷତ୍ / ତ୍ରିପୁରା ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ତ୍ରିପୁରୋପନିଷତ୍ ॥

ତ୍ରିପୁରୋପନିଷଦ୍ବେଦ୍ୟପାରମୈଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟବୈଭବମ୍ ।

ଅଖଣ୍ଡାନନ୍ଦସାମ୍ରାଜ୍ୟଂ ରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ବାଞ୍ଛେ ମନସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା । ମନୋ ମେ ବାଚି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।

ଆବିରାବୀର୍ମ ଏଧି । ବେଦସ୍ୟ ମ ଆଶୀର୍ଘ୍ଵଃ । ଶୁତଂ ମେ ମା ପ୍ରହାସୀଃ ।

ଅନେନାଧୀତେନାହୋରାତ୍ରାନ୍ ସଂଦଧାମି । ଋତଂ ବଦିଷ୍ୟାମି । ସତ୍ୟଂ ବଦିଷ୍ୟାମି ।

ତନ୍ନାମବତୁ । ତଦ୍ବକ୍ତାରମବତୁ ।

ଅବତୁ ମାମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ ।

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ଓଁ ତିସ୍ରଃ ପୁରସ୍ତ୍ରପଥା ବିଶ୍ଵଚର୍ଷଣା ଅତ୍ରାକଥା ଅକ୍ଷରାଃ ସଂନିବିଷ୍ଠାଃ ।

ଅଧିଷ୍ଠାୟୈନା ଅଜରା ପୁରାଣୀ ମହତ୍ତରା ମହିମା ଦେବତାନାମ୍ ॥ ୧॥

ନବୟୋନୀର୍ନବଚକ୍ରାଣି ଦଧିରେ ନବୈବ ଯୋଗା ନବ ଯୋଗିନ୍ୟଶ୍ଚ ।

ନବାନାଂ ଚକ୍ରା ଅଧିନାଥା ସେଧାନା ନବ ଭଦ୍ରା ନବ ମୁଦ୍ରା ମହୀନାମ୍ ॥ ୨॥

ଏକା ସ ଆସୀତ୍-ପ୍ରଥମା ସା ନବାସୀଦାସୋନବିଂଶାଦାସୋନତ୍ରିଂଶାତ୍ ।

ଚତ୍ଵାରିଂଶାଦଥ ତିସ୍ରଃ ସମିଧା ଉଶତୀରିବ ମାତରୋ ମା ବିଶନ୍ତୁ ॥ ୩॥

ଉର୍ଧ୍ଵାଙ୍ଗୁଲଞ୍ଜୁଲନଂ ଜ୍ୟୋତିରଗ୍ରେ ତମୋ ବୈ ତିରଶ୍ଚାନମଜରଂ ତଦ୍ରଜୋଽଭୂତ୍ ।

ଆନନ୍ଦନଂ ମୋଦନଂ ଜ୍ୟୋତିରିନ୍ଦୋରେତା ଭ ବୈ ମଣ୍ଡୁଳା ମଣ୍ଡୁୟନ୍ତି ॥ ୪॥

ୟାସ୍ତ୍ରସ୍ତୋ ରେଖାଃ ସଦନାନି ଭୂସ୍ତ୍ରୀସ୍ତ୍ରୀବିଷ୍ଣୁପାସ୍ତ୍ରୀଗୁଣାସ୍ତ୍ରୀପ୍ରକାରାଃ ।
ଏତଦ୍ଭ୍ୟାଂ ପୁରକଂ ପୁରକାଶାଂ ମନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରଥତେ ମଦନୋ ମଦନ୍ୟା ॥ ୫॥

ମଦନ୍ତ୍ରିକା ମାନିନୀ ମଙ୍ଗଳା ଚ ସୁଭଗା ଚ ସା ସୁନ୍ଦରୀ ସିଦ୍ଧିମତ୍ତା ।
ଲଜ୍ଜା ମତିସ୍ତୁଷ୍ଟିରିଷ୍ଟା ଚ ପୁଷ୍ଟା ଲକ୍ଷ୍ମୀରୂପା ଲଳିତା ଲାଲପତ୍ରୀ ॥ ୬॥

ଇମାଂ ବିଜ୍ଞାୟ ସୁଧିୟା ମଦନ୍ତ୍ରୀ ପରିସ୍ତୃତା ତର୍ପୟନ୍ତଃ ସ୍ୱପୀଠମ୍ ।
ନାକସ୍ୟ ପୃଷ୍ଠେ ମହତୋ ବସନ୍ତି ପରଂ ଧ୍ୟାମ ତ୍ରେପୁରଂ ଚାବିଶନ୍ତି ॥ ୭॥

କାମୋ ଯୋନିଃ କାମକଳା ବ୍ରଜପାଣିର୍ଗୁହାହସା ମାତରିଶ୍ୱାତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରଃ ।
ପୁନର୍ଗୁହା ସକଳା ମାୟୟା ଚ ପୁରୁଷୋଷା ବିଶ୍ୱମାତାଦିବିଦ୍ୟା ॥ ୮॥

ଷଷ୍ଠଂ ସପ୍ତମମଥ ବହିସାରଥମସ୍ୟା ମୂଲତ୍ରିକମାଦେଶୟନ୍ତଃ ।
କଥ୍ୟଂ କବିଂ କଳ୍ପକଂ କାମମୀଶଂ ତୁଷ୍ଟବାଂସୋ ଅମୃତତ୍ୱଂ ଭଜନ୍ତେ ॥ ୯॥

ପୁରଂ ହନ୍ତୀମୁଖଂ ବିଶ୍ୱମାତୁ ରବେ ରେଖା ସ୍ୱରମଧ୍ୟଂ ତଦେଷା ।
ବୃହତ୍ତ୍ରିପିର୍ଦ୍ଦଶ ପଞ୍ଚ ଚ ନିତ୍ୟା ସଞ୍ଚୋତଶୀକଂ ପୁରମଧ୍ୟଂ ବିଭର୍ତ୍ତି ॥ ୧୦॥

ୟଦ୍ୱା ମଣ୍ଡଲାଦ୍ୱା ସ୍ତନବିମ୍ବମେକଂ ମୁଖଂ ଚାଧସ୍ତୀଶି ଗୁହାସଦନାନି ।
କାମୀ କଳାଂ କାମ୍ୟରୂପାଂ ଚିକିତ୍ସା ନରୋ ଜାୟତେ କାମରୂପଶ୍ଚ କାମଃ ॥ ୧୧॥

ପରିସ୍ତୃତଂ ଝଷମାଜଂ ଫଳଂ ଚ ଭକ୍ତାନି ଯୋନୀଃ ସୁପରିଷ୍ଟତାଶ୍ଚ ।
ନିବେଦୟନ୍ନେବତାୟୈ ମହତ୍ୟୈ ସ୍ୱାତ୍ମୀକୃତେ ସୁକୃତେ ସିଦ୍ଧିମେତି ॥ ୧୨॥

ସୃଣୋବ ସିତୟା ବିଶ୍ୱତର୍ଷଣିଃ ପାଶେନୈବ ପ୍ରତିବଧ୍ନାତ୍ୟଭୀକାମ୍ ।
ଇଷୁଭିଃ ପଞ୍ଚଭିର୍ଧନୁଷା ଚ ବିଧ୍ୟତ୍ୟାଦିଶକ୍ତିରରୁଣା ବିଶ୍ୱଜନ୍ୟା ॥ ୧୩॥

ଭଗଃ ଶକ୍ତିର୍ଭଗବାନ୍-କାମ ଇଶ ଭଦ୍ରା ଦାତାରାବିହ ସୌଭଗାନାମ୍ ।
ସମପ୍ରଧାନୌ ସମସତ୍ତୌ ସମୋଜୌ ତୟୋଃ ଶକ୍ତିରଜରା ବିଶ୍ୱୟୋନିଃ ॥ ୧୪॥

ପରିସ୍ରୁତା ହବିଷା ଭାବିତେନ ପ୍ରସଂକୋଚେ ଗଲିତେ ବୈମନସ୍କଃ ।
ଶର୍ବଃ ସର୍ବସ୍ୟ ଜଗତୋ ବିଧାତା ଧର୍ତ୍ତା ହର୍ତା ବିଶ୍ୱରୂପତ୍ୱମେତି ॥ ୧୫॥

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ମହୋପନିଷତ୍ତ୍ରିପୁର୍ୟା ଯୁମକ୍ଷୟଂ ପରମୋ ଗୀର୍ତ୍ତରୀକ୍ଷେ ।
ଏଷର୍ଗ୍ୟଜୁଃ ପରମେତତ୍ତ ସାମାୟମଥର୍ବେୟମନ୍ୟା ତ ବିଦ୍ୟା ॥ ୧୬॥

ଓଁ ହ୍ରୀମୋଂ ହ୍ରୀମିତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥ ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ରତ୍ ॥

ଓଁ ବାଞ୍ଛେ ମନସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା । ମନୋ ମେ ବାଚି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।
ଆବିରାବୀର୍ମ ଏଧି । ବେଦସ୍ୟ ମ ଆଶୀର୍ଘ୍ନଃ । ଶୁଭଂ ମେ ମା ପ୍ରହାସୀଃ ।
ଅନେନାଧୀତେନାହୋରାତ୍ରାନ୍ ସଂଦଧାମି । ରତଂ ବଦିଷ୍ୟାମି । ସତ୍ୟଂ ବଦିଷ୍ୟାମି ।
ତନ୍ନାମବତୁ । ତଦ୍ବକ୍ତାରମବତୁ ।
ଅବତୁ ମାମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀତ୍ରିପୁରୋପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମି ଉପନିଷଦ

(Soubhagyalakshmyupanisat / Soubhagyalakshmi Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀମତୀ ସସ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର

ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମ୍ୟପନିଷତ୍ / ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମି ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମ୍ୟପନିଷତ୍ ॥

ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀକୈବଲ୍ୟବିଦ୍ୟାବେଦ୍ୟସୁଖାକୃତି ।

ତ୍ରିପାନ୍ନାରାୟଣାନନ୍ଦରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ବାଢ଼େ ମନସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା । ମନୋ ମେ ବାଚି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।
ଆବିରାବୀର୍ମ ଏଧି । ବେଦସ୍ୟ ମ ଆଶୀର୍ଘ୍ୟଃ । ଶୁଭଂ ମେ ମା ପ୍ରହାସୀଃ ।
ଅନେନାଧୀତେନାହୋରାତ୍ରାନ୍ ସଂଦଧାମି । ଋତଂ ବଦିଷ୍ୟାମି । ସତ୍ୟଂ ବଦିଷ୍ୟାମି ।
ତନ୍ନାମବତୁ । ତଦ୍ବକ୍ତାରମବତୁ । ଅବତୁ ମାମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

(ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀବିଦ୍ୟାଜିଜ୍ଞାସା)

ହରିଃ ଓଁ ॥

ଅଥ ଭଗବନ୍ତଂ ଦେବା ଭରୁହେ ଭଗବନ୍ନଃ କଥୟ ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀବିଦ୍ୟାମ୍ ।
ତଥେତ୍ୟବୋଚତ୍-ଭଗବାନାଦିନାରାୟଣଃ ସର୍ବେ ଦେବା ଯୁୟଂ ସାବଧାନମନସୋ
ଭୂତା ଶୃଣୁତ ତୁରୀୟରୂପାଂ ତୁରୀୟାତୀତାଂ ସର୍ବୋକ୍ତାଂ ସର୍ବମନ୍ତ୍ରାସନଗତାଂ
ପୀଠୋପପୀଠଦେବତାପରିବୃତାଂ ଚତୁର୍ଭୁଜାଂ ଶ୍ରିୟଂ ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣାମିତି ପଞ୍ଚଦଶର୍ଗ୍ଭିର୍ଧ୍ୟାୟେତ୍ ।
ଅଥ ପଞ୍ଚଦଶ ଋଗାତ୍ମକସ୍ୟ ଶ୍ରୀସୁକ୍ତସ୍ୟାନନ୍ଦକର୍ଦ୍ଦମଚିକ୍ଳୀତେନ୍ଦିରାସୁତା ଋଷୟଃ ।
ଶ୍ରୀରିଷ୍ୟାଦ୍ୟା ଋଚଃ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶାନାମୃତାମାନନ୍ଦାଋଷୟଃ ।
ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣାଦ୍ୟାଦ୍ୟତ୍ରୟସ୍ୟାନୁଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦଃ ।
କାଂସୋଽସ୍ତ୍ରୀତ୍ୟସ୍ୟ ବୃହତୀ ଛନ୍ଦଃ ।
ତଦନ୍ୟୟୋର୍ଦ୍ଦ୍ଵୟୋସ୍ତ୍ରିଷୁପ୍ । ପୁନରଷ୍ଟକସ୍ୟାନୁଷ୍ଟୁପ୍ ।

ଶେଷସ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାରପଞ୍ଜିଃ । ଶ୍ରୀଗ୍ରିହେବତା ।
 ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣାମିତି ବୀଜମ୍ । କାଂସୋଽସ୍ମୀତି ଶକ୍ତିଃ ।
 ହିରଣ୍ମୟା ଚନ୍ଦ୍ରା ରଜତସ୍ରଜା ହିରଣ୍ୟା ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣେତି
 ପ୍ରଣବାଦିନମୋଽନ୍ତ୍ରିଷ୍ଟତୁର୍ଥ୍ୟନ୍ତ୍ରିରଙ୍ଗନ୍ୟାସଃ ।
 ଅଥ ବକ୍ତ୍ରତ୍ତୟୈରଙ୍ଗନ୍ୟାସଃ ।
 ମସ୍ତକଲୋଚନାଶ୍ଚୁଦ୍ରାଶବଦନକଣ୍ଠବାହୁଦ୍ବୟଦ୍ବୟନାଭିଗୁହ୍ୟପାୟୁରୁଜାନୁଜଘେଷୁ
 ଶ୍ରୀସୁକ୍ତେରେବ କ୍ରମଶୋ ନ୍ୟସେତ୍ ।
 ଅରୁଣକମଲସଂସ୍ଥା ତଦ୍ରଜଃପୁଞ୍ଜବର୍ଣ୍ଣା କରକମଲଧୃତେଷ୍ଟାଽଭୀତିୟୁଗ୍ମାମୁଜା ଚ ।
 ମଣିକଟକବିଚିତ୍ରାଲଂକୃତାକଳ୍ପଜାଲୈଃ ସକଲଭୁବନମାତା ସଦ୍ଭବଂ ଶ୍ରୀଃ ଶ୍ରୀୟୈ ନଃ ॥ ୧॥

(ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀଚକ୍ରମ୍)

ତପ୍ତାଠକର୍ଣ୍ଣିକାୟାଂ ସସାଧ୍ୟାଂ ଶ୍ରୀବୀଜମ୍ ।
 ବସ୍ତ୍ରାଦିତ୍ୟକଲାପଦ୍ବେଷୁ ଶ୍ରୀସୁକ୍ତଗତାର୍ଥାର୍ପଣା ତଦ୍ବହିର୍ଯଃ ଶୁଚିରିତି
 ମାତୃକୟା ଚ ଶ୍ରିୟଂ ଯନ୍ମାଙ୍ଗଦଶକଂ ଚ ବିଲିଖ୍ୟ ଶ୍ରିୟମାବାହୟେତ୍ ।
 ଅଙ୍ଗେଃ ପ୍ରଥମା ବୃତ୍ତିଃ । ପଦ୍ମାଦିଭିର୍ଦ୍ବିତୀୟା । ଲୋକେଶୈସ୍ତୃତୀୟା ।
 ତଦାୟୁଧୈସ୍ତୁରୀୟା ବୃତ୍ତିର୍ଭବତି । ଶ୍ରୀସୁକ୍ତେରାହନାଦି । ଷୋଡଶସହସ୍ରଜପଃ ।

(ଏକାକ୍ଷରୀମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ ରକ୍ଷ୍ୟାଦି)

ସୌଭାଗ୍ୟରମୈକାକ୍ଷୟା ଭୃଗୁନିତୃଦ୍-ଗାୟତ୍ରୀ । ଶ୍ରିୟ ରକ୍ଷ୍ୟାଦୟଃ ।
 ଶମିତି ବୀଜଶକ୍ତିଃ । ଶ୍ରୀମିତ୍ୟାଦି ଷଡଙ୍ଗମ୍ ।
 ଭୂୟାଦ୍-ଭୂୟୋ ଦ୍ବିପଦ୍ମାଭୟବରଦକରା ତପ୍ରକାର୍ତ୍ତସ୍ପରାଭା
 ଶୁଭ୍ରାଭ୍ରାଭେଭୟଗ୍ନଦ୍ବୟକରଧୃତକୁମ୍ଭାଦ୍-ଭିରାସିତ୍ୟମାନା ।
 ରକ୍ତୋଦ୍ଭାବଞ୍ଚମୌଲିର୍ବିମଳତରଦୁକୁଲାର୍ତ୍ତବାଲେପନାଦ୍ୟା ପଦ୍ମାକ୍ଷୀ
 ପଦ୍ମନାଭୋରସି କୃତବସତିଃ ପଦ୍ମଗା ଶ୍ରୀଃ ଶ୍ରୀୟୈ ନଃ ॥ ୧॥

(ଏକାକ୍ଷରୀଚକ୍ରମ୍)

ତପୀଠମ୍ । ଅଷ୍ଟପତ୍ରଂ ବୃତ୍ତତ୍ରୟଂ ଦ୍ଵାଦଶରାଶିଖଣ୍ଡଂ ଚତୁରସ୍ରଂ ରମାପୀଠଂ ଭବତି ।
କର୍ଣ୍ଣକାୟାଂ ସସାଧ୍ୟଂ ଶ୍ରୀବାଜମ୍ ।
ବିଭୂତିରୁନ୍ନତିଃ କାନ୍ତିଃ ସ୍ଵଷ୍ଟିଃ କୀର୍ତ୍ତିଃ ସନ୍ନତିର୍ବୁଧିଃ
ସନ୍ନତିର୍ବୁଦ୍ଧିରିତି ପ୍ରଣବାଦିନମୋକ୍ତିଶ୍ଚତୁର୍ଥ୍ୟକ୍ତିର୍ନବଶକ୍ତିଂ ଯୁଜେତ୍ ।
ଅଙ୍ଗେ ପ୍ରଥମା ବୃତ୍ତିଃ । ବାସୁଦେବାଦିଭିର୍ଦ୍ଵିତୀୟା । ବାଲାକ୍ୟାଦିଭିସ୍ତୃତୀୟା ।
ଇନ୍ଦ୍ରାଦିଭିଷ୍ଟତୃତୀୟା ଭବତି । ଦ୍ଵାଦଶଲକ୍ଷଜପଃ ।

(ଲକ୍ଷ୍ମୀମନ୍ତ୍ରବିଶେଷାଃ)

ଶ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମୀର୍ବରଦା ବିଷ୍ଣୁପତ୍ନୀ ବସୁପ୍ରଦା ହିରଣ୍ୟରୂପା ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମାଲିନୀ
ରଜତସ୍ରଜା ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣପ୍ରଭା ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣପ୍ରାକାରା ପଦ୍ମବାସିନୀ ପଦ୍ମହସ୍ତା
ପଦ୍ମପ୍ରିୟା ମୁକ୍ତାଲଂକାରା ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟା ବିଲ୍ଵପ୍ରିୟା ଇଶ୍ଵରୀ
ଭୁକ୍ତିର୍ମୁକ୍ତିର୍ବିଭୂତିର୍ବୁଦ୍ଧିଃ ସମୃଦ୍ଧିଃ କୃଷ୍ଣିଃ ପୁଷ୍ଟିର୍ଧନଦା ଧନେଶ୍ଵରୀ
ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭୋଗିନୀ ଭୋଗଦା ସାବିତ୍ରୀ ଧାତ୍ରୀ
ବିଧାତ୍ରୀତ୍ୟାଦିପ୍ରଣବାଦିନମୋକ୍ତିଶ୍ଚତୁର୍ଥ୍ୟକ୍ତିଃ ମନ୍ତ୍ରାଃ ।
ଏକାକ୍ଷରବଦଙ୍ଗାଦିପୀଠମ୍ । ଲକ୍ଷଜପଃ । ଦଶାଂଶଂ ତର୍ପଣମ୍ ।
ଦଶାଂଶଂ ହବନମ୍ । ଦ୍ଵିଜତୃପ୍ତିଃ । ନିଷ୍କାମାନାମେବ ଶ୍ରୀବିଦ୍ୟାସିଦ୍ଧିଃ ।
ନ କଦାପି ସକାମାନାମିତି ॥ ୧॥

(ଉତ୍ତମାଧିକାରିଣାଂ ଜ୍ଞାନୟୋଗଃ)

ଅଥ ହୈନଂ ଦେବା ଉତୁସ୍ତୁରୀୟାୟା ମାୟାୟା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଂ ତତ୍ତ୍ଵଂ ବ୍ରୁହୀତି । ତଥେତି ସ ହୋବାତ ।
ୟୋଗେନ ଯୋଗୋ ଜ୍ଞାତବ୍ୟୋ ଯୋଗୋ ଯୋଗାତ୍-ପ୍ରବର୍ଧତେ ।
ୟୋଽପ୍ରମତ୍ତସ୍ତୁ ଯୋଗେନ ସ ଯୋଗୀ ରମତେ ତିରମ୍ ॥ ୧॥

ସମାପୟା ନିଦ୍ରାଂ ସିଦ୍ଧୀର୍ହେଃ କ୍ଳୃତୋଜୀ ଶ୍ରମତ୍ୟାଜ୍ୟବାଧେ ବିବିକ୍ତେ ପ୍ରଦେଶେ ।
ସଦା ଶୀତନିସ୍ତୁଷ୍ଟ ଏଷ ପ୍ରୟତ୍ନୋଽଥ ବା ପ୍ରଶରୋଧୋ ନିଜାଭ୍ୟାସମାର୍ଗାତ୍ ॥ ୨॥

ବକ୍ତ୍ରେଣାପୂର୍ଣ୍ଣ ବାୟୁଂ ହୃତବହନିଲୟୋଽପାନମାକୃଷ୍ୟ ଧୃତ୍ୱା
ସ୍ୱାଙ୍ଗୁଷ୍ଠାଦ୍ୟଙ୍ଗୁଲୀଭିର୍ବରକରତଲୟୋଃ ଷଡ୍ଭିରେବଂ ନିରୂପ୍ୟ ।
ଶ୍ରୋତ୍ରେ ନେତ୍ରେ ଚ ନାସାପୁଟୟୁଗଲମଥୋଽନେନ ମାର୍ଗେଣ
ସମ୍ୟକ୍ପଶ୍ୟନ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟୟାଂଶଂ ପ୍ରଶବବହୁବିଧଧ୍ୟାନସଂଲୀନଚିତ୍ତାଃ ॥ ୩॥

(ନାଦାବିର୍ଭାବପୂର୍ବକୋ ଗ୍ରନ୍ଥିତ୍ରୟଭେଦଃ)

ଶ୍ରବଣମୁଖନୟନନାସାନିରୋଧନେନୈବ କର୍ତ୍ତବ୍ୟମ୍ ।
ଶୁଦ୍ଧସୁଷୁମ୍ନାସରଣୌ ସୁଚମମଲଂ ଶୂନ୍ୟତେ ନାଦଃ ॥ ୪॥

ବିଚିତ୍ରଘୋଷସଂଯୁକ୍ତାନାଦତେ ଶୂନ୍ୟତେ ଧ୍ୱନିଃ ।
ଦିବ୍ୟଦେହଶ୍ଚ ତେଜସ୍ୱୀ ଦିବ୍ୟଗନ୍ତୋଽପ୍ୟରୋଗବାନ୍ ॥ ୫॥

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣହୃଦୟଃ ଶୂନ୍ୟେ ତ୍ୱାରମ୍ଭେ ଯୋଗବାନ୍ଭବେତ୍ ।
ଦ୍ୱିତୀୟା ବିଘଟୀକୃତ୍ୟ ବାୟୁର୍ଭବତି ମଧ୍ୟଗଃ ॥ ୬॥

ଦୃଢାସନୋ ଭବେଦ୍ୟୋଗୀ ପଦ୍ମାଦ୍ୟାସନସଂସ୍ଥିତଃ ।
ବିଷ୍ଣୁଗ୍ରନ୍ଥେସ୍ତତୋ ଭେଦାପୂରମାନନ୍ଦସଂଭବଃ ॥ ୭॥

ଅତିଶୂନ୍ୟୋ ବିମର୍ଦ୍ଦଶ୍ଚ ଭେରୀଶବ୍ଦସ୍ତତୋ ଭବେତ୍ ।
ତୃତୀୟାଂ ଯତ୍ନତୋ ଭିତ୍ତ୍ୱା ନିନାଦୋ ମର୍ଦ୍ଦନଧ୍ୱନିଃ ॥ ୮॥

(ଅଖଣ୍ଡବ୍ରହ୍ମାକାରବୃତ୍ତିଃ)

ମହାଶୂନ୍ୟଂ ତତୋ ଯାତି ସର୍ବସିଦ୍ଧିସମାଶ୍ରୟମ୍ ।
ଚିତ୍ତାନନ୍ଦଂ ତତୋ ଭିତ୍ତ୍ୱା ସର୍ବପୀଠଗତାନିଲଃ ॥ ୯॥

ନିଷ୍ପତ୍ତୌ ବୈଷ୍ଣବଃ ଶବ୍ଦଃ କୃଣତୀତି କୃଣୋ ଭବେତ୍ ।
ଏକୀଭୂତଂ ତଦା ଚିତ୍ତଂ ସନକାଦିମୁନୀତିତମ୍ ॥ ୧୦॥

ଅନ୍ତେନନ୍ତଂ ସମାରୋପ୍ୟ ଖଣ୍ଡେଖଣ୍ଡଂ ସମର୍ପୟନ୍ ।
ଭୂମାନଂ ପ୍ରକୃତିଂ ଧ୍ୟାତ୍ବା କୃତକୃତ୍ୟୋଃମୃତୋ ଭବେତ୍ ॥ ୧୧॥

(ନିର୍ବିକଳ୍ପଭାବଃ)

ଯୋଗେନ ଯୋଗଂ ସଂରୋପ୍ୟ ଭାବଂ ଭାବେନ ଚାଞ୍ଜିସା ।
ନିର୍ବିକଳ୍ପଂ ପରଂ ତତ୍ତ୍ଵଂ ସଦା ଭୂତ୍ବା ପରଂ ଭବେତ୍ ॥ ୧୨॥

ଅହଂଭାବଂ ପରିତ୍ୟଜ୍ୟ ଜଗଦ୍-ଭାବମନୀଦୃଶମ୍ ।
ନିର୍ବିକଳ୍ପେ ସ୍ଥିତୋ ବିଦ୍ଵାନ୍ଭୂୟୋ ନାପ୍ୟନୁଶୋଚତି ॥ ୧୩॥

ସଲିଲେ ସୈନ୍ଧବଂ ଯଦ୍ଵସ୍ତ୍ରୀମ୍ୟଂ ଭବତି ଯୋଗତଃ ।
ତଥାତ୍ମମନସୌରେକ୍ୟଂ ସମାଧିରଭିଧୀୟତେ ॥ ୧୪॥

ୟଦା ସଂକ୍ଷୀୟତେ ପ୍ରାଣୋ ମାନସଂ ଚ ପ୍ରଲୀୟତେ ।
ତଦା ସମରସତ୍ଵଂ ଯସ୍ତସାଧିରଭିଧୀୟତେ ॥ ୧୫॥

ୟସ୍ତମତ୍ତଂ ତୟୋରତ୍ର ଜୀବାତ୍ମପରମାତ୍ମନୋଃ ।
ସମସ୍ତନଷ୍ଟସଂକଳ୍ପଃ ସମାଧିରଭିଧୀୟତେ ॥ ୧୬॥

ପ୍ରଭାଶୂନ୍ୟଂ ମନଃଶୂନ୍ୟଂ ବୁଦ୍ଧିଶୂନ୍ୟଂ ନିରାମୟମ୍ ।
ସର୍ବଶୂନ୍ୟଂ ନିରାଭାସଂ ସମାଧିରଭିଧୀୟତେ ॥ ୧୭॥

(ଆଧାରଚକ୍ରମ୍)

ସ୍ୱୟମୁଜ୍ଜ୍ୱଳିତେ ଦେହେ ଦେହୀ ନିତ୍ୟସମାପିନା ।
ନିଶ୍ଚଳଂ ତଂ ବିଜାନୀୟାସୁମାପିରଭିଧୀୟତେ ॥ ୧୮॥

ଯତ୍ର ଯତ୍ର ମନୋ ଯାତି ତତ୍ର ତତ୍ର ପରଂ ପଦମ୍ ।
ତତ୍ର ତତ୍ର ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ସର୍ବତ୍ର ସମବସ୍ଥିତମ୍ ॥ ୧୯॥ ଇତି ॥ ୧୧ ॥

ଅଥ ହୈନଂ ଦେବା ଉତୁର୍ନବଚକ୍ରବିବେକମନୁବ୍ରୁହୀତି ।
ତଥେତି ସ ହୋବାଚ ଆଧାରେ ବ୍ରହ୍ମଚକ୍ରଂ ତ୍ରିରାବୃତ୍ତଂ ଭଗମଶ୍ଚଲାକାରମ୍ ।
ତତ୍ର ମୂଳକନ୍ଦେ ଶକ୍ତିଃ ପାବକାକାରଂ ଧ୍ୟାୟେତ୍ ।
ତତ୍ତ୍ୱେବ କାମରୂପପୀଠଂ ସର୍ବକାମପ୍ରଦଂ ଭବତି ।
ଇତ୍ୟାଧାରଚକ୍ରମ୍ । ଦ୍ୱିତୀୟଂ ସ୍ୱାଧିଷ୍ଠାନଚକ୍ରଂ ଷଡ୍ଦଳମ୍ ।
ତନ୍ମଧ୍ୟେ ପଶ୍ଚିମାଭିମୁଖଂ ଲିଙ୍ଗଂ ପ୍ରବାଲାଙ୍କୁରସଦୃଶଂ ଧ୍ୟାୟେତ୍ ।
ତତ୍ତ୍ୱେବୋତ୍ୟାଶପୀଠଂ ଜଗଦାକର୍ଷଣସିଦ୍ଧିଦଂ ଭବତି ।
ତୃତୀୟଂ ନାଭିଚକ୍ରଂ ପଞ୍ଚାବର୍ତ୍ତଂ ସର୍ପକୁଟିଳାକାରମ୍ ।
ତନ୍ମଧ୍ୟେ କୁଣ୍ଡଳିନୀଂ ବାଲାର୍କକୋଟିପ୍ରଭାଂ ତତିତ୍-ପ୍ରଭାଂ (ତନ୍ମୁମଧ୍ୟାଂ) ଧ୍ୟାୟେତ୍ ।
ସାମର୍ଥ୍ୟଶକ୍ତିଃ ସର୍ବସିଦ୍ଧିପ୍ରଦା ଭବତି । ମଣିପୁରକଚକ୍ରଂ ହୃଦୟଚକ୍ରମ୍ ।
ଅଷ୍ଟଦଳମଧୋମୁଖମ୍ । ତନ୍ମଧ୍ୟେ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟଲିଙ୍ଗାକାରଂ ଧ୍ୟାୟେତ୍ ।
ସୈବ ହଂସକଲା ସର୍ବପ୍ରିୟା ସର୍ବଲୋକବଶ୍ୟକରୀ ଭବତି ।
କଣ୍ଠଚକ୍ରଂ ଚତୁରଙ୍ଗୁଳମ୍ ।
ତତ୍ର ବାମେ ଇତା ଚନ୍ଦ୍ରନାଭୀ ଦକ୍ଷିଣେ ପିଙ୍ଗଳା ସୂର୍ଯ୍ୟନାଭୀ ତନ୍ମଧ୍ୟେ ସୁଷୁମ୍ନାଂ
ଶ୍ୱେତବର୍ଣ୍ଣାଂ ଧ୍ୟାୟେତ୍ । ଯ ଏବଂ ବେଦାନାହତା ସିଦ୍ଧିଦା ଭବତି ।
ତାଲୁଚକ୍ରମ୍ । ତତ୍ରାମୃତଧାରାପ୍ରବାହଃ ।
ଘଣ୍ଟିକାଲିଙ୍ଗମୂଳଚକ୍ରରନ୍ତ୍ରେ ରାଜଦନ୍ତାବଲମ୍ବିନୀବିବରଂ ଦଶଦ୍ୱାଦଶାରମ୍ ।

ତତ୍ର ଶୂନ୍ୟଂ ଧ୍ୟାୟେତ୍ । ଚିତ୍ତଲୟେ ଭବତି । ସପ୍ତମଂ ଭୂତକ୍ରମଜୁଷ୍ମାତ୍ରମ୍ ।
ତତ୍ର ଜ୍ଞାନନେତ୍ରଂ ଦୀପଶିଖାକାରଂ ଧ୍ୟାୟେତ୍ ।
ତଦେବ କପାଳକନ୍ଦବାକ୍ସିଜିଦଂ ଭବତି । ଆଜ୍ଞାତକ୍ରମଷ୍ଟମମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମରକ୍ତଂ ନିର୍ବାଣତକ୍ରମ୍ । ତତ୍ର ସୂଚିକାଗୃହେତରଂ ପୂର୍ଣ୍ଣଶିଖାକାରଂ ଧ୍ୟାୟେତ୍ ।
ତତ୍ର ଜାଲନ୍ଦରପୀଠଂ ମୋକ୍ଷପ୍ରଦଂ ଭବତୀତି ପରବ୍ରହ୍ମତକ୍ରମ୍ । ନବମମାକାଶତକ୍ରମ୍ ।
ତତ୍ର ଷୋଡଶଦଳପଦ୍ମମୂର୍ଧ୍ନମୁଖଂ ତନ୍ମଧ୍ୟକର୍ଣ୍ଣକାନ୍ତ୍ରୀକୃତାକାରମ୍ ।
ତନ୍ମଧ୍ୟେ ଉର୍ଧ୍ବଶକ୍ତିଃ । ତାଂ ପଶ୍ୟନ୍ଧ୍ୟାୟେତ୍ ।
ତତ୍ତ୍ରେବ ପୂର୍ଣ୍ଣଗିରିପୀଠଂ ସର୍ବେଜ୍ଞାଲିଙ୍ଗିସାଧନଂ ଭବତି ।
ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମ୍ୟପନିଷଦଂ ନିତ୍ୟମଧୀତେ ସ୍ରୋତ୍ସରୀପୁତୋ ଭବତି ।
ସ ବାୟୁପୁତୋ ଭବତି ।
ସ ସକଲଧନଧାନ୍ୟସତ୍-ପୁତ୍ରକଲତ୍ରହୟଭୃଗଜପଶୁମହିଷୀଦାସୀଦାସୟୋଗଜ୍ଞାନବାନ୍ଭବତି ।
ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତ ଇତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥

ଓଁ ବାଞ୍ଛେ ମନସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା । ମନୋ ମେ ବାଚି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।
ଆବିରାବୀର୍ମ ଏଧି । ବେଦସ୍ୟ ମ ଆଶୀର୍ଘ୍ନଃ । ଶୁଭଂ ମେ ମା ପ୍ରଦାସୀଃ ।
ଅନେନାଧୀତେନାହୋରାତ୍ରାନ୍ ସଂଦଧାମି । ଋତଂ ବଦିଷ୍ୟାମି । ସତ୍ୟଂ ବଦିଷ୍ୟାମି ।
ତନ୍ନାମବତୁ । ତଦ୍ଭକ୍ତାରମବତୁ । ଅବତୁ ମାମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମ୍ୟପନିଷସମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ବହୁ ଚ ଭୃପନିଷଦ

(Bahvruchopanishat / Bahvrucha Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କୁମୁଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଶତପଥୀ

ବହୁଚୋପନିଷତ୍ / ବହୁଚ ଉପନିଷଦ୍

॥ ଅଥ ବହୁଚୋପନିଷତ୍ ॥

ବହୁଚାଖ୍ୟବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାମହାଶଶ୍ୱାର୍ଥବୈଭବମ୍ ।
ଅଶଶ୍ୱାନନ୍ଦସାମ୍ରାଜ୍ୟଂ ରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ବାହ୍ମେ ମନସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା । ମନୋ ମେ ବାଚି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।
ଆବିରାବୀର୍ମ ଏଧି । ବେଦସ୍ୟ ମ ଆଶୀର୍ଘ୍ନଃ । ଶୁତଂ ମେ ମା ପ୍ରହାସୀଃ ।
ଅନେନାଧୀତେନାହୋରାତ୍ରାନ୍ ସଂଦଧାମି । ଋତଂ ବଦିଷ୍ୟାମି । ସତ୍ୟଂ ବଦିଷ୍ୟାମି ।
ତନ୍ନାମବତୁ । ତଦ୍ବକ୍ତାରମବତୁ ।
ଅବତୁ ମାମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

ଦେବୀ ହ୍ୟେକାଗ୍ର ଆସୀତ୍ ସୈବ ଜଗଦଶ୍ରମସୃଜତ୍ । କାମକଲେତି ବିଜ୍ଞାୟତେ ।
ଶୃଙ୍ଗାରକଲେତି ବିଜ୍ଞାୟତେ ତସ୍ୟା ଏବ ବ୍ରହ୍ମା ଅଜୀଜନତ୍ ।
ବିଷ୍ଣୁରଜୀଜନତ୍ । ରୁଦ୍ରୋଽଜୀଜନତ୍ । ସର୍ବେ ମରୁଦ୍ଭାଗା ଅଜୀଜନତ୍ ।
ଗନ୍ଧର୍ବାୟୁରସଃ କିଂନରା ବାଦିତ୍ରବାଦିନଃ ସମନ୍ତାଦଜୀଜନତ୍ ।
ଭୋଗ୍ୟମଜୀଜନତ୍ । ସର୍ବମଜୀଜନତ୍ । ସର୍ବଂ ଶାକ୍ତମଜୀଜନତ୍ ।
ଅଶ୍ରୁଜଂ ସ୍ନେହଜମୁଦ୍-ଭିଜ୍ଞଂ ଜରାୟୁଜଂ ଯଜ୍ଞିଂ ଚୈତତ୍-ପ୍ରାଣି
ସ୍ଥାବରଜଙ୍ଗମଂ ମନୁଷ୍ୟମଜୀଜନତ୍ ॥

ସୈଷାଃପରା ଶକ୍ତିଃ । ସୈଷା ଶାଂଭବୀ ବିଦ୍ୟା
 କାଦିବିଦ୍ୟେତି ବା ହାଦିବିଦ୍ୟେତି ବା ସାଦିବିଦ୍ୟେତି ବା ରହସ୍ୟମ୍ ।
 ଓମୋଂ ବାଚି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସୈବ ପୁରତ୍ରୟଂ ଶରୀରତ୍ରୟଂ ବ୍ୟାପ୍ୟ ବହିରନ୍ତରବଭାସୟନ୍ତୀ
 ଦେଶକାଲବସ୍ତୁନ୍ତରସଙ୍ଗାନୁହାତିପୁରସୁନ୍ଦରୀ ବୈ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ ଚିତିଃ ।
 ସୈବାତ୍ମା ତତୋଽନ୍ୟଦସତ୍ୟମନାତ୍ମା ଅତ ଏଷ ବ୍ରହ୍ମସଂବିତ୍ତିର୍ଭାବାଭାବକଲାବିନିର୍ମୁକ୍ତା
 ଚିଦାଦ୍ୟାଦ୍ବିତୀୟବ୍ରହ୍ମସଂବିତ୍ତିଃ ସଜ୍ଜିଦାନନ୍ଦଲହରୀ ମହାତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦରୀ
 ବହିରନ୍ତରନ୍ତୁପ୍ରବିଶ୍ୟ ସ୍ୱୟମେକୈବ ବିଭାତି ।
 ଯଦସ୍ତି ସନ୍ନାତ୍ରମ୍ । ଯଦ୍ବିଭାତି ଚିନ୍ନାତ୍ରମ୍ ।
 ଯତ୍-ପ୍ରିୟମାନନ୍ଦଂ ତଦେତସ୍ତର୍ବାକାରା ମହାତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦରୀ ।
 ତ୍ୱଂ ଚାହଂ ଚ ସର୍ବଂ ବିଶ୍ୱଂ ସର୍ବଦେବତା । ଇତରସ୍ତର୍ବଂ ମହାତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦରୀ ।
 ସତ୍ୟମେକଂ ଲଳିତାଶ୍ୟଂ ବସ୍ତୁ ତଦଦ୍ବିତୀୟମଶଶ୍ୱାଥଂ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ।
 ପଞ୍ଚରୂପପରିତ୍ୟାଗାଦସ୍ୱରୂପପ୍ରହାଣତଃ ।
 ଅଧିଷ୍ଠାନଂ ପରଂ ତତ୍ତ୍ୱମେକଂ ସଞ୍ଜିଷ୍ୟତେ ମହତ୍ ।। ଇତି ।
 ପ୍ରଜ୍ଞାନଂ ବ୍ରହ୍ମେତି ବା ଅହଂ ବ୍ରହ୍ମାସ୍ମୀତି ବା ଭାଷ୍ୟତେ ।
 ତତ୍ତ୍ୱମସୀତ୍ୟେବ ସଂଭାଷ୍ୟତେ ।
 ଅୟମାତ୍ମା ବ୍ରହ୍ମେତି ବା ବ୍ରହ୍ମୈବାହମସ୍ମୀତି ବା ଯୋଃହମସ୍ମି ବା ସୋଃହମସ୍ମୀତି ବା ଯୋଃସୌ
 ସୋଃହମସ୍ମୀତି ବା ଯା ଭାଷ୍ୟତେ ସୈଷା ଷୋଡଶୀ ଶ୍ରୀବିଦ୍ୟା ପଞ୍ଚଦଶାକ୍ଷରୀ
 ଶ୍ରୀମହାତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦରୀ ବାଲାମ୍ବିକେତି ବଗଲେତି ବା ମାତଙ୍ଗୀତି ସ୍ୱୟଂବରକଲ୍ୟାଣୀତି
 ଭୁବନେଶ୍ୱରୀତି ଚାମୁଣ୍ଡେତି ଚଣ୍ଡେତି ବାରାହୀତି ତିରସ୍କରିଣୀତି ରାଜମାତଙ୍ଗୀତି ବା
 ଶୁକଶ୍ୟାମଲେତି ବା ଲଘୁଶ୍ୟାମଲେତି ବା ଅଶ୍ୱାରୂଢେତି ବା ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗିରା ଧୂମାବତୀ
 ସାବିତ୍ରୀ ସାରସ୍ୱତୀ ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦକଲେତି ।
 ଋତୋ ଅକ୍ଷରେ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ଯୁସ୍ମିନ୍ନେବା ଅଧି ବିଶ୍ୱେ ନିଷେଦୁଃ ।
 ଯସ୍ତନ୍ନ ବେଦ କିମୃତା କରିଷ୍ୟତି । ଯ ଇତ୍ତଦ୍ବିଦୁସ୍ତ ଇମେ ସମାସତେ ।। ଇତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ।।

ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ।।

ଓଁ ବାଞ୍ଛେ ମନସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା । ମନୋ ମେ ବାଚି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।
ଆବିରାବୀର୍ମ ଏଧି । ବେଦସ୍ୟ ମ ଆଶୀର୍ଘ୍ୟଃ । ଶୁଭଂ ମେ ମା ପ୍ରହାସୀଃ ।
ଅନେନାଧୀତେନାହୋରାତ୍ରାନ୍ ସଂଦଧାମି । ଋତଂ ବଦିଷ୍ୟାମି । ସତ୍ୟଂ ବଦିଷ୍ୟାମି ।
ତନ୍ନାମବତୁ । ତଦ୍ବକ୍ତାରମବତୁ ।
ଅବତୁ ମାମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।।

।। ଇତି ବହୁଚୋପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ।।

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ସରସ୍ୱତୀରହସ୍ୟ ଉପନିଷଦ

(SarasvatiRahasyopanishat / SarasvatiRahasya Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ସରସ୍ୱତୀରହସ୍ୟୋପନିଷଦ୍ / ସରସ୍ୱତୀରହସ୍ୟ ଉପନିଷଦ୍

॥ ଅଥ ସରସ୍ୱତୀରହସ୍ୟୋପନିଷଦ୍ ॥

ପ୍ରତିୟୋଗିବିନିର୍ମୁକ୍ତବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟୋକଗୋଚରମ୍ ।

ଅଖଣ୍ଡନିର୍ବିକଳ୍ପଂ ତଦ୍ରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ବାଞ୍ଛେ ମନସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା । ମନୋ ମେ ବାଚି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।
ଆବିରାବୀର୍ମ ଏଧି । ବେଦସ୍ୟ ମ ଆଶୀର୍ଘ୍ଵଃ । ଶୁତଂ ମେ ମା ପ୍ରହାସୀଃ ।
ଅନେନାଧୀତେନାହୋରାତ୍ରାନ୍ ସଂଦଧାମି । ଋତଂ ବଦିଷ୍ୟାମି । ସତ୍ୟଂ ବଦିଷ୍ୟାମି ।
ତନ୍ନାମବତୁ । ତଦ୍ବକ୍ତାରମବତୁ ।
ଅବତୁ ମାମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥ ଋଷୟୋ ହ ବୈ ଭଗବନ୍ତମାଶ୍ଵଲାୟନଂ ସଂପୂଜ୍ୟ
ପପ୍ରୁକ୍ଷୁଃ କେନୋପାୟେନ ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନଂ ତଦ୍ବଦାର୍ଥାବଭାସକମ୍ ।
ୟଦୁପାସନୟା ତତ୍ତ୍ଵଂ ଜାନାସି ଭଗବନ୍ମଦ ॥ ୧॥

ସରସ୍ୱତୀଦଶଶ୍ଳୋକ୍ୟା ସରତା ବୀଜମିଶ୍ରୟା ।
ସ୍ତୁତ୍ଵା ଜପ୍ତ୍ଵା ପରାଂ ସିଦ୍ଧିମଲଭଂ ମୁନିପୁଞ୍ଜବାଃ ॥ ୨॥

ଋଷୟ ଉବୁଃ ॥

କଥଂ ସାରସ୍ୱତପ୍ରାପ୍ତିଃ କେନ ଧ୍ୟାନେନ ସୁବ୍ରତ ।
ମହାସରସ୍ୱତୀ ଯେନ ତୁଷ୍ଟା ଭଗବତୀ ବଦ ॥ ୩॥

ସ ହୋବାଚାଶ୍ୱଲାୟନଃ । ଅସ୍ୟ ଶ୍ରୀସରସ୍ୱତୀଦଶଶ୍ଳୋକୀମହାମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ ।
ଅହମାଶ୍ୱଲାୟନ ଋଷିଃ । ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦଃ । ଶ୍ରୀବାଗୀଶ୍ୱରୀ ଦେବତା ।
ୟଦ୍ବାଗିତି ବୀଜମ୍ । ଦେବୀଂ ବାଚମିତି ଶକ୍ତିଃ । ପ୍ରଣୋ ଦେବୀତି କୀଲକମ୍ ।
ବିନିୟୋଗସ୍ତତ୍-ପ୍ରୀତ୍ୟର୍ଥେ ।
ଶ୍ରଦ୍ଧା ମେଧା ପ୍ରଜ୍ଞା ଧାରଣା ବାଗ୍-ଦେବତା ମହାସରସ୍ୱତୀତ୍ୟେତୈରଙ୍ଗନାସଃ ॥
ନୀହାରହାରଘନସାରସ୍ୱଧାକରାତ୍ମାଂ କଲ୍ୟାଣଦାଂ କନକଚମ୍ପକଦାମଭୂଷାମ୍ ।
ଉତ୍ତୁଙ୍ଗପାନକୁଚକୁମ୍ଭମନୋହରାଙ୍ଗୀଂ ବାଣୀଂ ନମାମି ମନସା ବଚସା ବିଭୂତୈଃ ॥ ୧॥

ଓଁ ପ୍ରଣୋ ଦେବୀତ୍ୟସ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ ଭରଦ୍ବାଜ ଋଷିଃ । ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦଃ ।
ଶ୍ରୀସରସ୍ୱତୀ ଦେବତା । ପ୍ରଣବେନ ବୀଜଶକ୍ତିଃ କୀଲକମ୍ । ଇଷ୍ଟାର୍ଥେ ବିନିୟୋଗଃ ।
ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ॥
ୟା ବେଦାନ୍ତାର୍ଥତତ୍ତ୍ୱେକସ୍ୱରୂପା ପରମାର୍ଥତଃ ।
ନାମରୂପାତ୍ମନା ବ୍ୟକ୍ତା ସା ମାଂ ପାତୁ ସରସ୍ୱତୀ ॥
ଓଁ ପ୍ରଣୋ ଦେବୀ ସରସ୍ୱତୀ ବାଜେଭିର୍ବାଜିନୀବତୀ ।
ଧୀନାମବିଦ୍ରାବତୁ ॥ ୧॥

ଆ ନୋ ଦିବ ଇତି ମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ ଅତ୍ରିରୂଷିଃ । ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦଃ ।
ସରସ୍ୱତୀ ଦେବତା । ହ୍ରୀମିତି ବୀଜଶକ୍ତିଃ କୀଲକମ୍ । ଇଷ୍ଟାର୍ଥେ ବିନିୟୋଗଃ ।
ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ॥
ୟା ସାଙ୍ଗୋପାଙ୍ଗବେଦେଷୁ ଚତୁର୍ଥେକୈବ ଗୀୟତେ ।
ଅଦ୍ୱୈତା ବ୍ରହ୍ମଣଃ ଶକ୍ତିଃ ସା ମାଂ ପାତୁ ସରସ୍ୱତୀ ॥
ହ୍ରୀଂ ଆ ନୋ ଦିବୋ ବୃହତଃ ପର୍ବତାଦା ସରସ୍ୱତୀ ଯଜ୍ଞତାଗଂତୁ ଯଜ୍ଞମ୍ ।
ହବଂ ଦେବୀ ଜୁଜୁଷାଣା ଘୃତାତୀ ଶଗ୍ନାଂ ନୋ ବାଚାମୁଗତୀ ଶୁଣୋତୁ ॥ ୨॥

ପାବକା ନ ଇତି ମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ । ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦ ଋଷିଃ । ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦଃ ।
ସରସ୍ୱତୀ ଦେବତା । ଶ୍ରୀମିତି ବୀଜଶକ୍ତିଃ କୀଲକମ୍ ।
ଇଷ୍ଟାର୍ଥେ ବିନିୟୋଗଃ । ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ॥
ୟା ବର୍ଣ୍ଣପଦବାକ୍ୟାର୍ଥସ୍ୱରୂପେଣୈବ ବର୍ତ୍ତତେ ।
ଅନାଦିନିଧନାନନ୍ତା ସା ମାଂ ପାତୁ ସରସ୍ୱତୀ ॥
ଶ୍ରୀଂ ପାବକା ନଃ ସରସ୍ୱତୀ ବାଜେଭିର୍ବାଜିନୀବତୀ ।
ୟଞ୍ଜଂ ବଷ୍ଟୁ ଧିୟା ବସୁଃ ॥ ୩॥

ଚୋଦୟିତ୍ରୀତି ମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦ ଋଷିଃ । ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦଃ ।
ସରସ୍ୱତୀ ଦେବତା । ବୃମିତି ବୀଜଶକ୍ତିଃ କୀଲକମ୍ । ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ॥
ଅଧ୍ୟାତ୍ମମଧିଦୈବଂ ଚ ଦେବାନାଂ ସମ୍ୟଗୀଶ୍ୱରୀ ।
ପ୍ରତ୍ୟଗାସ୍ତେ ବଦନ୍ତୀ ଯା ସା ମାଂ ପାତୁ ସରସ୍ୱତୀ ॥
ବୃଂ ଚୋଦୟିତ୍ରୀ ସୁନୃତାନାଂ ଚେତନ୍ତୀ ସୁମତୀନାମ୍ ।
ୟଞ୍ଜଂ ଦଧେ ସରସ୍ୱତୀ ॥ ୪॥

ମହୋ ଅର୍ଣ୍ଣ ଇତି ମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ । ମଧୁଚ୍ଛନ୍ଦ ଋଷିଃ । ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦଃ ।
ସରସ୍ୱତୀ ଦେବତା । ସୌରିତି ବୀଜଶକ୍ତିଃ କୀଲକମ୍ । ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ।
ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମ୍ୟାତ୍ମନା ବିଶ୍ୱଂ ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟଂ ଯା ନିୟୁଚ୍ଛତି ।
ରୁଦ୍ରାଦିତ୍ୟାଦିରୂପସ୍ତା ଯସ୍ୟାମାବେଶ୍ୟ ତାଂ ପୁନଃ ।
ଧ୍ୟାୟନ୍ତି ସର୍ବରୂପୈକା ସା ମାଂ ପାତୁ ସରସ୍ୱତୀ ।
ସୌଃ ମହୋ ଅର୍ଣ୍ଣଃ ସରସ୍ୱତୀ ପ୍ରଚେତୟତି କେତୁନା ।
ଧିୟୋ ବିଶ୍ୱା ବିରାଜତି ॥ ୫॥

ଚତୁର୍ବି ବାଗିତି ମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ ଉଚ୍ୟାୟତ୍ତ ରଷିଃ । ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦଃ ।
 ସରସ୍ୱତୀ ଦେବତା । ଐମିତି ବୀଜଶକ୍ତିଃ କୀଲକମ୍ । ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ।
 ଯା ପ୍ରତ୍ୟଗ୍-ଦୃଷ୍ଟିର୍ଭିର୍ଜୀବୈର୍ବ୍ୟଜ୍ୟମାନାଃ ନୁଭୁୟତେ ।
 ବ୍ୟାପିନୀ ଜ୍ଞପ୍ତିରୁପୈକା ସା ମାଂ ପାତୁ ସରସ୍ୱତୀ ॥
 ଐଂ ଚତୁର୍ବି ବାକ୍ ପରିମିତା ପଦାନି ତାନି ବିଦୁର୍ବ୍ରାହ୍ମଣା ଯେ ମନୀଷିଣଃ ।
 ଗୁହ୍ୟା ବ୍ରୀଣି ନିହିତା ନେଙ୍ଗୟନ୍ତି ତୁରୀୟଂ ବାଚୋ ମନୁଷ୍ୟା ବଦନ୍ତି ॥ ୭॥

ୟଦ୍ବାଗ୍‌ଦନ୍ତୀତି ମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ ଭାର୍ଗବ ରଷିଃ । ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦଃ ।
 ସରସ୍ୱତୀ ଦେବତା । କ୍ଳୀମିତି ବୀଜଶକ୍ତିଃ କୀଲକମ୍ । ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ।
 ନାମଜାତ୍ୟାଦିଭିର୍ଭେଦୈରଷ୍ଟଧା ଯା ବିକଳ୍ପିତା ।
 ନିର୍ବିକଳ୍ପାତ୍ମନା ବ୍ୟକ୍ତା ସା ମାଂ ପାତୁ ସରସ୍ୱତୀ ॥
 କ୍ଳୀଂ ଯଦ୍ବାଗ୍‌ଦନ୍ତ୍ୟବିଚେତନାନି ରାଷ୍ଟ୍ରୀ ଦେବାନାଂ ନିଷସାଦ ମନ୍ତ୍ରା ।
 ଚତସ୍ର ଉର୍ଜଂ ଦୁଦୁହେ ପୟାଂସି କୁ ସ୍ୱିଦସ୍ୟାଃ ପରମଂ ଜଗାମ ॥ ୭॥

ଦେବୀଂ ବାଚମିତି ମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ ଭାର୍ଗବ ରଷିଃ । ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦଃ ।
 ସରସ୍ୱତୀ ଦେବତା । ସୌରିତି ବୀଜଶକ୍ତିଃ କୀଲକମ୍ । ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ॥
 ବ୍ୟକ୍ତାବ୍ୟକ୍ତଗିରଃ ସର୍ବେ ବେଦାଦ୍ୟା ବ୍ୟାହରନ୍ତି ଯାମ୍ ।
 ସର୍ବକାମଦୁଧା ଧେନୁଃ ସା ମାଂ ପାତୁ ସରସ୍ୱତୀ ॥
 ସୌଃ ଦେବୀଂ ବାଚମଜନୟନ୍ତ ଦେବାସ୍ତାଂ ବିଶ୍ୱରୂପାଃ ପଶବୋ ବଦନ୍ତି ।
 ସା ନୋ ମନ୍ତ୍ରେଷମୂର୍ଜଂ ଦୁହାନା ଧେନୁର୍ବାଗସ୍ନାନୁପ ସୁଷ୍ଟୁତୈତୁ ॥ ୮॥

ଉତ ତ୍ୱ ଇତି ମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ ବୃହସ୍ପତିରୂଷିଃ । ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦଃ ।
 ସରସ୍ୱତୀ ଦେବତା । ସମିତି ବୀଜଶକ୍ତିଃ କୀଲକମ୍ । ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ।
 ଯାଂ ବିଦିତ୍ୱାଃ ଖିଲଂ ବନ୍ଧଂ ନିର୍ମଥ୍ୟାଖିଲବର୍ତ୍ତନା ।
 ଯୋଗୀ ଯାତି ପରଂ ସ୍ଥାନଂ ସା ମାଂ ପାତୁ ସରସ୍ୱତୀ ॥

ସଂ ଉତ ତ୍ୱଃ ପଶ୍ୟନ୍ ଦଦର୍ଶ ବାତମୁତ ତ୍ୱଃ ଶୁଶ୍ରୁନ୍ ଶୁଶ୍ରୋତ୍ୟେନାମ୍ ।
ଉତୋ ତୁସ୍ତୈ ତନ୍ମଂ ୧ ବିସସ୍ତେ ଜାୟେବ ପତ୍ୟ ଉଗତୀ ସୁବାସାଃ ॥ ୯॥

ଅମ୍ନିତମ ଇତି ମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ ଗୃହମଦ ରଷିଃ । ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ ଛନ୍ଦଃ ।
ସରସ୍ୱତୀ ଦେବତା । ଐମିତି ବୀଜଶକ୍ତିଃ କୀଲକମ୍ । ମନ୍ତ୍ରେଣ ନ୍ୟାସଃ ।
ନାମରୂପାତ୍ମକଂ ସର୍ବଂ ଯୁସ୍ୟାମାବେଶ୍ୟ ତାଂ ପୁନଃ ।
ଧ୍ୟାୟନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମରୂପୈକା ସା ମାଂ ପାତୁ ସରସ୍ୱତୀ ॥
ଐଂ ଅମ୍ନିତମେ ନଦୀତମେ ଦେବିତମେ ସରସ୍ୱତୀ ।
ଅପ୍ରଶସ୍ତା ଇବ ସ୍ଥସି ପ୍ରଶସ୍ତିମମ୍ ନୟାସି ॥ ୧୦॥

ଚତୁର୍ମୁଖମୁଖାମ୍ବୋଜବନହଂସବଧୂର୍ମମ ।
ମାନସେ ରମତାଂ ନିତ୍ୟଂ ସର୍ବଶୁକ୍ଳା ସରସ୍ୱତୀ ॥ ୧॥

ନମସ୍ତେ ଶାରଦେ ଦେବି କାଶ୍ମୀରପୁରବାସିନି ।
ତ୍ୱାମହଂ ପ୍ରାର୍ଥୟେ ନିତ୍ୟଂ ବିଦ୍ୟାଦାନଂ ତ ଦେହି ମେ ॥ ୨॥

ଅକ୍ଷସୂତ୍ରାଙ୍କୁଶଧରା ପାଶପୁସ୍ତକଧାରିଣୀ ।
ମୁକ୍ତାହାରସମାୟୁକ୍ତା ବାଚି ତିଷ୍ଠତୁ ମେ ସଦା ॥ ୩॥

କମ୍ବୁକଣ୍ଠୀ ସୁତାମ୍ରୋଷ୍ଠୀ ସର୍ବାଭରଣଭୂଷିତା ।
ମହାସରସ୍ୱତୀ ଦେବୀ ଜିହ୍ୱାଗ୍ରେ ସଂନିବିଶ୍ୟତାମ୍ ॥ ୪॥

ୟା ଶ୍ରଦ୍ଧା ଧାରଣା ମେଧା ବାଗ୍-ଦେବୀ ବିଧିବଲ୍ଲଭା ।
ଭକ୍ତଜିହ୍ୱାଗ୍ରସଦନା ଶମାଦିଗୁଣଦାୟିନୀ ॥ ୫॥

ନମାମି ଯୁମିନୀନାଥଲେଖାଲଂକୃତକୁନ୍ତଳାମ୍ ।
ଭବାନୀଂ ଭବସଂତାପନିର୍ବାପଣସୁଧାନଦୀମ୍ ॥ ୬॥

ୟଃ କବିତ୍ୱଂ ନିରାତଙ୍କଂ ଭୁକ୍ତିମୁକ୍ତୀ ଚ ବାଞ୍ଛତି ।
ସୋଽଭ୍ୟର୍ତ୍ତେନାଂ ଦଶଶ୍ଳୋକ୍ୟା ନିତ୍ୟଂ ସ୍ତ୍ରୋତି ସରସ୍ୱତୀମ୍ ॥ ୭॥

ତସ୍ୟୈବଂ ସୁବତୋ ନିତ୍ୟଂ ସମଭ୍ୟର୍ତ୍ତ୍ୟ ସରସ୍ୱତୀମ୍ ।
ଭକ୍ତିଶ୍ରଦ୍ଧାଭିଯୁକ୍ତସ୍ୟ ଷଷ୍ଠାସାତ୍-ପ୍ରତ୍ୟୟୋ ଭବେତ୍ ॥ ୮॥

ତତଃ ପ୍ରବର୍ତ୍ତତେ ବାଣୀ ସ୍ୱେଚ୍ଛୟା ଲଳିତାକ୍ଷରା ।
ଗଦ୍ୟପଦ୍ୟାଦ୍ଭୁକ୍ତିଃ ଶବ୍ଦୈରପ୍ରମେୟୈର୍ବିବକ୍ଷିତୈଃ ॥ ୯॥

ଅଶ୍ରୁତୋ ବୁଧ୍ୟତେ ଗ୍ରନ୍ଥଃ ପ୍ରାୟଃ ସାରସ୍ୱତଃ କବିଃ ।
ଇତ୍ୟେବଂ ନିଶ୍ଚୟଂ ବିପ୍ରାଃ ସା ହୋବାଚ ସରସ୍ୱତୀ ॥ ୧୦॥

ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା ମୟା ଲବ୍ଧ୍ୱା ବ୍ରହ୍ମଣୈବ ସନାତନୀ ।
ବ୍ରହ୍ମତ୍ୱଂ ମେ ସଦା ନିତ୍ୟଂ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦରୂପତଃ ॥ ୧୧॥

ପ୍ରକୃତିତ୍ୱଂ ତତଃ ସୃଷ୍ଟଂ ସତ୍ତ୍ୱାଦିଗୁଣସାମ୍ୟତଃ ।
ସତ୍ୟମାଭାତି ଚିହ୍ନାୟା ଦର୍ପଣେ ପ୍ରତିବିମ୍ବବତ୍ ॥ ୧୨॥

ତେନ ଚିତ୍-ପ୍ରତିବିମ୍ବେନ ତ୍ରିବିଧା ଭାତି ସା ପୁନଃ ।
ପ୍ରକୃତ୍ୟବଚ୍ଛିନ୍ନତୟା ପୁରୁଷତ୍ୱଂ ପୁନଶ୍ଚ ତେ ॥ ୧୩॥

ଶୁଦ୍ଧସତ୍ତ୍ୱପ୍ରଧାନାୟାଂ ମାୟାୟାଂ ବିମ୍ବିତୋ ହ୍ୟଜଃ ।
ସତ୍ତ୍ୱପ୍ରଧାନା ପ୍ରକୃତିର୍ମାୟୋତି ପ୍ରତିପାଦ୍ୟତେ ॥ ୧୪॥

ସା ମାୟା ସୁବଶୋପାୟିଃ ସର୍ବଜ୍ଞସ୍ୟେଶ୍ୱରସ୍ୟ ହି ।
ବଶ୍ୟମାୟୁତ୍ୱମେକତ୍ୱଂ ସର୍ବଜ୍ଞତ୍ୱଂ ଚ ତସ୍ୟ ତୁ ॥ ୧୫॥

ସାତ୍ତ୍ୱିକତ୍ୱାତ୍ତମସ୍ତିତ୍ୱାତ୍ତାସିତ୍ୱାଦ୍ଭଗତାମପି ।
ଜଗନ୍ନର୍ତ୍ତମକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ୱଂ ବା ତାନ୍ୟଥା କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ୱମୀଶତେ ॥ ୧୭॥

ୟଃ ସ ଇଶ୍ୱର ଇତ୍ୟୁକ୍ତଃ ସର୍ବଜ୍ଞତ୍ୱାଦିତିର୍ଗୁଣୈଃ ।
ଶକ୍ତିଦ୍ୱୟଂ ହି ମାୟାୟା ବିକ୍ଷେପାବୃତ୍ତିରୂପକମ୍ ॥ ୧୮॥

ବିକ୍ଷେପଶକ୍ତିଲିଙ୍ଗାଦି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଂ ଜଗତ୍ସୂତେତ୍ ।
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ୱଗ୍-ଦୃଶ୍ୟୟୋର୍ଭେଦଂ ବହିଷ୍ଠ ବ୍ରହ୍ମସର୍ଗୟୋଃ ॥ ୧୮॥

ଆବୃଣୋତ୍ୟପରା ଶକ୍ତିଃ ସା ସଂସାରସ୍ୟ କାରଣମ୍ ।
ସାକ୍ଷିଣଃ ପୁରତୋ ଭାତଂ ଲିଙ୍ଗଦେହେନ ସଂଯୁତମ୍ ॥ ୧୯॥

ଚିତିଚ୍ଛାୟାସମାବେଶାଦ୍ଭୀବଃ ସ୍ୟାଦ୍ୱ୍ୟାବହାରିକଃ ।
ଅସ୍ୟ ଜୀବତ୍ୱମାରୋପାତ୍ତାକ୍ଷିଣ୍ୟପ୍ୟବଭାସତେ ॥ ୨୦॥

ଆବୃତୌ ତୁ ବିନଷ୍ଟାୟାଂ ଭେଦେ ଭାତେଽପୟାତି ତତ୍ ।
ତଥା ସର୍ଗବ୍ରହ୍ମଣୋଷ୍ଠ ଭେଦମାବୃତ୍ୟ ତିଷ୍ଠତି ॥ ୨୧॥

ୟା ଶକ୍ତିସ୍ତଦ୍ୱିଶାଦ୍-ବ୍ରହ୍ମ ବିକୃତତ୍ୱେନ ଭାସତେ ।
ଅତ୍ରାପ୍ୟାବୃତ୍ତିନାଶେନ ବିଭାତି ବ୍ରହ୍ମସର୍ଗୟୋଃ ॥ ୨୨॥

ଭେଦସ୍ତୟୋର୍ବିକାରଃ ସ୍ୟାତ୍ସର୍ଗେ ନ ବ୍ରହ୍ମଣି କୃତିତ୍ ।
ଅସ୍ତ୍ରି ଭାତି ପ୍ରିୟଂ ରୂପଂ ନାମ ତେତ୍ୟଂଶପଞ୍ଚକମ୍ ॥ ୨୩॥

ଆଦ୍ୟତ୍ରୟଂ ବ୍ରହ୍ମରୂପଂ ଜଗଦ୍ୱୂପଂ ତତୋ ଦ୍ୱୟମ୍ ।
ଅପେକ୍ଷ୍ୟ ନାମରୂପ ଦ୍ୱେ ସଜ୍ଜିଦାନନ୍ଦତତ୍ପରଃ ॥ ୨୪॥

ସମାପିଂ ସର୍ବଦା କୁର୍ଯ୍ୟାଦ୍ଭୟେ ବାଥ ବା ବହିଃ ।
ସବିକଳ୍ମେ ନିର୍ବିକଳ୍ମଃ ସମାପିର୍ଦ୍ଧିବିଧୋ ହୃଦି ॥ ୨୫॥

ଦୃଶ୍ୟଶବ୍ଦାନୁଭେଦେନ ସ ବିକଳ୍ମଃ ପୁନର୍ଦ୍ଧିଧା ।
କାମାଦ୍ୟାଶ୍ଚିତ୍ତଗା ଦୃଶ୍ୟାସ୍ତ୍ରାସ୍ତିତ୍ୱେନ ଚେତନମ୍ ॥ ୨୬॥

ଧ୍ୟାୟେଦ୍ଦୃଶ୍ୟାନୁବିଚ୍ଛୋଃୟଂ ସମାପିଃ ସବିକଳ୍ମକଃ ।
ଅସଙ୍ଗଃ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଃ ସ୍ୱପ୍ରଭୋ ଦ୍ୱୈତବର୍ଜିତଃ ॥ ୨୭ ॥

ଅସ୍ଥାତିଶବ୍ଦବିଚ୍ଛୋଃୟଂ ସମାପିଃ ସବିକଳ୍ମକଃ ।
ସ୍ୱାନୁଭୂତିରସାବେଶାଦ୍ଦୃଶ୍ୟଶବ୍ଦାଦ୍ୟପେକ୍ଷିତୁଃ ॥ ୨୮॥

ନିର୍ବିକଳ୍ମଃ ସମାପିଃ ସ୍ୟାନ୍ନିବାତସ୍ଥିତଦୀପବତ୍ ।
ହୃଦୀବ ବାହ୍ୟଦେଶୋଽପି ଯସ୍ମିନ୍-କସ୍ମିନ୍ ଶ୍ଚ ବସୁନି ॥ ୨୯॥

ସମାପିରାଦ୍ୟସନ୍ନାତ୍ରାନାମରୂପପୃଥକ୍ୱୃତଃ ।
ସ୍ତବ୍ଧୀଭାବୋ ରସାସ୍ୱାଦାତ୍ମତୀୟଃ ପୂର୍ବବନ୍ନତଃ ॥ ୩୦॥

ଏତୈଃ ସମାପିଭିଃ ଷଡ୍ଭିନ୍ନଈକ୍ଷାଳଂ ନିରନ୍ତରମ୍ ।
ଦେହାଭିମାନେ ଗଲିତେ ବିଜ୍ଞାତେ ପରମାତ୍ମନି ।
ୟତ୍ର ଯତ୍ର ମନୋ ଯାତି ତତ୍ର ତତ୍ର ପରାମୃତମ୍ ॥ ୩୧॥

ଭିଦ୍ୟତେ ହୃଦୟଗ୍ରନ୍ଥିକ୍ଷିଦ୍ୟନ୍ତେ ସର୍ବସଂଶୟଃ ।
କ୍ଷୀୟନ୍ତେ ଚାସ୍ୟ କର୍ମାଣି ତସ୍ମିନ୍ନୃଷ୍ଟେ ପରାବରେ ॥ ୩୨॥

ମୟି ଜୀବତ୍ୱମୀଶତ୍ୱଂ କଳ୍ପିତଂ ବସୁତୋ ନହି ।
ଇତି ଯସ୍ମୁ ବିଜାନାତି ସ ମୁକ୍ତୋ ନାତ୍ର ସଂଶୟଃ ॥ ୩୩॥
ଇତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥

॥ ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

ଓଁ ବାଞ୍ଛେ ମନସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା । ମନୋ ମେ ବାଚି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।
ଆବିରାବୀର୍ମ ଏଧି । ବେଦସ୍ୟ ମ ଆଶୀର୍ଘ୍ନଃ । ଶୁଭଂ ମେ ମା ପ୍ରଦାସୀଃ ।
ଅନେନାଧୀତେନାହୋରାତ୍ରାନ୍ ସଂଦଧାମି । ଋତଂ ବଦିଷ୍ୟାମି । ସତ୍ୟଂ ବଦିଷ୍ୟାମି ।
ତନ୍ନାମବତୁ । ତଦ୍ଭକ୍ତାରମବତୁ ।
ଅବତୁ ମାମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ । ଅବତୁ ବକ୍ତାରମ୍ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ସରସ୍ୱତୀରହସ୍ୟୋପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ସୀତା ଉପନିଷଦ

(Sitopanisat / Sita Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ପ୍ରୀତୋପନିଷତ୍ / ପ୍ରୀତା ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ପ୍ରୀତୋପନିଷତ୍ ॥

ଇଚ୍ଛାଜ୍ଞାନକ୍ରିୟାଶକ୍ତିତ୍ରୟଂ ଯଦ୍-ଭାବସାଧନମ୍ ।
ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମସତ୍ତ୍ୱାସାମାନ୍ୟଂ ପ୍ରୀତାତତ୍ତ୍ୱମୁପାସ୍ମହେ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୁସସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୂଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଷ୍ୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ଦେବା ହ ବୈ ପ୍ରଜାପତିମବ୍ରୁବନ୍-କା ପ୍ରୀତା କିଂ ରୂପମିତି ।
ସ ହୋବାଚ ପ୍ରଜାପତିଃ ସା ପ୍ରୀତେତି ।
ମୂଲପ୍ରକୃତିରୂପତ୍ୱାସ୍ତା ପ୍ରୀତା ପ୍ରକୃତିଃ ସ୍ତୂତା ।
ପ୍ରଣବପ୍ରକୃତିରୂପତ୍ୱାସ୍ତା ପ୍ରୀତା ପ୍ରକୃତିରୂପ୍ୟତେ ।
ପ୍ରୀତା ଇତି ତ୍ରିବର୍ଣ୍ଣାତ୍ମା ସାକ୍ଷାନ୍ନାୟାମୟୀ ଭବେତ୍ ।
ବିଷ୍ଣୁଃ ପ୍ରପଞ୍ଚବୀଜଂ ଚ ମାୟା ଇକାର ଭବ୍ୟତେ ।
ସକାରଃ ସତ୍ୟମମୃତଂ ପ୍ରାପ୍ତିଃ ସୋମଶ୍ଚ କୀର୍ତ୍ତ୍ୟତେ ।
ତକାରସ୍ତାରଲକ୍ଷ୍ମ୍ୟା ଚ ବୈରାଜଃ ପ୍ରସ୍ତରଃ ସ୍ତୂତଃ ॥ ୧ ॥

ଇକାରରୂପିଣୀ ସୋମାମୃତାବୟବଦିବ୍ୟାଲଂକାରପ୍ରତ୍ନୌକ୍ତିକାଦ୍ୟାଭରଣାଲଂକୃତା
ମହାମାୟାଃ ବ୍ୟକ୍ତରୂପିଣୀ ବ୍ୟକ୍ତା ଭବତି ।

ପ୍ରଥମା ଶବ୍ଦବ୍ରହ୍ମମୟା ସ୍ଵାଧ୍ୟାୟକାଲେ ପ୍ରସନ୍ନା ଉଦ୍-ଭାବନକରୀ ସାତ୍ତ୍ଵିକା,
ଦ୍ଵିତୀୟା ଭୂତଲେ ହଲାଗ୍ରେ ସମୁପ୍ତନ୍ନା, ତୃତୀୟା ଇକାରରୂପିଣୀ ଅବ୍ୟକ୍ତସ୍ଵରୂପା
ଭବତୀତି ସୀତେତ୍ୟଦାହରନ୍ତି ।

ଶୌନକୀୟେ — ଶ୍ରୀରାମସାନ୍ନିଧ୍ୟବଶାଞ୍ଜଗଦାନନ୍ଦକାରିଣୀ ।

ଉତ୍ପତ୍ତିସ୍ଥିତିସଂହାରକାରିଣୀ ସର୍ବଦେହିନାମ୍ ।

ସୀତା ଭଗବତୀ ଜ୍ଞେୟା ମୂଲପ୍ରକୃତିସଂଜ୍ଞିତା ।

ପ୍ରଣବତ୍ତାତ୍-ପ୍ରକୃତିରିତି ବଦନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମବାଦିନ ଇତି ।

ଅଥାତୋ ବ୍ରହ୍ମଜିଜ୍ଞାସେତି ଚ ।

ସା ସର୍ବବେଦମୟା ସର୍ବଦେବମୟା ସର୍ବଲୋକମୟା ସର୍ବକୀର୍ତ୍ତିମୟା

ସର୍ବଧର୍ମମୟା ସର୍ବାଧାରକାର୍ଯ୍ୟକାରଣମୟା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀର୍ଦେବେଶସ୍ୟ

ଭିନ୍ନାଭିନ୍ନରୂପା ଚେତନାଚେତନାତ୍ମିକା ବ୍ରହ୍ମସ୍ଥାବରାତ୍ମିକା ତଦ୍ଭୁଗକର୍ମବିଭାଗଭେଦାଛରୀରରୂପା

ଦେବର୍ଷିମନ୍ତୁଷ୍ୟଗନ୍ଧର୍ବରୂପା ଅସୁରରାକ୍ଷସଭୂତପ୍ରେତପିଶାଚଭୂତାଦିଭୂତଶରୀରରୂପା

ଭୂତେନ୍ଦ୍ରିୟମନଃପ୍ରାଣରୂପେତି ଚ ବିଜ୍ଞାୟତେ ॥ ୨ ॥

ସା ଦେବୀ ତ୍ରିବିଧା ଭବତି — ଶକ୍ତ୍ୟାସନେଚ୍ଛାଶକ୍ତିଃ କ୍ରିୟାଶକ୍ତିଃ ସାକ୍ଷାଚ୍ଛକ୍ତିରିତି ।

ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତିସ୍ତ୍ରିବିଧା ଭବତି —

ଶ୍ରୀଭୂମିନୀଲାତ୍ମିକା ଭଦ୍ରରୂପିଣୀ ପ୍ରଭାବରୂପିଣୀ ସୋମସୂର୍ଯ୍ୟାଗ୍ନିରୂପା ଭବତି ।

ସୋମାତ୍ମିକା ଓଷଧୀନାଂ ପ୍ରଭବତି କଳ୍ପବୃକ୍ଷପୁଷ୍ପଫଲଲତାଗୁଳ୍ମାତ୍ମିକା

ଔଷଧଭେଷଜାତ୍ମିକା ଅମୃତରୂପା ଦେବାନାଂ ମହତ୍ସ୍ତୋମଫଳପ୍ରଦା

ଅମୃତେନ ତୃପ୍ତିଂ ଜନୟନ୍ତୀ ଦେବାନାମନ୍ନେନ ପଶୁନାଂ ତୃଣେନ ତତ୍ତଞ୍ଜୀବାନାଂ

ସୂର୍ଯ୍ୟାଦିସକଳଭୁବନପ୍ରକାଶିନୀ ଦିବା ଚ ରାତ୍ରିଃ କାଳକଲାନିମେଷମାରଭ୍ୟ

ଘଟିକାଷ୍ଟୟାମଦିବସ(ବାର)ରାତ୍ରିଭେଦେନ ପକ୍ଷମାସର୍ତ୍ତୟନସଂବସ୍ତରଭେଦେନ

ମନୁଷ୍ୟାଣାଂ ଶତାୟୁଃକଳ୍ପନୟା ପ୍ରକାଶମାନା ତିରକ୍ଷିପ୍ରବ୍ୟପଦେଶେନ ନିମେଷମାରଭ୍ୟ

ପରାର୍ଧପର୍ଯ୍ୟନ୍ତଂ କାଳଚକ୍ରଂ ଜଗଜ୍ଜନ୍ମମିତ୍ୟାଦିପ୍ରକାରେଣ ଚକ୍ରବପୁରିବର୍ତ୍ତମାନଃ

ସର୍ବସୌଧତସୌଧବ କାଳସ୍ୟ ବିଭାଗବିଶେଷାଃ ପ୍ରକାଶରୂପାଃ କାଳରୂପା ଭବନ୍ତି ।

ଅଗ୍ନିରୂପା ଅନ୍ନପାନାଦିପ୍ରାଣିନାଂ ସ୍ତୁତ୍ୱଷ୍ଟାତିକା ଦେବାନାଂ ମୁଖରୂପା ବନୌଷଧୀନାଂ
ଶୀତୋଷ୍ଠରୂପା କାଷ୍ଠେଷ୍ଠଦ୍ରବହିଷ୍ଠ ନିତ୍ୟାନିତ୍ୟରୂପା ଭବତି ।। ୩ ।।

ଶ୍ରୀଦେବୀ ତ୍ରିବିଧଂ ରୂପଂ କୃତ୍ୱା ଭଗବତ୍ସଂକଳ୍ପାନୁଗୁଣେନ ଲୋକରକ୍ଷଣାର୍ଥଂ ରୂପଂ ଧାରୟତି ।
ଶ୍ରୀରିତି ଲକ୍ଷ୍ମୀରିତି ଲକ୍ଷ୍ୟମାଶା ଭବତୀତି ବିଜ୍ଞାୟତେ ।
ଭୂଦେବୀ ସସାଗରାମ୍ବୁସପ୍ତଦ୍ୱୀପା ବସୁନ୍ଧରା
ଭୂରାଦିଚତୁର୍ଦ୍ଦଶଭୁବନାନାମାଧାରାଧେୟା ପ୍ରଣବାତିକା ଭବତି ।
ନୀଲା ଚ ମୁଖବିଦ୍ୟୁନ୍ମାଲିନୀ ସର୍ବୌଷଧୀନାଂ ସର୍ବପ୍ରାଣିନାଂ ପୋଷଣାର୍ଥଂ ସର୍ବରୂପା ଭବତି ।
ସମସ୍ତଭୁବନସ୍ୟାଧୋଭାଗେ ଜଳାକାରାତିକା ମଣ୍ଡୁକମୟେତି ଭୁବନାଧାରେତି ବିଜ୍ଞାୟତେ ।।
କ୍ରିୟାଶକ୍ତିସ୍ୱରୂପଂ ହରେର୍ମୁଖାନୁଦଃ । ତନ୍ନାଦାଦ୍ୱିମୁଃ । ବିନ୍ଦୋରୋଂକାରଃ ।
ଓଂକାରାପୁରତୋ ରାମବୈଶାନସପର୍ବତଃ ।
ତପୁର୍ବତେ କର୍ମଜ୍ଞାନମୟାଭିର୍ବହୁଶାଖା ଭବନ୍ତି ।। ୪ ।।

ତତ୍ର ବ୍ରହ୍ମାମୟଂ ଶାସ୍ତ୍ରମାଦ୍ୟଂ ସର୍ବାର୍ଥଦର୍ଶନମ୍ ।
ରାଗ୍ୟଦ୍ୱ୍ୟସାମରୂପତ୍ୱାବ୍ରହ୍ମାତି ପରିକୀର୍ତ୍ତିତା । କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧେନ ଚତୁର୍ଥା ପରିକୀର୍ତ୍ତିତା ।
ରତୋ ଯଜ୍ଞଂଷି ସାମାନି ଅଧର୍ବାଙ୍ଗିରସସ୍ତଥା ।
ଚାତୁର୍ହୋତ୍ରପ୍ରଧାନତ୍ୱାଲ୍ଲିଙ୍ଗାଦିତ୍ରିତୟଂ ବ୍ରହ୍ମା ।
ଅଧର୍ବାଙ୍ଗିରସଂ ରୂପଂ ସାମରାଗ୍ୟଦ୍ୱିରାତ୍ମକମ୍ ।
ତଥା ଦିଶନ୍ତ୍ୟାଭିଚାରସାମାନ୍ୟେନ ପୃଥକ୍ପୃଥକ୍ ।
ଏକବିଂଶତିଶାଖାୟାମ୍ବୃହେଦଃ ପରିକୀର୍ତ୍ତିତଃ ।
ଶତଂ ଚ ନବଶାଖାସୁ ଯଜ୍ଞସାମେବ ଜନ୍ମନାମ୍ ।
ସାମ୍ନଃ ସହସ୍ରଶାଖାଃ ସୁ୍ୟଃ ପଞ୍ଚଶାଖା ଅଧର୍ବଶଃ ।
ବୈଶାନସମତସ୍ତସ୍ମିନ୍ନାଦୌ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶନମ୍ ।
ସ୍ପର୍ଶତେ ମୁନିଭିର୍ନିତ୍ୟଂ ବୈଶାନସମତଃ ପରମ୍ ।
କଲ୍ମୋ ବ୍ୟାକରଣଂ ଶିକ୍ଷା ନିରୁକ୍ତଂ ଜ୍ୟୋତିଷଂ ଛନ୍ଦ ଏତାନି ଷଡଙ୍ଗାନି ।। ୫ ।।

ଉପାଙ୍ଗମୟନଂ ଚୈବ ମୀମାଂସାନ୍ୟାୟବିସ୍ତରଃ ।
 ଧର୍ମଜ୍ଞସେବିତାର୍ଥଂ ଚ ବେଦବେଦୋଽପିକଂ ତଥା ।
 ନିବନ୍ଧାଃ ସର୍ବଶାଖା ଚ ସମୟାଚାରସଙ୍ଗତିଃ ।
 ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରଂ ମହର୍ଷିଶାମନ୍ତ୍ରଃକରଣସଂଭୃତମ୍ ।
 ଇତିହାସପୁରାଣାଶ୍ୟମୁପାଙ୍ଗଂ ଚ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତିତମ୍ ।
 ବାସ୍ତୁବେଦୋ ଧନୁର୍ବେଦୋ ଗାନ୍ଧର୍ବଶ୍ଚ ତଥା ମୁନେ ।
 ଆୟୁର୍ବେଦଶ୍ଚ ପଞ୍ଚେତେ ଉପବେଦାଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତିତାଃ ।
 ଦଣ୍ଡୋ ନୀତିଶ୍ଚ ବାର୍ତା ଚ ବିଦ୍ୟା ବାୟୁଜୟଃ ପରଃ ।
 ଏକବିଂଶତିଭେଦୋଽୟଂ ସ୍ୱପ୍ରକାଶଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତିତଃ ।
 ବୈଖାନସରଂଷେଃ ପୂର୍ବଂ ବିଷ୍ଣୋର୍ବାଣୀ ସମୁଦ୍-ଭବେତ୍ ।
 ତ୍ରୟୀରୂପେଣ ସଂକଳ୍ପ୍ୟ ଇଥ୍ୟଂ ଦେହୀ ବିଜୁମ୍ବତେ ।
 ସଂଖ୍ୟାରୂପେଣ ସଂକଳ୍ପ୍ୟ ବୈଖାନସରଂଷେଃ ପୁରା ।
 ଉଦିତୋ ଯାଦୃଶଃ ପୂର୍ବଂ ତାଦୃଶଂ ଶୃଣୁ ମେଃଶିଳମ୍ ।
 ଶଶ୍ୱଦ୍-ବ୍ରହ୍ମମୟଂ ରୂପଂ କ୍ରିୟାଶକ୍ତିରୂପାଦୃତା ।
 ସାକ୍ଷାତ୍ତ୍ୱିର୍ଭଗବତଃ ସ୍ମରଣମାତ୍ରରୂପାବିର୍ଭାବପ୍ରାଦୁର୍ଭାବାଦ୍ଭିକା
 ନିଗ୍ରହାନୁଗ୍ରହରୂପା ଶାନ୍ତିତେଜୋରୂପା
 ବ୍ୟକ୍ତାବ୍ୟକ୍ତକାରଣତରଣସମଗ୍ରାବୟବମୁଖବର୍ଣ୍ଣଭେଦାଭେଦରୂପା
 ଭଗବତ୍ତ୍ୱହରାରିଣ୍ୟନପାୟିନ୍ୟନବରତସହାଶ୍ରୟଶ୍ଚାଦିତାନୁଦିତାକାରା
 ନିମେଷୋନ୍ନେଷସୃଷ୍ଟିସ୍ଥିତିସଂହାରତିରୋଧାନାନୁଗ୍ରହାଦିସର୍ବଶକ୍ତିସାମର୍ଥ୍ୟାସାକ୍ଷାତ୍ତ୍ୱିରିତି
 ଗୀୟତେ ॥ ୭ ॥

ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତିସ୍ଥିବିଧା ପ୍ରଲୟାବସ୍ଥାୟାଂ ବିଶ୍ରମଣାର୍ଥଂ ଭଗବତେ ।
 ଦକ୍ଷିଣବକ୍ଷଃସ୍ଥଲେ ଶ୍ରୀବତ୍ସାକୃତିର୍ଭୂତ୍ୱା ବିଶ୍ରାମ୍ୟତୀତି ସା ଯୋଗଶକ୍ତିଃ ।

ଭୋଗଶକ୍ତିର୍ଭୋଗରୂପା କଳ୍ପବୃକ୍ଷକାମଧେନୁଚିହ୍ନାମଶିଶଙ୍ଖପଦ୍ମନିଧ୍ୟାଦିନବନିଧିସମାଶ୍ରିତା
ଭଗବଦୁପାସକାନାଂ କାମନୟାଃକାମନୟା ବା ଭକ୍ତିଯୁକ୍ତା ନରଂ
ନିତ୍ୟନୈମିତ୍ତିକକର୍ମଭିରଗ୍ନିହୋତ୍ରାଦିଭିର୍ବା
ୟମନିୟମାସନପ୍ରାଣାୟାମପ୍ରତ୍ୟାହାରଧ୍ୟାନଧାରଣାସମାଧିଭିର୍ବାଲମନଶ୍ଚପି
ଗୋପୁରପ୍ରାକାରାଦିଭିର୍ବିମାନାଦିଭିଃ ସହ ଭଗବଦ୍ବିଗ୍ରହାର୍ଚ୍ଚାପୂଜୋପକରଣୈରଚର୍ଚ୍ଚନୈଃ ସ୍ନାନାଦିଭିର୍ବା
ପିତୃପୂଜାଦିଭିରନ୍ନପାନାଦିଭିର୍ବା ଭଗବତ୍-ପ୍ରୀତ୍ୟର୍ଥମୁକ୍ତା ସର୍ବଂ କ୍ରିୟତେ ।। ୭ ।।

ଅଥାତୋ ବୀରଶକ୍ତିଶ୍ଚତୁର୍ଭୁଜାଃଭୟବରଦପଦ୍ମଧରା କିରୀଟାଭରଣୟୁତା ସର୍ବଦେବୈଃ
ପରିବୃତା କଳ୍ପତରୁମୂଳେ ଚତୁର୍ଭିର୍ଗର୍ଜନୈ ରତ୍ନଘଟୈରମୃତଜଳୈରଭିଷିତ୍ୟମାନା
ସର୍ବଦୈବତୈର୍ବ୍ରହ୍ମାଦିଭିର୍ବନ୍ଦ୍ୟମାନା ଅଶିମାଦ୍ୟଷ୍ଟୈଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟୟୁତା ସଂମୁଖେ କାମଧେନୁନା
ସ୍ତୂୟମାନା ବେଦଶାସ୍ତ୍ରାଦିଭିଃ ସ୍ତୂୟମାନା ଜୟାଦ୍ୟଘ୍ନରଃସ୍ତ୍ରୀଭିଃ ପରିଚର୍ଯ୍ୟମାଣା
ଆଦିତ୍ୟସୋମାଭ୍ୟାଂ ଦୀପାଭ୍ୟାଂ ପ୍ରକାଶ୍ୟମାନା ତୁମ୍ବୁରୁନାରଦାଦିଭିର୍ଗୀୟମାନା
ରାକାସିନୀବାଲୀଭ୍ୟାଂ ଛତ୍ରେଣ ହ୍ଲାଦିନୀମାୟାଭ୍ୟାଂ ଚାମରେଣ ସ୍ବାହାସ୍ବାଧ୍ୟାଭ୍ୟାଂ
ବ୍ୟଜନେନ ଭୃଗୁପୁଣ୍ୟାଦିଭିରଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟମାନା ଦେବୀ ଦିବ୍ୟସିଂହାସନେ ପଦ୍ମାସନାରୁଢା
ସକଳକାରଣକାର୍ଯ୍ୟକରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦୈବସ୍ୟ ପୃଥଗ୍ଭବନକଳ୍ପନା ।
ଅଲଂଚକାର ଘ୍ନିରା ପ୍ରସନ୍ନଲୋଚନା ସର୍ବଦେବତୈଃ ପୂଜ୍ୟମାନା ବୀରଲକ୍ଷ୍ମୀରିତି
ବିଜ୍ଞାୟତ ଇତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ।। ୮ ।।

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ଘ୍ନିରୈରଞ୍ଜୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୌସସ୍ତ୍ରନୂଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ବସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ବସ୍ତି ନଃ ପୂଷା ବିଶ୍ବବେଦାଃ ।
ସ୍ବସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଣ୍ଣେୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ବସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ । ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।।

।। ଇତି ସୀତୋପନିଷସମାପ୍ତା ।।

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଦେବୀ ଉପନିଷଦ

(Devyupanisat / Devi Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ଦାଶ

ଦେବୁପନିଷତ୍ / ଦେବୀ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ଦେବୁପନିଷତ୍ ॥

ଶ୍ରୀଦେବୁପନିଷଦ୍ବିଦ୍ୟାବେଦ୍ୟାପାରସୁଖାକୃତି ।
ତ୍ରିପଦଂ ବ୍ରହ୍ମଚୈତନ୍ୟଂ ରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟବାଗ୍ନୌସସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଣ୍ଣୋ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

ସର୍ବେ ବୈ ଦେବା ଦେବୀମୁପତସ୍ତୁଃ । କାସି ତ୍ୱଂ ମହାଦେବି । ସାବ୍ରବାଦହଂ ବ୍ରହ୍ମସ୍ୱରୂପିଣୀ ।
ମତ୍ତଃ ପ୍ରକୃତିପୁରୁଷାତ୍ମକଂ ଜଗଜ୍ଜନ୍ୟଂ ଚାଶୁନ୍ୟଂ ଚ ଅହମାନନ୍ଦାନାନନ୍ଦାଃ ବିଜ୍ଞାନାବିଜ୍ଞାନେ ଅହମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବ୍ରହ୍ମଣୀ ବେଦିତବ୍ୟେ । ଇତ୍ୟାହାଧର୍ବଣୀ ଶ୍ରୁତିଃ ।
ଅହଂ ପଞ୍ଚଭୂତାନ୍ୟପଞ୍ଚଭୂତାନି । ଅହମଖିଲଂ ଜଗତ୍ ।
ବେଦୋଽହମବେଦୋଽହମ୍ । ବିଦ୍ୟାହମବିଦ୍ୟାହମ୍ ।
ଅଜାହମନଜାହମ୍ । ଅଧ୍ୟକ୍ଷୋର୍ଯ୍ୟଂ ଚ ତିର୍ଯ୍ୟକ୍ଚାହମ୍ ।
ଅହଂ ରୁଦ୍ରେଭିର୍ବସୁଭିଷ୍ଟରାମ୍ୟହମାଦିତ୍ୟୈରୁତ ବିଶ୍ୱଦେବୈଃ ।
ଅହଂ ମିତ୍ରାବରୁଣାରୁଦ୍ରୌ ବିଭର୍ମ୍ୟହମିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଅହମଶ୍ୱିନାରୁଦ୍ରୌ ।
ଅହଂ ସୋମଂ ଦୃଷ୍ଟାରଂ ପୁଷ୍ଟାଣଂ ଭଗଂ ଦଧାମ୍ୟହମ୍ ॥ ୧ ॥

ବିଷ୍ଣୁମୁରୁକ୍ରମଂ ବ୍ରହ୍ମାଣମୁତ ପ୍ରଜାପତିଂ ଦଧାମି ।

ଅହଂ ଦଧାମି ଦ୍ରବିଣଂ ହବିଷ୍ମତେ ସୁପ୍ରାବ୍ୟେ ଣ ଯଜମାନାୟ ସୁନ୍ଦତେ ॥ ୨ ॥

ଅହଂ ରାଷ୍ଟ୍ରୀ ସଙ୍ଗମନୀ ବସୁନାମହଂ ସୁବେ ପିତରମସ୍ୟ ମୂର୍ଧନ୍ନମ ଯୋନିରପ୍ସୁତଃ ସମୁଦ୍ରେ ।

ଏବଂ ବେଦ ସ ଦେବୀପଦମାପ୍ନୋତି । ତେ ଦେବା ଅବ୍ରୁବନ୍ ।

ନମୋ ଦେବୈ୍ୟ ମହାଦେବୈ୍ୟ ଶିବାୟୈ ସତତଂ ନମଃ ।

ନମଃ ପ୍ରକୃତୈ୍ୟ ଭଦ୍ରାୟୈ ନିୟତାଃ ପ୍ରଣତାଃ ସ୍ଥୁ ତାମ୍ ॥ ୩ ॥

ତାମଗ୍ନିବର୍ଣ୍ଣାଂ ତପସା ଜ୍ଞଲନ୍ତୀଂ ବୈରୋଚନୀଂ କର୍ମଫଲେଷୁ ଜୁଷ୍ଟାମ୍ ।

ଦୁର୍ଗାଂ ଦେବୀଂ ଶରଣମହଂ ପ୍ରପଦ୍ୟେ ସୁତରାଂ ନାଶୟତେ ତମଃ ॥ ୪ ॥

ଦେବୀଂ ବାଚମଜନୟନ୍ତୁ ଦେବାସ୍ତାଂ ବିଶ୍ୱରୂପାଃ ପଶବୋ ବଦନ୍ତି ।

ସା ନୋ ମନ୍ତ୍ରେଷମୂର୍ଜଂ ଦୁହାନା ଧେନୁର୍ବାଗସ୍ଥାନୁପସୁଷ୍ଟୁତୈତୁ ॥ ୫ ॥

କାଲରାତ୍ରିଂ ବ୍ରହ୍ମସ୍ତୁତାଂ ବୈଷ୍ଣବୀଂ ସ୍ୱାମୀତରମ୍ ।

ସରସ୍ୱତୀମଦିତିଂ ଦକ୍ଷଦୁହିତରଂ ନମାମଃ ପାବନାଂ ଶିବାମ୍ ॥ ୬ ॥

ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଶ୍ଚ ବିଦୁହେ ସର୍ବସିଦ୍ଧିଶ୍ଚ ଧୀମହି ।

ତନ୍ନୋ ଦେବୀ ପ୍ରଚୋଦୟାତ୍ ॥ ୭ ॥

ଅଦିତିର୍ହ୍ୟଜନିଷ୍ଠ ଦକ୍ଷ ଯା ଦୁହିତା ତବ ।

ତାଂ ଦେବା ଅନ୍ୱଜାୟନ୍ତୁ ଭଦ୍ରା ଅମୃତବନ୍ଧବଃ ॥ ୮ ॥

କାମୋ ଯୋନିଃ କାମକଳା ବଜ୍ରପାଶିର୍ଗୁହା ହସା ।

ମାତରିଶ୍ୱାତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରଃ ପୁନର୍ଗୁହା ସକଳା ମାୟୟା ତ ପୁନଃ କୋଶା ବିଶ୍ୱମାତା ଦିବି ଦ୍ୟୋମ୍ ॥ ୯ ॥

ଏଷାଃଃତୁଶକ୍ତିଃ । ଏଷା ବିଶ୍ୱମୋହିନୀ ପାଶାଞ୍ଜୁଶଧନୁର୍ବାଣଧରା ।
 ଏଷା ଶ୍ରୀମହାବିଦ୍ୟା । ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ସ ଶୋକଂ ତରତି ।
 ନମସ୍ତେ ଅସ୍ତୁ ଭଗବତି ଭବତି ମାତରସ୍ଥାନଂପାତୁ ସର୍ବତଃ ।
 ସୈଷାଃଃଷ୍ଠୀ ବସବଃ । ସୈଷୈକାଦଶ ରୁଦ୍ରାଃ ।
 ସୈଷା ଦ୍ୱାଦଶାଦିତ୍ୟାଃ । ସୈଷା ବିଶ୍ୱେଦେବାଃ ସୋମପା ଅସୋମପାଶ୍ଚ ।
 ସୈଷା ଯାତୁଧାନା ଅସୁରା ରକ୍ଷାଂସି ପିଶାଚୟୁଷାଃ ସିଦ୍ଧାଃ ।
 ସୈଷା ସତ୍ତ୍ୱରଜସ୍ତମାଂସି । ସୈଷା ପ୍ରଜାପତୀନ୍ଦ୍ରମନବଃ ।
 ସୈଷା ଗ୍ରହା ନକ୍ଷତ୍ରଜ୍ୟୋତୀଂସି କଳାକାଷ୍ଠାଦିକାଲରୂପିଣୀ ।
 ତାମହଂ ପ୍ରଶୌମି ନିତ୍ୟମ୍ । ତାପାପହାରିଣୀଂ ଦେବୀଂ ଭୁକ୍ତିମୁକ୍ତିପ୍ରଦାୟିନୀମ୍ ।
 ଅନନ୍ତାଂ ବିଜୟାଂ ଶୁଦ୍ଧାଂ ଶରଣ୍ୟାଂ ଶିବଦାଂ ଶିବାମ୍ ॥ ୧୦ ॥

ବିୟଦାକାରସଂଯୁକ୍ତଂ ବୀତିହୋତ୍ରସମନ୍ୱିତମ୍ ।
 ଅର୍ଥେନ୍ନୁଲସିତଂ ଦେବ୍ୟା ବୀଜଂ ସର୍ବାର୍ଥସାଧକମ୍ ॥ ୧୧ ॥

ଏବମେକାକ୍ଷରଂ ମନ୍ତ୍ରଂ ଯତୟଃ ଶୁଦ୍ଧଚେତସଃ ।
 ଧ୍ୟାୟନ୍ତି ପରମାନନ୍ଦମୟା ଜ୍ଞାନାମୁରାଗୟଃ ॥ ୧୨ ॥

ବାହ୍ୟାୟା ବ୍ରହ୍ମଭୂସ୍ତସ୍ମାତ୍ତ୍ୱଷ୍ଠଂ ବକ୍-ତ୍ରସମନ୍ୱିତମ୍ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ବାମଶ୍ରୋତ୍ରବିନ୍ଦୁଃ ସଂଯୁତାଷ୍ଟତୃତୀୟକଃ ॥ ୧୩ ॥

ନାରାୟଣେନ ସଂଯୁକ୍ତୋ ବାୟୁଶ୍ଚାଧରସଂଯୁତଃ ।
 ବିଜେ ନବାଶ୍ଚକୋଃଶ୍ଚୈଃ ସ୍ୟାନ୍ନହଦାନନ୍ଦଦାୟକଃ ॥ ୧୪ ॥

ହୃଦ୍-ପୁଣ୍ଡରୀକମଧ୍ୟସ୍ଥାଂ ପ୍ରାତଃସୂର୍ଯ୍ୟସମପ୍ରଭାମ୍ ।
 ପାଶାଞ୍ଜୁଶଧରାଂ ସୌମ୍ୟାଂ ବରଦାଭୟହସ୍ତକାମ୍ ।
 ତ୍ରିନେତ୍ରାଂ ରକ୍ତବସନାଂ ଭକ୍ତକାମଦୁଘାଂ ଭଜେ ॥ ୧୫ ॥

ନମାମି ତ୍ୱାମହଂ ଦେବୀଂ ମହାଭୟବିନାଶିନୀମ୍ ।
ମହାଦୁର୍ଗପ୍ରଗମନୀଂ ମହାକାରୁଣ୍ୟରୂପିଣୀମ୍ ॥ ୧୬ ॥

ୟସ୍ୟାଃ ସ୍ୱରୂପଂ ବ୍ରହ୍ମାଦୟୋ ନ ଜାନନ୍ତି ତସ୍ମାଦୁଚ୍ୟତେଽଜ୍ଞେୟା ।
ୟସ୍ୟା ଅନ୍ତୋ ନ ବିଦ୍ୟତେ ତସ୍ମାଦୁଚ୍ୟତେଽନନ୍ତା ।
ୟସ୍ୟା ଗ୍ରହଣଂ ନୋପଲଭ୍ୟତେ ତସ୍ମାଦୁଚ୍ୟତେଽଲକ୍ଷ୍ୟା ।
ୟସ୍ୟା ଜନନଂ ନୋପଲଭ୍ୟତେ ତସ୍ମାଦୁଚ୍ୟତେଽଜା ।
ଏକୈବ ସର୍ବତ୍ର ବର୍ତ୍ତତେ ତସ୍ମାଦୁଚ୍ୟତ ଏକା ।
ଏକୈବ ବିଶ୍ୱରୂପିଣୀ ତସ୍ମାଦୁଚ୍ୟତେ ନୈକା ।
ଅତ ଏବୋଚ୍ୟତେଽଜ୍ଞେୟାଽନନ୍ତାଽଲକ୍ଷ୍ୟାଽଜୈକା ନୈକେତି ।
ମନ୍ତ୍ରାଣାଂ ମାତୃକା ଦେବୀ ଶବ୍ଦାନାଂ ଜ୍ଞାନରୂପିଣୀ ।
ଜ୍ଞାନାନାଂ ଚିନ୍ତୟାତୀତା ଶୂନ୍ୟାନାଂ ଶୂନ୍ୟସାକ୍ଷିଣୀ ॥ ୧୭ ॥

ୟସ୍ୟାଃ ପରତରଂ ନାସ୍ତି ସୈଷା ଦୁର୍ଗା ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତିତା ।
[ଦୁର୍ଗାସ୍ତ୍ରାୟାମ୍ନିତେ ଯସ୍ମାଦେବୀ ଦୁର୍ଗେତି କଥ୍ୟତେ ॥ ୧୮ ॥

ପ୍ରପଦ୍ୟେ ଶରଣଂ ଦେବୀଂ ଦୁଃସ୍ୱର୍ଗେ ଦୁରିତଂ ହର ॥]
ତାଂ ଦୁର୍ଗାଂ ଦୁର୍ଗମାଂ ଦେବୀଂ ଦୁରାଚାରବିଘାତିନୀମ୍ ।
ନମାମି ଭବଭୀତୋଽହଂ ସଂସାରାର୍ଣ୍ଣବତାରିଣୀମ୍ ॥ ୧୯ ॥

ଇଦମଧର୍ବଶୀର୍ଷଂ ଯୋଽଧୀତେ ସ ପଞ୍ଚାଧର୍ବଶୀର୍ଷଜପଫଳମବାପ୍ନୋତି ।
ଇଦମଧର୍ବଶୀର୍ଷଂ ଜ୍ଞାତ୍ୱା ଯୋଽର୍ଚାଂ ସ୍ଥାପୟତି ।
ଶତଲକ୍ଷଂ ପ୍ରଜପ୍ତ୍ୱାପି ସୋଽର୍ଚାସିଦ୍ଧିଂ ଚ ବିନ୍ଧତି ।
ଶତମଷ୍ଟୋତ୍ତରଂ ତାସ୍ୟାଃ ପୁରଷ୍ଟୟାବିଧିଃ ସ୍ମୃତଃ ॥ ୨୦ ॥

ଦଶବାରଂ ପଠେଦ୍ୟସ୍ତୁ ସଦ୍ୟଃ ପାପେଃ ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ ।
ମହାଦୁର୍ଗାଣି ତରତି ମହାଦେବ୍ୟାଃ ପ୍ରସାଦତଃ ॥ ୨୧ ॥

ପ୍ରାତରଧୀୟାନ୍ନୋ ରାତ୍ରିକୃତଂ ପାପଂ ନାଶୟତି ।
ସାୟମଧୀୟାନ୍ନୋ ଦିବସକୃତଂ ପାପଂ ନାଶୟତି ।
ତସ୍ମାନ୍ନାମ୍ ପ୍ରାତଃ ପ୍ରୟୁଞ୍ଜାନଃ ପାପୋଽପାପୋ ଭବତି ।
ନିଶୀଥେ ତୁରୀୟସଂଧ୍ୟାୟାଂ ଜପ୍ତା ବାକ୍ସିଜିର୍ଭବତି ।
ନୂତନପ୍ରତିମାୟାଂ ଜପ୍ତା ଦେବତାସାଂ ନିଧ୍ୟାଂ ଭବତି ।
ପ୍ରାଣପ୍ରତିଷ୍ଠାୟାଂ ଜପ୍ତା ପ୍ରାଣାନାଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଭବତି ।
ଭୌମାଶ୍ୱିନ୍ୟାଂ ମହାଦେବୀସଂନିଧୌ ଜପ୍ତା ମହାମୃତ୍ୟୁଂ ତରତି ।
ୟ ଏବଂ ବେଦେଭ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥ ୨୨ ॥

ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣ୍ଠୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ପ୍ରିରେରଞ୍ଜେସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୁସ୍ତନ୍ମୁଖିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଷ୍ୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ଦେବୁପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ ଉପନିଷଦ

(Tripuraataapinyupanisat / Tripuraataapini Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷତ୍ / ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷତ୍ ॥

ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀବିଦ୍ୟାବେଦ୍ୟଚିହ୍ନଚ୍ଚିବିଗ୍ରହମ୍ ।
ବସ୍ତୁତତ୍ତ୍ୱିନ୍ନାତ୍ରରୂପଂ ପରଂ ତତ୍ତ୍ୱଂ ଭଜାମ୍ୟହମ୍ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୁସ୍ତନ୍ତୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୂଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଣ୍ଣୋ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

॥ ପ୍ରଥମୋପନିଷତ୍ ॥

ଅଥୈତସ୍ମିନ୍ନୁକ୍ତରେ ଭଗବାନ୍ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଂ ବୈଷ୍ଣବଂ ବିଲୟକାରଣଂ
ରୂପମାଶ୍ରିତ୍ୟ ତ୍ରିପୁରାଭିଧା ଭଗବତୀତ୍ୟେବମାଦିଶକ୍ତ୍ୟା ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱସ୍ତୀଶି
ସ୍ୱର୍ଗଭୂପାତାଲାନ୍ତି ତ୍ରିପୁରାଶି ହରମାୟାତୁକ୍ତେନ ହୀଙ୍କାରେଣ ହୃଲ୍ଲେଖାଖ୍ୟା
ଭଗବତୀ ତ୍ରିକୁଟାବସାନେ ନିଲୟେ ବିଲୟେ ଧାମ୍ନି ମହସା ଘୋରେଣ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ।
ସୈବେୟଂ ଭଗବତୀ ତ୍ରିପୁରେତି ବ୍ୟାପଠ୍ୟତେ ।
ତସ୍ତ୍ରବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହି ।
ଧିୟୋ ଯୋ ନଃ ପ୍ରତୋଦୟାତ୍ ପରୋ ରଜସେ ସାବଦୋମ୍ ।
ଜାତବେଦସେ ସୁନବାମ ସୋମମରାତୀୟତୋ ନିଦହାତି ବେଦଃ ।
ସ ନଃ ପର୍ଷଦତି ଦୁର୍ଗାଶି ବିଶ୍ୱା ନାବେବ ସିନ୍ଧୁଂ ଦୁରିତାତ୍ୟଗ୍ନିଃ ।

ତ୍ର୍ୟମ୍ବକଂ ଯୁଜାମହେ ସୁଗନ୍ଧିଂ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନମ୍ ।
ଭର୍ବାରୁକମିବ ବନ୍ଧନାନ୍-ମୃତ୍ୟୋର୍ମୁକ୍ଷୀୟ ମାମୃତାତ୍ ।
ଶତାକ୍ଷରୀ ପରମା ବିଦ୍ୟା ତ୍ରୟୀମୟୀ ସାଷ୍ଟାର୍ଣ୍ଣା ତ୍ରିପୁରା ପରମେଶ୍ଵରୀ ।
ଆଦ୍ୟାନି ଚତ୍ଵାରି ପଦାନି ପରବ୍ରହ୍ମବିକାସାନି ।
ଦ୍ଵିତୀୟାନି ଶକ୍ତ୍ୟାଖ୍ୟାନି । ତୃତୀୟାନି ଶୈବାନି ।
ତତ୍ର ଲୋକା ବେଦାଃ ଶାସ୍ତ୍ରାଣି ପୁରାଣାନି ଧର୍ମାଣି ବୈ ଚିକିତ୍ସିତାନି
ଜ୍ୟୋତୀଂଷି ଶିବଶକ୍ତିୟୋଗାଦିତ୍ୟେବଂ ଘଟନା ବ୍ୟାପଂୟତେ ।
ଅର୍ଥେତସ୍ୟ ପରଂ ଗହ୍ଵରଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାସ୍ୟାମୋ ମହାମନୁସମୁଦ୍-ଭବଂ ତଦିତି ।
ବ୍ରହ୍ମ ଶାଶ୍ଵତମ୍ । ପରୋ ଭଗବାନ୍ନିର୍ଲକ୍ଷଣୋ ନିରଞ୍ଜନୋ ନିରୁପାଧିରାଧିରହିତୋ ଦେବଃ ।
ଉନ୍ନୀଲତେ ପଶ୍ୟତି ବିକାସତେ ଚୈତନ୍ୟଭାବଂ କାମୟତ ଇତି ।
ସ ଏକୋ ଦେବଃ ଶିବରୂପୀ ଦୃଶ୍ୟତ୍ଵେନ ବିକାସତେ ଯୁତିଷ୍ଠ ଯଜ୍ଞେଷୁ ଯୋଗିଷୁ କାମୟତେ ।
କାମଂ ଜାୟତେ । ସ ଏଷ ନିରଞ୍ଜନୋଽକାମତ୍ଵେନୋଦ୍ଘମ୍ଭୟତେ ।
ଅକଚଟତପୟଶାନ୍ସୃଜତେ । ତସ୍ମାଦୀଶ୍ଵରଃ କାମୋଽଭିଧୀୟତେ ।
ତପୁରିଭାଷୟା କାମଃ କକାରଂ ବ୍ୟାପ୍ନୋତି ।
କାମ ଏବେଦଂ ତଉଦିତି କକାରୋ ଗୃହ୍ୟତେ । ତସ୍ମାଉପଦାର୍ଥ ଇତି ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ।
ସବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟମିତି ଷୁଦ୍ଧଂ ପ୍ରାଣିପ୍ରସବେ ସବିତା ପ୍ରାଣିନଃ ସୂତେ ପ୍ରସୂତେ ଶକ୍ତିମ୍ ।
ସୂତେ ତ୍ରିପୁରା ଶକ୍ତିରାଦ୍ୟେୟଂ ତ୍ରିପୁରା ପରମେଶ୍ଵରୀ ମହାକୁଣ୍ଡଳିନୀ ଦେବୀ ।
ଜାତବେଦସମଶ୍ରୁଲଂ ଯୋଃପୀତେ ସର୍ବଂ ବ୍ୟାପ୍ୟତେ ।
ତ୍ରିକୋଣଶକ୍ତିରେକାରେଣ ମହାଭାଗେନ ପ୍ରସୂତେ । ତସ୍ମାଦେକାର ଏବ ଗୃହ୍ୟତେ ।
ବରେଣ୍ୟଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠଂ ଭଜନୀୟମକ୍ଷରଂ ନମସ୍କାର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
ତସ୍ମାଦ୍ବରେଣ୍ୟମେକାରାକ୍ଷରଂ ଗୃହ୍ୟତ ଇତି ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ।
ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହୀତ୍ୟେବଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାସ୍ୟାମଃ ।
ଧକାରୋ ଧାରଣା । ପିୟୈବ ଧାର୍ଯ୍ୟତେ ଭଗବାନ୍ପରମେଶ୍ଵରଃ ।
ଭର୍ଗୋ ଦେବୋ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତି ତୁରୀୟମକ୍ଷରଂ ସାକ୍ଷାତ୍ତୁରୀୟଂ ସର୍ବଂ ସର୍ବାନ୍ତର୍ଭୂତମ୍ ।

ତୁରୀୟାକ୍ଷରମୀକାରଂ ପଦାନାଂ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀତ୍ୟେବଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତଂ ଭର୍ଗୋରୂପଂ ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ ।
ତସ୍ମାଦ୍-ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହୀତ୍ୟେବମୀକାରାକ୍ଷରଂ ଗୃହ୍ୟତେ ।
ମହୀତ୍ୟସ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନଂ ମହତ୍ତ୍ଵଂ ଜତତ୍ତ୍ଵଂ କାଠିନ୍ୟଂ
ବିଦ୍ୟତେ ଯୁସ୍ମିନ୍ନକ୍ଷତେରେତନ୍ନହି ଲକାରଃ ପରଂ ଧାମ ।
କାଠିନ୍ୟାଦ୍ୟଂ ସସାଗରଂ ସପର୍ବତଂ ସସପ୍ତଦ୍ଵୀପଂ
ସକାନନମୁଦ୍ଘୁଲଦ୍ରୁପଂ ମଣ୍ଡୁଲମେବୋକ୍ତଂ ଲକାରେଣ ।
ପୃଥ୍ଵୀ ଦେବୀ ମହୀତ୍ୟନେନ ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ । ଧିୟୋ ଯୋ ନଃ ପ୍ରତୋଦୟାତ୍ ।
ପରମାତ୍ମା ସଦାଶିବ ଆଦିତ୍ୟତଃ ପରଃ ।
ସ୍ଥାଶୁଭୁତେନ ଲକାରେଣ ଜ୍ୟୋତିର୍ଲିଙ୍ଗମାତ୍ମାନଂ ଧିୟୋ ବୁଦ୍ଧୟଃ ପରେ
ବସୁନି ଧ୍ୟାନେଚ୍ଛାରହିତେ ନିର୍ବିକଳ୍ପକେ ପ୍ରତୋଦୟାତ୍-ପ୍ରେରୟେଦିତ୍ୟୁକ୍ତାରଣରହିତଂ
ଚେତସୈବ ଚିତ୍ତୟିତ୍ଵା ଭାବୟେଦିତି ।
ପରୋ ରଜସେ ସାବଦୋମିତି ତଦବସାନେ ପରଂ ଜ୍ୟୋତିରମଲଂ
ହୃଦି ଦୈବତଂ ଚୈତନ୍ୟଂ ଚିଲ୍ଲିଙ୍ଗଂ ହୃଦୟାଗାରବାସିନୀ
ହୃଲ୍ଲେଖେତ୍ୟାଦିନା ଯୁଷ୍ଟଂ ବାଗ୍ଭବକୃତଂ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରଂ
ପଞ୍ଚଭୂତଜନକଂ ପଞ୍ଚକଳାମୟଂ ବ୍ୟାପଠ୍ୟତ ଇତି । ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ।
ଅଥ ତୁ ପରଂ କାମକଳାଭୂତଂ କାମକୃତମାହୁଃ ।
ତସ୍ତ୍ରବିଭୁର୍ବରେଣ୍ୟମିତ୍ୟାଦିଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶଦକ୍ଷରୀଂ ପଠିତ୍ଵା ତଦିତି ପରମାତ୍ମା
ସଦାଶିବୋଽକ୍ଷରଂ ବିମଲଂ ନିରୂପାଧିତାଦାତ୍ତ୍ୟପ୍ରତିପାଦନେନ ହକାରାକ୍ଷରଂ
ଶିବରୂପଂ ନିରକ୍ଷରମକ୍ଷରଂ ବ୍ୟାଲିଖ୍ୟତ ଇତି ।
ତପୁରାଗବ୍ୟାବୃତ୍ତିମାଦାୟ ଶକ୍ତିଂ ଦର୍ଶୟତି ।
ତସ୍ତ୍ରବିଭୁରିତି ପୂର୍ବେଣାଧୁନା ସୂର୍ଯ୍ୟଧନ୍ଵନ୍ନିକାଂ ବ୍ୟାଲିଖ୍ୟ ମୂଲ୍ୟାଦିବ୍ରହ୍ମରକ୍ତଗଂ
ସାକ୍ଷରମଦ୍ଵିତୀୟମାଚକ୍ଷତ ଇତ୍ୟାହ ଭଗବନ୍ତଂ ଦେବଂ ଶିବଶକ୍ତ୍ୟାତ୍ମକମେବୋଦିତମ୍ ।
ଶିବୋଽୟଂ ପରମଂ ଦେବଂ ଶକ୍ତିରେଷା ତୁ ଜୀବଜା ।
ସୂର୍ଯ୍ୟଚନ୍ଦ୍ରମସୋର୍ଯ୍ୟୋଗାଦ୍-ସସ୍ତୁତପୁଦମୁଚ୍ୟତେ ॥ ୧ ॥

ତସ୍ମାଦୁଦ୍ଭୁମ୍ଭୁତେ କାମଃ କାମାକ୍ଷାମଃ ପରଃ ଶିବଃ ।
କାର୍ତ୍ତ୍ତ୍ବିୟଃ କାମଦେବୋଽୟଃ ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗଂ ଭବ୍ୟତେ ॥ ୨ ॥

ତସ୍ମିନ୍ନିଦୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ ଦେବଃ କ୍ଷୀରଂ ସେଚନୀୟମକ୍ଷରଂ
ସମଧୁଜ୍ଞମକ୍ଷରଂ ପରମାତ୍ମଜୀବାତ୍ମନୋର୍ଯ୍ୟୋଗାତ୍ମନିତି
ସ୍ବଷ୍ଟମକ୍ଷରଂ ତୃତୀୟଂ ହ ଇତି ତଦେବ ସଦାଶିବ ଏବ
ନିଷ୍କଲ୍ଲକ୍ଷ ଆଦ୍ୟୋ ଦେବୋଽନ୍ତ୍ୟମକ୍ଷରଂ ବ୍ୟାକ୍ରିୟତେ ।
ପରମଂ ପଦଂ ଧୀତି ଧାରଣଂ ବିଦ୍ୟତେ ଜତତ୍ତ୍ବଧାରଣଂ
ମହୀତି ଲକାରଃ ଶିବାଧସ୍ତ୍ରାତ୍ମ ଲକାରାର୍ଥଃ ସ୍ବଷ୍ଟମନ୍ତ୍ୟମକ୍ଷରଂ
ପରମଂ ଚୈତନ୍ୟଂ ପିୟ୍ମେ ଯ୍ମେ ନଃ ପ୍ରଚୋଦୟାତ୍ମରୋ ରଜସେ
ସାବଦୋମିତ୍ୟେବଂ କୂଟଂ କାମକଲ୍ଲଲୟଂ ଷତଧୂପରିବର୍ତ୍ତକୋ
ବୈଷ୍ଣବଂ ପରମଂ ଧାମୈତି ଭଗବାଂଶ୍ଚୈତସ୍ମାଦ୍ୟ ଏବଂ ବେଦ ।
ଅଧୈତସ୍ମାଦପରଂ ତୃତୀୟଂ ଶକ୍ତିକୂଟଂ ପ୍ରତିପଦ୍ୟତେ ।
ଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶଦକ୍ଷୟା ଗାୟତ୍ରୀ ତସ୍ମିନ୍ନିଦୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ତସ୍ମାଦାତ୍ମନ ଆକାଶ ଆକାଶା
ଦ୍ଵାୟଃ ସ୍ଫୁରତି ତଦଧୀନଂ ବରେଣ୍ୟଂ ସମୁଦୀୟମାନଂ ସବିତୁର୍ବା ଯ୍ମେଗ୍ୟା
ଜୀବାତ୍ମପରମାତ୍ମସମୁଦ୍-ଭବସ୍ତଂ ପ୍ରକାଶଶକ୍ତିରୂପଂ ଜୀବାକ୍ଷରଂ ସ୍ବଷ୍ଟମାପଦ୍ୟତେ ।
ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀତ୍ୟନେନାଧାରରୂପଶିବାତ୍ମାକ୍ଷରଂ ଗଣ୍ୟତେ ।
ମହୀତ୍ୟାଦିନାଶେଷଂ କାମ୍ୟଂ ରମଣୀୟଂ ଦୃଶ୍ୟଂ ଶକ୍ତିକୂଟଂ ସ୍ବଷ୍ଟୀକୃତମିତି ।
ଏବଂ ପଞ୍ଚଦଶାକ୍ଷରଂ ତ୍ରିପୁରଂ ଯ୍ମୋଧୀତେ ସ ସର୍ବାନ୍-କାମାନବାପ୍ନୋତି ।
ସ ସର୍ବାନ୍-ଭୋଗାନବାପ୍ନୋତି । ସ ସର୍ବାଂଲ୍ଲୋକାଞ୍ଜୟତି । ସ ସର୍ବା ବାଚୋ ବିଜ୍ଞମ୍ଭୟତି ।
ସ ରୁଦ୍ରତ୍ଵଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି । ସ ବୈଷ୍ଣବଂ ଧାମ ଭିତ୍ତ୍ବା ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରାପ୍ନୋତି । ଯ ଏବଂ ବେଦ ।
ଇତ୍ୟାଦ୍ୟାଂ ବିଦ୍ୟାମଭିଧାୟୈତସ୍ୟାଃ ଶକ୍ତିକୂଟଂ ଶକ୍ତିଶିବାଦ୍ୟଂ ଲୋପାମୁଦ୍ରେୟମ୍ ।
ଦ୍ଵିତୀୟେ ଧାମନି ପୂର୍ବେଶୈବ ମନୁନା ବିନ୍ଧୁହୀନା ଶକ୍ତିଭୂତହୃଲ୍ଲେଖା କ୍ରୋଧମୁନିନାଃପିଷ୍ଠିତା ।
ତୃତୀୟେ ଧାମନି ପୂର୍ବସ୍ୟା ଏବ ବିଦ୍ୟାୟା ଯଦ୍ବାଗ୍ଭବକୂଟଂ
ତେନୈବ ମାନବୀଂ ଚାନ୍ଦ୍ରୀଂ କୌବେରୀଂ ବିଦ୍ୟାମାତକ୍ଷତେ ।

ମଦନାଧଃ ଶିବଂ ବାଗ୍ଭବମ୍ । ତଦୂର୍ଧ୍ବଂ କାମକଳାମୟମ୍ ।
 ଶକ୍ତ୍ୟର୍ପଂ ଶକ୍ତିମିତି ମାନବୀ ବିଦ୍ୟା । ଚତୁର୍ଥେ ଧାମନି ଶିବଶକ୍ତ୍ୟାଖ୍ୟଂ ବାଗ୍ଭବମ୍ ।
 ତଦେବାଧଃ ଶିବଶକ୍ତ୍ୟାଖ୍ୟମନ୍ୟତ୍ୱତୀୟଂ ତେୟଂ ଚାତ୍ତୀ ବିଦ୍ୟା ।
 ପଞ୍ଚମେ ଧାମନି ଧ୍ୟେୟେୟଂ ଚାତ୍ତୀ କାମାଧଃ ଶିବାଦ୍ୟକାମା ।
 ଶୈବ କୌବେରି ଷଷ୍ଠେ ଧାମନି ବ୍ୟାଚକ୍ଷତ ଇତି । ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ।
 ହିତ୍ୱେକାରଂ ତୁରୀୟସ୍ୱରଂ ସର୍ବାଦୌ ସୂର୍ଯ୍ୟଚନ୍ଦ୍ରମୟୋନ କାମେଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟେବାଗସ୍ତ୍ୟସଂଜ୍ଞା ।
 ସପ୍ତମେ ଧାମନି ତୃତୀୟମେତସ୍ୟା ଏବ ପୂର୍ବୋକ୍ତାୟାଃ କାମାଦ୍ୟଂ ଦ୍ୱିଧାଧଃ କଂ
 ମଦନକଳାଦ୍ୟଂ ଶକ୍ତିବୀଜଂ ବାଗ୍ଭବାଦ୍ୟଂ ତୟୋରଧ୍ୟାବଶିରସ୍ୟଂ କୃତ୍ୱା ନନ୍ଦିବିଦ୍ୟେୟମ୍ ।
 ଅଷ୍ଟମେ ଧାମନି ବାଗ୍ଭବମାଗସ୍ତ୍ୟଂ ବାଗର୍ଥକଳାମୟଂ
 କାମକଳାଭିଧଂ ସକଳମାୟାଶକ୍ତିଃ ପ୍ରଭାକରୀ ବିଦ୍ୟେୟମ୍ ।
 ନବମେ ଧାମନି ପୁନରାଗସ୍ତ୍ୟଂ ବାଗ୍ଭବଂ ଶକ୍ତିମନ୍ଥଥଶିବଶକ୍ତିମନ୍ଥଥୋର୍ବାମାୟାକାମକଳାଲୟଂ
 ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟନକ୍ଷତ୍ରଧିମହିମାଲୟଂ ତୃତୀୟଂ ଷଷ୍ଠୀୟଂ ବିଦ୍ୟା ।
 ଦଶମେ ଧାମନି ବିଦ୍ୟାପ୍ରକାଶିତୟା ଭୂୟ ଏବାଗସ୍ତ୍ୟବିଦ୍ୟାଂ ପଠିତ୍ୱା ଭୂୟ
 ଏବେମାମନ୍ତ୍ୟମାୟାଂ ପରମଶିବବିଦ୍ୟେୟମେକାଦଶେ ଧାମନି ଭୂୟ ଏବାଗସ୍ତ୍ୟଂ
 ପଠିତ୍ୱା ଏତସ୍ୟା ଏବ ବାଗ୍ଭବଂ ଯଜ୍ଞନଜଂ କାମକଳାଲୟଂ ଚ ତତ୍ତ୍ୱହଜଂ କୃତ୍ୱା
 ଲୋପାମୁଦ୍ରାୟାଃ ଶକ୍ତିକୂଟରାଜଂ ପଠିତ୍ୱା ବୈଷ୍ଣବୀ ବିଦ୍ୟା ଦ୍ୱାଦଶେ ଧାମନି
 ବ୍ୟାଚକ୍ଷତ ଇତି ।। ୩ ।। ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ।

ତାନ୍-ହୋବାଚ ଭଗବାନ୍-ସର୍ବେ ଯୁୟଂ ଶୁଭ୍ରା ପୂର୍ବାଂ କାମାଖ୍ୟାଂ ତୁରୀୟରୂପାଂ
 ତୁରୀୟାତୀତାଂ ସର୍ବୋକ୍ତାଂ ସର୍ବମନ୍ତ୍ରାସନଗତାଂ ପୀଠୋପପୀଠଦେବତାପରିବୃତାଂ
 ସକଳକଳାବ୍ୟାପିନୀଂ ଦେବତାଂ ସାମୋଦାଂ ସପରାଗାଂ ସହୃଦୟାଂ ସାମୃତାଂ ସକଳାଂ
 ସେନ୍ଦ୍ରିୟାଂ ସଦୋଦିତାଂ ପରାଂ ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ୱଷ୍ଟୀକୃତ୍ୱା ହୃଦୟେ ନିଧାୟ ବିଜ୍ଞାୟାନିଲୟଂ
 ଗମୟିତ୍ୱା ତ୍ରିକୂଟାଂ ତ୍ରିପୁରାଂ ପରମାଂ ମାୟାଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠାଂ ପରାଂ ବୈଷ୍ଣବୀଂ ସଂନିଧାୟ
 ହୃଦୟକମଳକର୍ଣ୍ଣିକାୟାଂ ପରାଂ ଭଗବତୀଂ ଲକ୍ଷ୍ମୀଂ ମାୟାଂ ସଦୋଦିତାଂ ମହାବଶ୍ୟକରୀଂ
 ମଦନୋନ୍ମାଦନକାରିଣୀଂ ଧନୁର୍ବାଣଧାରିଣୀଂ ବାଗ୍ନିଜ୍ୱଳିଣୀଂ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତନୀଂ

ଚନ୍ଦ୍ରକଳାଂ ସପ୍ତଦଶୀଂ ମହାନିତ୍ୟୋପସ୍ଥିତାଂ ପାଶାଞ୍ଜୁଶମନୋଜ୍ଞପାଣିପଲ୍ଲବାଂ
ସମୁଦ୍ୟଦକ୍ନିଭାଂ ତ୍ରିନେତ୍ରାଂ ବିଚିତ୍ର୍ୟା ଦେବୀଂ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଂ ସର୍ବଲକ୍ଷ୍ମୀମୟୀଂ
ସର୍ବଲକ୍ଷଣସଂପନ୍ନାଂ ହୃଦୟେ ଚୈତନ୍ୟରୂପିଣୀଂ ନିରଞ୍ଜନାଂ ତ୍ରିକୂଟାଖ୍ୟାଂ ସ୍ଥିତମୁଖୀଂ
ସୁନ୍ଦରୀଂ ମହାମାୟାଂ ସର୍ବସୁଭଗାଂ ମହାକୁଣ୍ଡଳିନୀଂ ତ୍ରିପୀଠମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତନୀମକଥାଦିଶ୍ରୀପୀଠେ
ପରାଂ ଭୈରବୀଂ ଚିହ୍ନିକାଂ ମହାତ୍ରିପୁରାଂ ଦେବୀଂ ଧ୍ୟାୟେନ୍ନହାଧ୍ୟାନୟେଗେନେୟମେବଂ
ବେଦେତି ମହୋପନିଷତ୍ ॥ ୪ ॥

॥ ଇତି ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷ୍ଟପ୍ରଥମୋପନିଷତ୍ ॥ ୧ ॥

॥ ଦ୍ଵିତୀୟୋପନିଷତ୍ ॥

ଅଥାତୋ ଜାତବେଦସ୍ତେ ସୁନ୍ଦରାମ ସୋମମିତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ଵା ତ୍ରେପୁରୀ ବ୍ୟକ୍ତିର୍ଲକ୍ଷ୍ୟତେ ।
ଜାତବେଦସ୍ତ ଇତ୍ୟେକର୍ତ୍ତସୁକ୍ତସ୍ୟାଦ୍ୟମଧ୍ୟମାବସାନେଷୁ ତତ୍ର
ସ୍ଥାନେଷୁ ବିଲୀନଂ ବୀଜସାଗରରୂପଂ ବ୍ୟାଚକ୍ଷେତ୍ୟଷୟ ଉରୁଃ ।
ତାନ୍-ହୋବାଚ ଭଗବାଞ୍ଜାତବେଦସ୍ତେ ସୁନ୍ଦରାମ ସୋମଂ ତଦନ୍ତ୍ୟମବାଶୀଂ
ବିଲୋମେନ ପଠିତ୍ଵା ପ୍ରଥମସ୍ୟାଦ୍ୟଂ ତଦେବଂ ଦୀର୍ଘଂ ଦ୍ଵିତୀୟସ୍ୟାଦ୍ୟଂ ସୁନ୍ଦରାମ
ସୋମମିତ୍ୟନେନ କୌଲଂ ବାମଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠଂ ସୋମଂ ମହାସୌଭାଗ୍ୟମାଚକ୍ଷତେ ।
ସ ସର୍ବସଂପତ୍ତିଭୂତଂ ପ୍ରଥମଂ ନିବୃତ୍ତିକାରଣଂ ଦ୍ଵିତୀୟଂ ସ୍ଥିତିକାରଣଂ ତୃତୀୟଂ
ସର୍ଗକାରଣମିତ୍ୟନେନ କରଶୁଦ୍ଧିଂ କୃତ୍ଵା ତ୍ରିପୁରାବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ଜାତବେଦସ୍ତେ ସୁନ୍ଦରାମ
ସୋମମିତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ଵା ମହାବିଦ୍ୟେଶ୍ଵରୀବିଦ୍ୟାମାଚକ୍ଷତେ ତ୍ରିପୁରେଶ୍ଵରୀଂ ଜାତବେଦସ୍ତ ଇତି ।
ଜାତେ ଆଦ୍ୟାକ୍ଷରେ ମାତୃକାୟାଃ ଶିରସି ବୈଦ୍ଵବମମୃତରୂପିଣୀଂ
କୁଣ୍ଡଳିନୀଂ ତ୍ରିକୋଣରୂପିଣୀଂ ଚେତି ବାକ୍ୟାର୍ଥଃ ।
ଏବଂ ପ୍ରଥମସ୍ୟାଦ୍ୟଂ ବାଗ୍ଭବମ୍ । ଦ୍ଵିତୀୟଂ କାମକଳାଲୟମ୍ ।
ଜାତ ଇତ୍ୟନେନ ପରମାତ୍ମନୋ ଜୁମ୍ଭଶମ୍ ।
ଜାତ ଇତ୍ୟାଦିନା ପରମାତ୍ମା ଶିବ ଉଚ୍ୟତେ ।

ଜାତମାତ୍ରେଣ କାମୀ କାମୟତେ କାମମିତ୍ୟାଦିନା ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ ।
 ତଦେବ ସୁନବାମ ଗୋତ୍ରାରୁତଂ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତନାଃ ମୃତମଧ୍ୟେନାର୍ଣ୍ଣେନ ମନ୍ତ୍ରାର୍ଣ୍ଣାନ୍ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ।
 ଗୋତ୍ରେତି ନାମଗୋତ୍ରାୟାମିତ୍ୟାଦିନା ସ୍ଵଷ୍ଟଂ ରାମକଲାଇୟଂ ଶେଷଂ ବାମମିତ୍ୟାଦିନା ।
 ପୂର୍ବେଣାଧୁନା ବିଦ୍ୟେୟଂ ସର୍ବରକ୍ଷାକରୀ ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ ।
 ଏବମେତେନ ବିଦ୍ୟାଂ ତ୍ରିପୁରେଶୀଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ଜାତବେଦସ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦିନା
 ଜାତୋ ଦେବ ଏକ ଈଶ୍ଵରଃ ପରମୋ ଜ୍ୟୋତିର୍ମନ୍ତ୍ରତୋ ବେତି ତୁରୀୟଂ
 ବରଂ ଦତ୍ତ୍ଵା ବିନ୍ଦୁପୂର୍ଣ୍ଣଜ୍ୟୋତିଃସ୍ଥାନଂ କୃତ୍ଵା ପ୍ରଥମସ୍ୟାଦ୍ୟଂ ଦ୍ଵିତୀୟଂ ଚ
 ତୃତୀୟଂ ଚ ସର୍ବରକ୍ଷାକରୀସଂବନ୍ଧଂ କୃତ୍ଵା ବିଦ୍ୟାମାତ୍ତ୍ଵାସନରୂପିଣୀଂ
 ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ଜାତବେଦସ୍ୟେ ସୁନବାମ ସୋମମିତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ଵା ରକ୍ଷାକରୀଂ
 ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଫୁତ୍ଵାଦ୍ୟନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମ୍ନୋଃ ଶକ୍ତିଶିବରୂପିଣୀଂ ବିନିର୍ଯ୍ୟୋଜ୍ୟ ସ ଇତି
 ଶକ୍ତ୍ୟାତ୍ମକଂ ବର୍ଣ୍ଣଂ ସୋମମିତି ଶୈବାତ୍ମକଂ ଧାମ ଜାନୀୟାତ୍ ।
 ଯୋ ଜାନୀତେ ସ ସୁଭଗୋ ଭବତି ॥ ୧ ॥

ଏବମେତାଂ ଚକ୍ରାସନଗତାଂ ତ୍ରିପୁରବାସିନୀଂ ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ଜାତବେଦସ୍ୟେ
 ସୁନବାମ ସୋମମିତି ପଠିତ୍ଵା ତ୍ରିପୁରେଶ୍ଵରୀବିଦ୍ୟାଂ ସଦୋଦିତାଂ ଶିବଶକ୍ତ୍ୟାତ୍ମିକାମବେଦିତାଂ
 ଜାତବେଦାଃ ଶିବ ଇତି ସେତି ଶକ୍ତ୍ୟାତ୍ମାକ୍ଷରମିତି ଶିବାଦିଶକ୍ତ୍ୟନ୍ତରାଲଭୂତାଂ ତ୍ରିକୁଟାଦିଚାରିଣୀଂ
 ସୂର୍ଯ୍ୟଚନ୍ଦ୍ରମସ୍ତ୍ରାଂ ମନ୍ତ୍ରାସନଗତାଂ ତ୍ରିପୁରାଂ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଂ ସଦୋଦିତାଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ଜାତବେଦସ୍ୟେ
 ସୁନବାମ ସୋମମିତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ଵା ପୂର୍ବାଂ ସଦାତ୍ମାସନରୂପାଂ ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଫୁତ୍ଵା ବେଦ ଇତ୍ୟାଦିନା
 ବିଶ୍ଵାହସଂତତୋଦୟବୈଦବମୁପରି ବିନ୍ୟସ୍ୟ ସିଦ୍ଧାସନସ୍ଥାଂ ତ୍ରିପୁରାଂ ମାଲିନୀଂ ବିଦ୍ୟାଂ
 ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ଜାତବେଦସ୍ୟେ ସୁନବାମ ସୋମମିତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ଵା ତ୍ରିପୁରାଂ ସୁନ୍ଦରୀଂ ଶ୍ରିତ୍ଵା କଲେ
 ଅକ୍ଷରେ ବିଚିତ୍ର୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତିଭୂତାଂ ମୂର୍ତ୍ତିରୂପିଣୀଂ ସର୍ବବିଦ୍ୟେଶ୍ଵରୀଂ ତ୍ରିପୁରାଂ ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା
 ଜାତବେଦସ୍ୟେ ଇତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ଵା ତ୍ରିପୁରାଂ ଲକ୍ଷ୍ମୀଂ ଶ୍ରିତ୍ଵାଃ ଶ୍ରିଂ ନିଦହାତି ସୈବେୟମଗ୍ନାନନେ
 ଜ୍ଞଲତୀତି ବିଚିତ୍ର୍ୟ ତ୍ରିଜ୍ୟୋତିଷମୀଶ୍ଵରୀଂ ତ୍ରିପୁରାମସ୍ମାଂ ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ।

ଏବମେତେନ ସ ନଃ ପର୍ଷଦତି ଦୁର୍ଗାଣି ବିଶ୍ୱେତ୍ୟାଦିପରପ୍ରକାଶିନୀ ପ୍ରତ୍ୟଗ୍ଭୂତା କାର୍ଯ୍ୟା ।
 ବିଦ୍ୟେୟମାହ୍ନାନକର୍ମାଣି ସର୍ବତୋ ଧୀରେତି ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ ।
 ଏବମେତଦ୍ୱିଦ୍ୟାଷ୍ଟକଂ ମହାମାୟାଦେବ୍ୟଙ୍ଗଭୂତଂ ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ ।
 ଦେବା ହ ବୈ ଭଗବନ୍ତମବ୍ରୁବନ୍ନହାଚକ୍ରନାୟକଂ ନୋ ବ୍ରୁହୀତି
 ସାର୍ବକାମିକଂ ସର୍ବାରାଧ୍ୟଂ ସର୍ବରୂପଂ ବିଶ୍ୱତୋମୁଖଂ ମୋକ୍ଷଦ୍ୱାରଂ
 ଯଦ୍ୟୋଗିନ ଉପବିଶ୍ୟ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ଭିକ୍ଷୁ ନିର୍ବାଣମୁପବିଶନ୍ତି ॥ ୨ ॥

ତାନ୍-ହୋବାଚ ଭଗବାଞ୍ଜିଶ୍ରୀଚକ୍ରଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାସ୍ୟାମ ଇତି ।
 ତ୍ରିକୋଣଂ ତ୍ର୍ୟସ୍ରଂ କୃତ୍ୱା ତଦନ୍ତର୍ମଧ୍ୟବୃତ୍ତମାନୟନ୍ତିରେଖାମାକୃଷ୍ୟ ବିଶାଲଂ
 ନୀତ୍ୱାଗ୍ରତୋ ଯୋନିଂ କୃତ୍ୱା ପୂର୍ବଯୋନ୍ୟାଗ୍ରରୂପିଣୀଂ ମାନୟନ୍ତିଂ କୃତ୍ୱା ତାଂ
 ସର୍ବୋର୍ଧ୍ୱାଂ ନୀତ୍ୱା ଯୋନିଂ କୃତ୍ୱାଦ୍ୟଂ ତ୍ରିକୋଣଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
 ଦ୍ୱିତୀୟମନ୍ତ୍ରରାଲଂ ଭବତି । ତୃତୀୟମଷ୍ଟଯୋନ୍ୟଙ୍ଗିତଂ ଭବତି ।
 ଅଥାଷ୍ଟାରଚକ୍ରାଦ୍ୟନ୍ତବିଦିକ୍ଳୋଶାଗ୍ରତୋ ରେଖାଂ ନୀତ୍ୱା ସାଧ୍ୟାଦ୍ୟାକର୍ଷଣବଦ୍ଧରେଖାଂ
 ନୀତ୍ୱେତ୍ୟେବମଧୋର୍ଧ୍ୱସଂପୁଟଯୋନ୍ୟଙ୍ଗିତଂ କୃତ୍ୱା କକ୍ଷାଭ୍ୟ ଉର୍ଧ୍ୱଗରେଖାଚତୁଷ୍ଟୟଂ
 କୃତ୍ୱା ଯଥାକ୍ରମେଣ ମାନୟନ୍ତିଦ୍ୱୟୋନ ଦଶଯୋନ୍ୟଙ୍ଗିତଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
 ଅନେନୈବ ପ୍ରକାରେଣ ପୁନର୍ଦଶାରଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
 ମଧ୍ୟତ୍ରିକୋଣାଗ୍ରଚତୁଷ୍ଟୟାଦ୍ରେଖାଚରାଗ୍ରକୋଶେଷୁ ସଂଯୋଜ୍ୟ ତଦ୍ଦଶାରାଂଶତୋନୀତାଂ
 ମାନୟନ୍ତିରେଖାଂ ଯୋଜୟିତ୍ୱା ଚତୁର୍ଦଶାରଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
 ତତୋଽଷ୍ଟପତ୍ରସଂବୃତଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
 ଷୋଡଶପତ୍ରସଂବୃତଂ ଚକ୍ରଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଧାରଂ ଭବତି ।
 ତତଃ ପାର୍ଶ୍ୱିକଂ ଚକ୍ରଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଧାରଂ ଭବତି ।
 ଏବଂ ସୃଷ୍ଟିଯୋଗେନ ଚକ୍ରଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତମ୍ ।
 ନବାବ୍ଧକଂ ଚକ୍ରଂ ପ୍ରାତିଲୋମ୍ୟେନ ବା ବଚ୍ଛି ।

ପ୍ରଥମଂ ଚକ୍ରଂ ତ୍ରେଲୋକ୍ୟମୋହନଂ ଭବତି ।
ସାଶିମାଦ୍ୟଷ୍ଟକଂ ଭବତି । ସମାତ୍ରଷ୍ଟକଂ ଭବତି ।
ସସର୍ବସଂକ୍ଷୋଭିତ୍ୟାଦିଦଶକଂ ଭବତି । ସପ୍ରକଟଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରୟାଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି ସସର୍ବସଂକ୍ଷୋଭିତ୍ୟାମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ଦ୍ୱିତୀୟଂ ସର୍ବାଶାପରିପୁରକଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସକାମାଦ୍ୟାକର୍ଷଣୀଷୋଡ଼ଶକଂ ଭବତି । ସଗୁପ୍ତଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରେଶ୍ୱରାଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ସର୍ବବିଦ୍ରାବିଶୀମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ତୃତୀୟଂ ସର୍ବସଂକ୍ଷୋଭଣଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସାନଙ୍ଗକୁସୁମାଦ୍ୟଷ୍ଟକଂ ଭବତି । ସଗୁପ୍ତତରଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦରାଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ସର୍ବାକର୍ଷଣୀମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ଚୁରୀୟଂ ସର୍ବସୌଭାଗ୍ୟଦାୟକଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସସର୍ବସଂକ୍ଷୋଭିତ୍ୟାଦିଦ୍ୱିସପ୍ତକଂ ଭବତି । ସସଂପ୍ରଦାୟଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରବାସିନୀଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ସସର୍ବବଶଂକରିଣୀମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ଚୁରୀୟାନ୍ତଂ ସର୍ବାର୍ଥସାଧକଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସସର୍ବସିଦ୍ଧିପ୍ରଦାଦିଦଶକଂ ଭବତି । ସକଲକୌଲଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରାମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ମହୋନ୍ନାଦିନୀମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ଷଷ୍ଠଂ ସର୍ବରକ୍ଷାକରଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସସର୍ବଜ୍ଞତ୍ୱାଦିଦଶକଂ ଭବତି । ସନିଗର୍ଭଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରମାଲିନୀଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ମହାଜ୍ଞାନମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ସପ୍ତମଂ ସର୍ବରୋଗହରଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସର୍ବବଶିନ୍ୟାଦ୍ୟାଷ୍ଟକଂ ଭବତି । ସରହସ୍ୟଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରସିଦ୍ଧ୍ୟାଃପିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ସଖେଚରୀମୁଦ୍ରୟା ଦୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ଅଷ୍ଟମଂ ସର୍ବସିଦ୍ଧିପ୍ରଦଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସାୟୁଧତତୁଷ୍ଟୟଂ ଭବତି । ସପରାପରରହସ୍ୟଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରାମୁଦ୍ରୟାଃପିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ବୀଜମୁଦ୍ରୟାଃପିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି ।

ନବମଂ ଚକ୍ରନାୟକଂ ସର୍ବାନନ୍ଦମୟଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସକାମେଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟାଦିତ୍ରିକଂ ଭବତି । ସାତିରହସ୍ୟଂ ଭବତି ।
ମହାତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦର୍ଯ୍ୟାଃପିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ଘୋନିମୁଦ୍ରୟା ଦୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ସଂକ୍ରାମନ୍ତି ବୈ ସର୍ବାଣି ଛନ୍ଦାଂସି ଚକାରାଣି । ତଦେବ ଚକ୍ରଂ ଶ୍ରୀଚକ୍ରମ୍ ।

ତସ୍ୟ ନାଭ୍ୟାମଗ୍ନିମଣ୍ଡଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟାଚନ୍ଦ୍ରମସୌ ।
ତତ୍ରୋଂକାରପୀଠଂ ପୂଜୟିତ୍ବା ତତ୍ରାକ୍ଷରଂ ବିନ୍ଦୁରୂପଂ ତଦନ୍ତର୍ଗତବ୍ୟୋମରୂପିଣୀଂ
ବିଦ୍ୟାଂ ପରମାଂ ସ୍ମୃତ୍ବା ମହାତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦରୀମାବାହ୍ୟା ।
କ୍ଷୀରେଣ ସ୍ନାପିତେ ଦେବି ଚନ୍ଦନେନ ବିଲେପିତେ ।
ବିଲ୍ୱପତ୍ରାର୍ଚିତେ ଦେବି ଦୁର୍ଗେହଂ ଶରଣଂ ଗତଃ ।
ଇତ୍ୟେକୟର୍ଚ୍ଚା ପ୍ରାର୍ଥ୍ୟା ମାୟାଲକ୍ଷ୍ମୀତନ୍ତ୍ରେଣ ପୂଜୟେଦିତି ଭଗବାନବ୍ରବୀତ୍ ।
ଏତୈର୍ମନ୍ତ୍ରେର୍ଭଗବତୀଂ ଯଜେତ୍ । ତତୋ ଦେବୀ ପ୍ରୀତା ଭବତି ।
ସ୍ବାତ୍ମାନଂ ଦର୍ଶୟତି । ତସ୍ମାଦ୍ୟ ଏତୈର୍ମନ୍ତ୍ରେର୍ଯୁଜତି ସ ବ୍ରହ୍ମ ପଶ୍ୟତି ।
ସ ସର୍ବଂ ପଶ୍ୟତି । ସୋଽମୃତତ୍ୱଂ ଚ ଗଚ୍ଛତି । ଯ ଏବଂ ବେଦେତି ମହୋପନିଷତ୍ ॥ ୩ ॥

॥ ଇତି ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷସୁଦ୍ଧିତୀୟୋପନିଷତ୍ ॥ ୨ ॥

॥ ତୃତୀୟୋପନିଷତ୍ ॥

ଦେବା ହ ବୈ ମୁଦ୍ରାଃ ସୃଜେମେତି ଭଗବନ୍ତମବୁବନ୍ ।
ତାନ୍-ହୋବାଚ ଭଗବାନବନିକୃତଜାନୁମଣ୍ଡଳଂ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ମାସନଂ କୃତ୍ୱା ମୁଦ୍ରାଃ ସୃଜତେତି ।
ସ ସର୍ବାନାକର୍ଷୟତି ଯୋ ଯୋନିମୁଦ୍ରାମଧୀତେ ସ ସର୍ବଂ ବେତ୍ତି ସ
ସର୍ବଫଳମଶ୍ରୁତେ ସ ସର୍ବାନ୍ନୁଜୟତି ସ ବିଦ୍ୱେଷିଣଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି ।
ମଧ୍ୟମେ ଅନାମିକୋପରି ବିନ୍ୟସ୍ୟ କନିଷ୍ଠିକାଞ୍ଛୁଷ୍ଟତୋଃଧୀତେ
ମୁକ୍ତୟୋସ୍ତର୍ଜନ୍ୟୋର୍ଦଣ୍ଡବଦଧସ୍ତାଦେବଂବିଧା ପ୍ରଥମା ସଂପଦ୍ୟତେ ।
ସୈବ ମିଲିତମଧ୍ୟମା ଦ୍ୱିତୀୟା । ତୃତୀୟାଞ୍ଛୁଶାକୃତିରିତି ।
ପ୍ରାତିଲୋମ୍ୟେନ ପାଣୀ ସଂଘର୍ଷୟିତ୍ୱାଞ୍ଛୁଷ୍ଣୌ ସାଗ୍ରିମୌ ସମାଧାୟ ତୁରୀୟା ।
ପରସ୍ପରଂ କନୀୟସେଦଂ ମଧ୍ୟମାବଜ୍ଞେ ଅନାମିକେ ଦଣ୍ଡିନୌ
ତର୍ଜନ୍ୟାବାଲିଙ୍ଗ୍ୟାବଷ୍ଟଭ୍ୟ ମଧ୍ୟମାନଶମିଲିତାଞ୍ଛୁଷ୍ଣୌ ପଞ୍ଚମୀ ।
ସୈବାଗ୍ରେଞ୍ଛୁଶାକୃତିଃ ଷଷ୍ଠୀ ।
ଦକ୍ଷିଣଶୟେ ବାମବାହୁଂ କୃତ୍ୱାଂନୋନ୍ୟାନାମିକେ କନୀୟସୀମଧ୍ୟଗତେ
ମଧ୍ୟମେ ତର୍ଜନ୍ୟାକ୍ରାନ୍ତେ ସରଳାସ୍ତୁଞ୍ଛୁଷ୍ଣୌ ଖେଚରୀ ସପ୍ତମୀ ।
ସର୍ବୋର୍ଥେ ସର୍ବସଂହୃତି ସ୍ୱମଧ୍ୟମାନାମିକାନ୍ତରେ କନୀୟସି ପାର୍ଶ୍ୱୟୋସ୍ତର୍ଜନ୍ୟାବଜ୍ଞୁଶାଢ୍ୟେ
ୟୁକ୍ତା ସାଞ୍ଛୁଷ୍ଠୟୋଗତୋଂନୋନ୍ୟଂ ସମମଞ୍ଜିଲିଂ କୃତ୍ୱାଷ୍ଟମୀ ।
ପରସ୍ପରମଧ୍ୟମାପୃଷ୍ଠବର୍ତ୍ତନ୍ୟାବନାମିକେ ତର୍ଜନ୍ୟାକ୍ରାନ୍ତେ ସମେ
ମଧ୍ୟମେ ଆଦାୟାଞ୍ଛୁଷ୍ଣୌ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତନୌ ନବମୀ ପ୍ରତିପଦ୍ୟତ ଇତି ।
ସୈବେୟଂ କନୀୟସେ ସମେ ଅନ୍ତରିତେଂଞ୍ଛୁଷ୍ଣୌ ସମାବନ୍ତରିତୌ କୃତ୍ୱା ତ୍ରିଖଣ୍ଡାପଦ୍ୟତ ଇତି ।
ପଞ୍ଚ ବାଣାଃ ପଞ୍ଚାଦ୍ୟା ମୁଦ୍ରାଃ ସ୍ୱଷ୍ଟାଃ । କ୍ରୋମଞ୍ଜୁଶା । ହସଖୁପ୍ତେଂ ଖେଚରୀ ।
ହଂସ୍ତ୍ରୌ ବୀଜାଷ୍ଟମୀ ବାଗ୍ଭବାଦ୍ୟା ନବମୀ ଦଶମୀ ଚ ସଂପଦ୍ୟତ ଇତି । ଯ ଏବଂ ବେଦ ।
ଅଥାତଃ କାମକଲାଭୂତଂ ଚକ୍ରଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାସ୍ୟାମୋ ହ୍ରୀଂ କ୍ଳୀମୌ
ରୁଁ ସ୍ତ୍ରୌମେତେ ପଞ୍ଚ କାମାଃ ସର୍ବଚକ୍ରଂ ବ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ୍ତେ ।

ମଧ୍ୟମଂ କାମଂ ସର୍ବାବସାନେ ସଂପୁରୀକୃତ୍ୟ ବ୍ଲୁକାରେଣ ସଂପୁଟଂ
 ବ୍ୟାପ୍ତଂ କୃତ୍ୱା ଦ୍ୱିରେନ୍ଦବେନ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତନା ସାଧ୍ୟଂ ବଜ୍ରା ଭୂର୍ଜପତ୍ରେ ଯୁଜତି ।
 ତଜକ୍ରଂ ଯେଽ ବେଢ଼ି ସ ସର୍ବଂ ବେଢ଼ି । ସ ସକଲ୍ଲୋକାନାକର୍ଷୟତି ।
 ସ ସର୍ବଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି । ନୀଲୀୟୁକ୍ତଂ ଚକ୍ରଂ ଶତ୍ରୁନ୍ନାରୟତି । ଗତିଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି ।
 ଲାକ୍ଷାୟୁକ୍ତଂ କୃତ୍ୱା ସକଲଲୋକଂ ବଶୀକରୋତି ।
 ନବଲକ୍ଷଜପଂ କୃତ୍ୱା ରୁଦ୍ରତ୍ୱଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ।
 ମାତୃକୟା ବେଷ୍ଟିତଂ କୃତ୍ୱା ବିଜୟା ଭବତି ।
 ଭଗାଙ୍କକୁଣ୍ଡଂ କୃତ୍ୱାଗ୍ନିମାଧ୍ୟାୟ ପୁରୁଷୋ ହବିଷା ହୁତ୍ୱା ଯେଷିତୋ ବଶୀକରୋତି ।
 ବର୍ତ୍ତୁଲେ ହୁତ୍ୱା ଶ୍ରିୟମତୁଲଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି । ଚତୁରସ୍ତ୍ରେ ହୁତ୍ୱା ବୃଷ୍ଟିର୍ଭବତି ।
 ତ୍ରିକୋଣେ ହୁତ୍ୱା ଶତ୍ରୁନ୍ନାରୟତି । ଗତିଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି । ପୁଷ୍ପାଣି ହୁତ୍ୱା ବିଜୟା ଭବତି ।
 ମହାରସ୍ତୈର୍ହୁତ୍ୱା ପରମାନନ୍ଦନିର୍ଭରୋ ଭବତି ।
 ଗଣାନାଂ ତ୍ୱା ଗଣପତିଂ ହବାମହେ କବିଂ କବୀନାମୁପମଗ୍ରବସ୍ତମମ୍ ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠରାଜଂ ବ୍ରହ୍ମଣାଂ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତ ଆ ନଃ ଶୁଶ୍ରୁନ୍ମୁତିଭିଃ ସୀଦ ସାଦନମ୍ ।
 ଇତ୍ୟେବମାଦ୍ୟମକ୍ଷରଂ ତଦନ୍ତ୍ୟବିନ୍ଦୁପୂର୍ଣ୍ଣମିତ୍ୟନେନାଙ୍ଗଂ ସ୍ମୃଗତି ।
 ଗଂ ଗଣେଶାୟ ନମ ଇତି ଗଣେଶଂ ନମସ୍କୁର୍ବୀତ ।
 ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ଭସ୍ମାଙ୍ଗରାଗାୟୋଗ୍ରତେଜସ୍ୱେ ହନ ହନ ଦହ ଦହ ପତ ପତ ମଥ ମଥ
 ବିଧ୍ୱଂସୟ ବିଧ୍ୱଂସୟ ହଲଭଞ୍ଜନ ଶୂଲମୂଳେ ବ୍ୟଞ୍ଜନସିଦ୍ଧିଂ କୁରୁ କୁରୁ ସମୁଦ୍ରଂ ପୂର୍ବପ୍ରତିଷ୍ଠିତଂ
 ଶୋଷୟ ଶୋଷୟ ସ୍ତମ୍ଭୟ ସ୍ତମ୍ଭୟ ପରମନ୍ଦ୍ରପରୟନ୍ଦ୍ରପରତନ୍ଦ୍ରପରଦୂତପରକଟକପରଚ୍ଛେଦନକର
 ବିଦାରୟ ବିଦାରୟ ଛିନ୍ନି ଛିନ୍ନି ହ୍ରୀଂ ଫଟ୍ ସ୍ୱାହା । ଅନେନ କ୍ଷେତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷଂ ପୂଜୟେଦିତି ।
 କୁଲକୁମାରି ବିଦୁହେ ମନ୍ତ୍ରକୋଟିସୁ ଧୀମହି । ତନ୍ନଃ କୌଲିଃ ପ୍ରତୋଦୟାତ୍ । ଇତି ।
 କୁମାର୍ଯ୍ୟର୍ଚନଂ କୃତ୍ୱା ଯେଽ ବୈ ସାଧକୋଽଭିଳିଖତି ସୋଽମୃତତ୍ୱଂ ଗଚ୍ଛତି । ସ ଯୁଗ ଆପ୍ନୋତି ।
 ସ ପରମାୟୁଷ୍ୟମଥ ବା ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ଭିକ୍ତ୍ୱା ତିଷ୍ଠତି । ଯ ଏବଂ ବେଦେତି ମହୋପନିଷତ୍ ॥

॥ ଇତି ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷସ୍ତୁତୀୟୋପନିଷତ୍ ॥ ୩॥

।। ଚତୁର୍ଥୋପନିଷତ୍ ।।

ଦେବା ହ ବୈ ଭଗବନ୍ତମବୁବନ୍ଧେବ ଗାୟତ୍ରଂ ହୃଦୟଂ ନୋ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତଂ ତ୍ରିପୁରଂ ସର୍ବୋତ୍ତମମ୍ ।
ଜାତବେଦସମୁକ୍ଳେନାଖ୍ୟାତଂ ନସ୍ତ୍ରିପୁରାଷ୍ଟକମ୍ ।
ୟଦିଷ୍ଟା ମୁତ୍ୟତେ ଯୋଗୀ ଜନ୍ମସଂସାରବନ୍ଧନାତ୍ ।
ଅଥ ମୃତ୍ୟୁଂଜୟଂ ନୋ ବ୍ରୁହୀତ୍ୟେବଂ ବ୍ରୁବତାଂ ସର୍ବେଷାଂ ଦେବାନାଂ
ଶୁଭେଦଂ ବାକ୍ୟମଥାତସ୍ୟାମୁକ୍ଳେନାନୁଷ୍ଠଭେନ ମୃତ୍ୟୁଂଜୟଂ ଦର୍ଶୟତି ।
କସ୍ତାତ୍ର୍ୟାମୁକମିତି । ତ୍ରୟାଶାଂ ପୁରାଣାମମୁକଂ ସ୍ବାମିନଂ ତସ୍ମାଦୁତ୍ୟତେ ତ୍ର୍ୟାମୁକମିତି ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ଯଜାମହ ଇତି ।
ୟଜାମହେ ସେବାମହେ ବସ୍ତୁ ମହେତ୍ୟକ୍ଷରଦ୍ବୟେନ କୂଟଦ୍ବେନାକ୍ଷରୈକେଣ
ମୃତ୍ୟୁଂଜୟମିତ୍ୟୁତ୍ୟତେ ତସ୍ମାଦୁତ୍ୟତେ ଯଜାମହ ଇତି ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ସୁଗନ୍ଧିମିତି । ସର୍ବତୋ ଯଶ ଆପ୍ନୋତି । ତସ୍ମାଦୁତ୍ୟତେ ସୁଗନ୍ଧିମିତି ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନମିତି ।
ୟସ୍ତର୍ବାଂଲ୍ଲୋକାନ୍ସୃଜତି ଯସ୍ତର୍ବାଂଲ୍ଲୋକାଂସ୍ତାରୟତି
ୟସ୍ତର୍ବାଂଲ୍ଲୋକାନ୍ସ୍ବାପ୍ନୋତି ତସ୍ମାଦୁତ୍ୟତେ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନମିତି ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ଉର୍ବାରୁକମିବ ବନ୍ଧନାନ୍-ମୃତ୍ୟୋର୍ମୁକ୍ଷୀୟେତି ।
ସଂଲଗ୍ନତ୍ବାଦୁର୍ବାରୁକମିବ ମୃତ୍ୟୋଃ ସଂସାରବନ୍ଧନାସଂଲଗ୍ନତ୍ବାଦ୍ବିଜ୍ଞତ୍ବାନ୍ନୋକ୍ଷୀଭବତି ମୁକ୍ତୋ ଭବତି ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ମାମୃତାଦିତି ଅମୃତତ୍ବଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତ୍ୟକ୍ଷରଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ସ୍ବୟଂ ରୁଦ୍ରୋ ଭବତି ।
ଦେବା ହ ବୈ ଭଗବନ୍ତମୁରୁଃ ସର୍ବଂ ନୋ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତମ୍ ।
ଅଥ କୈର୍ମତ୍ତ୍ରିଃ ସ୍ତୁତା ଭଗବତୀ ସ୍ବାତ୍ମାନଂ ଦର୍ଶୟତି
ତାନ୍ସର୍ବାଚ୍ଛୈବାନ୍ନୈଷ୍ଟବାନ୍-ସୌରାନ୍-ଗାଣେଶାନୋ ବ୍ରୁହୀତି ।
ସ ହୋବାତ ଭଗବାଂସ୍ୟାମୁକ୍ଳେନାନୁଷ୍ଠଭେନ ମୃତ୍ୟୁଂଜୟମୁପାସୟେତ୍ ।
ପୂର୍ବେଶାଧୁନା ବ୍ୟାପ୍ରମେକାକ୍ଷରମିତି ସ୍ମୃତମ୍ ।
ଓଁ ନମଃ ଶିବାୟେତି ଯାଜୁଷମନ୍ତ୍ରୋପାସକୋ ରୁଦ୍ରତ୍ବଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ।
କଲ୍ୟାଣଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି । ଯ ଏବଂ ବେଦ ।

ତଦ୍ଦିଷ୍ଟୋଃ ପରମଂ ପଦଂ ସଦା ପଶ୍ୟନ୍ତି ସୁରୟଃ । ଦିବୀବ ଚକ୍ଷୁରାତତମ୍ ।
ବିଷ୍ଣୋଃ ସର୍ବତୋମୁଖସ୍ୟ ସ୍ନେହୋ ଯଥା ପଲଲପିଣ୍ଡମୋତପ୍ରୋତମନୁବ୍ୟାପ୍ତଂ
ବ୍ୟତିରିକ୍ତଂ ବ୍ୟାପୁତ ଇତି ବ୍ୟାପୁବତୋ ବିଷ୍ଣୋସ୍ତପୁରମଂ ପଦଂ ପରଂ ବ୍ୟୋମେତି
ପରମଂ ପଦଂ ପଶ୍ୟନ୍ତି ବୀକ୍ଷନ୍ତେ ।

ସୁରୟୋ ବ୍ରହ୍ମାଦୟୋ ଦେବାସ ଇତି ସଦା ହୃଦୟ ଆଦଧତେ ।
ତସ୍ମାଦ୍ଦିଷ୍ଟୋଃ ସ୍ୱରୂପଂ ବସତି ତିଷ୍ଠତି ଭୂତେଶ୍ୱିତି ବାସୁଦେବ ଇତି ।
ଓଁ ନମ ଇତି ତ୍ରୀଶ୍ୟକ୍ଷରାଣି । ଭଗବତ ଇତି ଚତୁର୍ବି । ବାସୁଦେବାୟେତି ପଞ୍ଚାକ୍ଷରାଣି ।
ଏତଦ୍ୱୈ ବାସୁଦେବସ୍ୟ ଦ୍ୱାଦଶାର୍ଣ୍ଣମଭ୍ୟେତି । ସୋପପୁରଂ ତରତି । ସ ସର୍ବମାୟୁରେତି ।

ବିନତେ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଂ ରାୟସ୍ତୋଷଂ ଗୌପତ୍ୟଂ ଚ ତମଶୁତେ ପ୍ରତ୍ୟଗାନନ୍ଦଂ
ବ୍ରହ୍ମପୁରୁଷଂ ପ୍ରଣବସ୍ୱରୂପମକାର ଉକାରୋ ମକାର ଇତି ।
ତାନେକଧା ସଂଭବତି ତଦୋମିତି ।
ହଂସଃ ଶୁଚିଷଦ୍ୱସୁରକ୍ତରିକ୍ଷସଜ୍ଞୋତା ବେଦିଷଦତିଥିର୍ଦୁରୋଶସତ୍ ।
ନୃଷଦ୍ୱରସଦୃତସଦ୍ୱ୍ୟୋମସଦକ୍ତା ଗୋଜା ଋତଜା ଅଦ୍ରିଜା ଋତଂ ବୃହତ୍ ।
ହଂସ ଇତ୍ୟେତନ୍ନନୋରକ୍ଷରଦ୍ୱିତୀୟେନ ପ୍ରଭାପୁଞ୍ଜେନ ସୌରେଶ ଧୃତମକ୍ତା
ଗୋଜା ଋତଜା ଅଦ୍ରିଜା ଋତଂ ସତ୍ୟା-ପ୍ରଭା-ପୁଞ୍ଜି-ନ୍ୟଷା-ସଂଧ୍ୟା-ପ୍ରଜ୍ଞାଭିଃ
ଶକ୍ତିଭିଃ ପୂର୍ବଂ ସୌରମଧ୍ୟାୟାନଃ ସର୍ବଂ ଫଳମଶୁତେ ।
ସ ବ୍ୟୋମ୍ନି ପରମେ ଧାମନି ସୌରେ ନିବସତେ ।
ଗଣାନାଂ ତ୍ୱେତି ତ୍ୱୈଷ୍ଟୁଭେନ ପୂର୍ବେଶାଧୁନା ମନୁନୈକାର୍ଣ୍ଣେନ
ଗଣାଧିପମଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ ଗଣେଶତ୍ୱଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ।

ଅଥ ଗାୟତ୍ରୀ ସାବିତ୍ରୀ ସରସ୍ୱତ୍ୟଜପା ମାତୃକା ପ୍ରୋକ୍ତା ତୟା ସର୍ବମିଦଂ ବ୍ୟାପୁମ୍ ।
ଏଂ ବାଗୀଶ୍ୱରି ବିଦୁହେ କ୍ଳୀଂ କାମେଶ୍ୱରୀ ଧୀମହି । ସୌସ୍ତନ୍ନଃ ଶକ୍ତିଃ ପ୍ରଚୋଦୟାଦିତି ।
ଗାୟତ୍ରୀ ପ୍ରାତଃ ସାବିତ୍ରୀ ମଧ୍ୟାହ୍ନେ ସରସ୍ୱତୀ ସାୟମିତି ନିରକ୍ତରମଜପା ।
ହଂସ ଇତ୍ୟେବ ମାତୃକା ।

ପଞ୍ଚାଶଦ୍ୱର୍ଣ୍ଣବିଗ୍ରହେଶାକାରାଦିକ୍ଷକାରାନ୍ତେନ ବ୍ୟାପ୍ରାନ୍ତି ଭୁବନାନି ଶାସ୍ତ୍ରାଣି
ଛନ୍ଦାଂସୀତ୍ୟେବଂ ଭଗବତୀ ସର୍ବଂ ବ୍ୟାପ୍ନୋତୀତ୍ୟେବ ତସ୍ୟୈ ବୈ ନମୋ ନମ ଇତି ।
ତାନ୍ ଭଗବାନବ୍ରବୀଦେତୈର୍ମହ୍ତୈର୍ନିତ୍ୟଂ ଦେବୀଂ ଯଃ ସ୍ତ୍ରୋତି ସ ସର୍ବଂ ପଶ୍ୟତି ।
ସୋଽମୃତତ୍ୱଂ ଚ ଗଚ୍ଛତି । ଯ ଏବଂ ବେଦେତ୍ୟପନିଷତ୍ ॥

॥ ଇତି ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷସ୍ତୁତତ୍ତ୍ୱର୍ଥୋପନିଷତ୍ ॥ ୪ ॥

॥ ପଞ୍ଚମୋପନିଷତ୍ ॥

ଦେବା ହ ବୈ ଭଗବନ୍ତମବ୍ରୁବନ୍ସ୍ୱାମିନ୍ନଃ କଥିତଂ ସ୍ମୃତଂ କ୍ରିୟାକାଣ୍ଡଂ ସବିଷୟଂ ତ୍ୱୈପୁରମିତି ।
ଅଥ ପରମନିର୍ବିଶେଷଂ କଥୟସ୍ୱେତି ।
ତାନ୍-ହୋବାଚ ଭଗବାଂସ୍ତୁରୀୟୟା ମାୟୟାଽନ୍ତ୍ୟୟା ନିର୍ଦିଷ୍ଟଂ ପରମଂ ବ୍ରହ୍ମେତି ।
ପରମପୁରୁଷଂ ଚିଦ୍ରୂପଂ ପରମାତ୍ମେତି ।
ଶ୍ରୋତା ମତ୍ତା ଦ୍ରଷ୍ଟାଽଽଦେଷ୍ଟା ସ୍ପଷ୍ଟା ଘୋଷ୍ଟା ବିଜ୍ଞାତା ପ୍ରଜ୍ଞାତା
ସର୍ବେଷାଂ ପୁରୁଷାଣାମନ୍ତଃପୁରୁଷଃ ସ ଆତ୍ମା ସ ବିଜ୍ଞେୟ ଇତି ।
ନ ତତ୍ର ଲୋକା ଅଲୋକା ନ ତତ୍ର ଦେବା ଅଦେବାଃ ପଶବୋଽପଶବସ୍ତାପସୋ
ନ ତାପସଃ ପୌଲ୍ଲସୋ ନ ପୌଲ୍ଲସୋ ବିପ୍ରା ନ ବିପ୍ରାଃ ।
ସ ଇତ୍ୟେକମେବ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ବିଭ୍ରାଜତେ ନିର୍ବାଣମ୍ ।
ନ ତତ୍ର ଦେବା ଋଷୟଃ ପିତର ଈଶତେ ପ୍ରତିବୁଦ୍ଧଃ ସର୍ବବିଦ୍ୟେତି ।
ତତ୍ତ୍ୱୈତେ ଶ୍ଳୋକା ଭବନ୍ତି —

ଅତୋ ନିର୍ବିଷୟଂ ନିତ୍ୟଂ ମନଃ କାର୍ଯ୍ୟଂ ମୁମୁକ୍ଷୁଣା ।
ୟତୋ ନିର୍ବିଷୟୋ ନାମ ମନସୋ ମୁକ୍ତିରିଷ୍ୟତେ ॥ ୧ ॥

ମନୋ ହି ଦ୍ୱିବିଧଂ ପ୍ରୋକ୍ତଂ ଶୁଦ୍ଧଂ ଚାଶୁଦ୍ଧମେବ ଚ ।
ଅଶୁଦ୍ଧଂ କାମସଂକଳ୍ପଂ ଶୁଦ୍ଧଂ କାମବିବର୍ଜିତମ୍ ॥ ୨ ॥

ମନ ଏବ ମନୁଷ୍ୟାଣାଂ କାରଣଂ ବନ୍ଧମୋକ୍ଷୟୋଃ ।
ବନ୍ଧନଂ ବିଷୟାସକ୍ତଂ ମୁକ୍ତିଂ ନିର୍ବିଷୟଂ ମନଃ ॥ ୩ ॥

ନିରସ୍ତବିଷୟାସକ୍ତଂ ସଂନିରୁଧ୍ୟ ମନୋ ବୃଦ୍ଧି ।
ୟଦା ଯାତ୍ୟମନୀଭାବସ୍ତଦା ତପୁରମଂ ପଦମ୍ ॥ ୪ ॥

ତାବଦେବ ନିରୋଦ୍ଧବ୍ୟଂ ଯାବନ୍ନୃଦିଗତଂ କ୍ଷୟମ୍ ।
ଏତଦ୍ଭଜାନଂ ତ ଧ୍ୟାନଂ ତ ଶେଷୋଽନେ୍ୟା ଗ୍ରନ୍ଥବିସ୍ତରଃ ॥ ୫ ॥

ନୈବ ଚିନ୍ତ୍ୟଂ ନ ଚାଚିନ୍ତ୍ୟଂ ନାଚିନ୍ତ୍ୟଂ ଚିନ୍ତ୍ୟମେବ ତ ।
ପକ୍ଷପାତବିନିର୍ମୁକ୍ତଂ ବ୍ରହ୍ମ ସଂପଦ୍ୟତେ ଧ୍ରୁବମ୍ ॥ ୬ ॥

ସ୍ୱରେଣ ସଂଲ୍ଲୟେଦ୍ୟୋଗୀ ସ୍ୱରଂ ସଂଭାବୟେପୁରମ୍ ।
ଅସ୍ୱରେଣ ତୁ ଭାବେନ ନ ଭାବୋ ଭାବ ଇଷ୍ୟତେ ॥ ୭ ॥

ତଦେବ ନିଷ୍କାଳଂ ବ୍ରହ୍ମ ନିର୍ବିକଳ୍ପଂ ନିରଞ୍ଜନମ୍ ।
ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମାହମିତି ଜ୍ଞାତ୍ୱା ବ୍ରହ୍ମ ସଂପଦ୍ୟତେ କ୍ରମାତ୍ ॥ ୮ ॥

ନିର୍ବିକଳ୍ପମନନ୍ତଂ ତ ହେତୁଦୃଷ୍ଟାନ୍ତବର୍ଜିତମ୍ ।
ଅପ୍ରମେୟମନାଦ୍ୟନ୍ତଂ ଯଦ୍ଭଜାତ୍ୱା ମୁଚ୍ୟତେ ବୁଧଃ ॥ ୯ ॥

ନ ନିରୋଧୋ ନ ଚୋପୃତ୍ତିର୍ନ ବନ୍ଧୋ ନ ତ ସାଧକଃ ।
ନ ମୁମୁକ୍ଷୁର୍ନ ବୈ ମୁକ୍ତ ଇତ୍ୟେଷା ପରମାର୍ଥତା ॥ ୧୦ ॥

ଏକ ଏବାତ୍ମା ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟୋ ଜାଗ୍ରସ୍ୱପ୍ନସୁଷୁପ୍ତିଷୁ ।
ସ୍ଥାନତ୍ରୟବ୍ୟତୀତସ୍ୟ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ନ ବିଦ୍ୟତେ ॥ ୧୧ ॥

ଏକ ଏବ ହି ଭୂତାତ୍ମା ଭୂତେ ଭୂତେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତଃ ।
ଏକଧା ବହୁଧା ଚୈବ ଦୃଶ୍ୟତେ ଜଲଚନ୍ଦ୍ରବତ୍ ॥ ୧୨ ॥

ଘଟସଂବୃତମାକାଶଂ ନୀୟମାନେ ଘଟେ ଯଥା ।
ଘଟୋ ନୀୟେତ ନାକାଶଂ ତଥା ଜୀବୋ ନଭୋପମଃ ॥ ୧୩ ॥

ଘଟବଦ୍ଭିବିଧାକାରଂ ଭିଦ୍ୟମାନଂ ପୁନଃ ପୁନଃ ।
ତଦ୍-ଭେଦେ ଚ ନ ଜାନାତି ସ ଜାନାତି ଚ ନିତ୍ୟଶଃ ॥ ୧୪ ॥

ଶବ୍ଦମାୟାବୃତୋ ଯାବତ୍ତାବତ୍ତିଷ୍ଠତି ପୁଷ୍କଳେ ।
ଭିନ୍ନେ ତମସି ଚୈକତ୍ୱମେକ ଏବାନୁପଶ୍ୟତି ॥ ୧୫ ॥

ଶବ୍ଦାର୍ଣ୍ଣମପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ତସ୍ମିନ୍-କ୍ଷୀଣେ ଯଦକ୍ଷରମ୍ ।
ତଦ୍ଭିଦ୍ୱାନକ୍ଷରଂ ଧ୍ୟାୟେଦ୍ୟଦୀଚ୍ଛେଚ୍ଛାନ୍ତିମାତ୍ମନଃ ॥ ୧୬ ॥

ଦୈ ବ୍ରହ୍ମଣୀ ହି ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟେ ଶବ୍ଦବ୍ରହ୍ମ ପରଂ ଚ ଯତ୍ ।
ଶବ୍ଦବ୍ରହ୍ମଣି ନିଷ୍ପାତଃ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମାଧିଗଚ୍ଛତି ॥ ୧୭ ॥

ଗ୍ରନ୍ଥମଭ୍ୟସ୍ୟ ମେଧାବୀ ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନତପୁରଃ ।
ପଲ୍ଲୀଲମିବ ଧାନ୍ୟାର୍ଥୀ ତ୍ୟଜେଦ୍-ଗ୍ରନ୍ଥମଶେଷତଃ ॥ ୧୮ ॥

ଗବାମନେକବର୍ଣ୍ଣାନାଂ କ୍ଷୀରସ୍ୟାପ୍ୟେକବର୍ଣ୍ଣତା ।
କ୍ଷୀରବତ୍ପ୍ରାଣତି ଜ୍ଞାନୀ ଲିଙ୍ଗନସ୍ତୁ ଗବାଂ ଯଥା ॥ ୧୯ ॥

ଜ୍ଞାନନେତ୍ରଂ ସମାଧାୟ ସ ମହପୁରମଂ ପଦମ୍ ।
ନିଷ୍କଳଂ ନିଷ୍କଳଂ ଶାନ୍ତଂ ବ୍ରହ୍ମାହମିତି ସଂସ୍ମରେତ୍ ॥ ୨୦ ॥

ଇତ୍ୟେକଂ ପରବ୍ରହ୍ମରୂପଂ ସର୍ବଭୂତାପିବାସଂ ତୁରୀୟଂ
ଜାନୀତେ ସୋଃକ୍ଷରେ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ୟପିବସତି ।
ୟ ଏତାଂ ବିଦ୍ୟାଂ ତୁରୀୟାଂ ବ୍ରହ୍ମଯୋନିସ୍ବରୂପାଂ ତାମିହାୟୁଷେ ଶରଣମହଂ ପ୍ରପଦ୍ୟେ ।
ଆକାଶାଦ୍ୟନ୍ତୁକ୍ରମେଣ ସର୍ବେଷାଂ ବା ଏତଦ୍-ଭୂତାନାମାକାଶଃ ପରାୟଣମ୍ ।
ସର୍ବାଣି ହ ବା ଇମାନି ଭୂତାନ୍ୟାକାଶାଦେବ ଜାୟନ୍ତେ ।
ଆକାଶ ଏବ ଲୀୟନ୍ତେ । ତସ୍ମାଦେବ ଜାତାନି ଜୀବନ୍ତି ।
ତସ୍ମାଦାକାଶଜଂ ବୀଜଂ ବିନ୍ୟାତ୍ ।
ତଦେକାକାଶପୀଠଂ ସ୍ଵାର୍ଗନଂ ପୀଠଂ ତେଜଃପୀଠମମୃତପୀଠଂ ରତ୍ନପୀଠଂ ଜାନୀୟାତ୍ ।
ୟୋ ଜାନୀତେ ସୋଃମୃତତ୍ବଂ ଚ ଗଚ୍ଛତି ।
ତସ୍ମାଦେତାଂ ତୁରୀୟାଂ ଶ୍ରୀକାମରାଜୀୟାମେକାଦଶଧା ଭିନ୍ନାମେକାକ୍ଷରଂ
ବ୍ରହ୍ମେତି ଯୋ ଜାନୀତେ ସ ତୁରୀୟଂ ପଦଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ।
ୟ ଏବଂ ବେଦେତି ମହୋପନିଷତ୍ ॥

॥ ଇତି ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷସ୍ତୁପଞ୍ଚମୋପନିଷତ୍ ॥ ୫॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗୁଁସସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ବସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃକ୍ଷଶ୍ରବାଃ । ସ୍ବସ୍ତି ନଃ ପୂଷା ବିଶ୍ବବେଦାଃ ।
ସ୍ବସ୍ତି ନସ୍ତ୍ରାକ୍ଷ୍ୟୋ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ବସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥
ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷସ୍ତମାପ୍ତା ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଭାବନ ଉପନିଷଦ

(Bhabanopanisat / Bhaabana Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଭାବନୋପନିଷତ୍ / ଭାବନ ଉପନିଷଦ / ଶ୍ରୀଚକ୍ର ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ଭାବନୋପନିଷତ୍ ॥

ସ୍ତ୍ରୀବିଦ୍ୟାପଦତତ୍ତ୍ଵାୟଂ ଶ୍ରୀଚକ୍ରୋପରି ଭାସ୍କରମ୍ ।

ବିନ୍ଦୁରୂପଶିବାକାରଂ ରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣ୍ଠୟାମ ଦେବା । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷଭିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।

ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗେସ୍ଥୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୁସ୍ତନ୍ତୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।

ସ୍ଵସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ଵସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ଵବେଦାଃ ।

ସ୍ଵସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଷ୍ୟୋଽରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ଵସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧୀତୁ ।

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

ଆତ୍ମାନମଶଶ୍ଵମଶ୍ଵଲୀକାରମାବୃତ୍ୟ ସକଳବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡମଶ୍ଵଲଂ ସ୍ଵପ୍ନକାଶଂ ଧ୍ୟାୟେତ୍ ।

ଓଁ ଶ୍ରୀଗୁରୁଃ ସର୍ବକାରଣଭୂତା ଶକ୍ତିଃ । ତେନ ନବରକ୍ତରୂପୋ ଦେହଃ ।

ନବଶକ୍ତିରୂପଂ ଶ୍ରୀଚକ୍ରମ୍ । ବାରାହୀ ପିତୃରୂପା ।

କୁରୁକୁଲ୍ଲା ବଲିଦେବତା ମାତା । ପୁରୁଷାର୍ଥୀଃ ସାଗରାଃ ।

ଦେହୋ ନବରତ୍ନଦ୍ଵୀପଃ । ଆଧାରନବକମ୍ପୁତ୍ରାଃ ଶକ୍ତିୟଃ ।

ତ୍ଵଗାଦିସପ୍ତଧାତୁଭିରନେକୈଃ ସଂଯୁକ୍ତାଃ ସଂକଳ୍ପାଃ କଳ୍ପତରବଃ ।

ତେଜଃ କଳ୍ପକୋଦ୍ୟାନମ୍ ।

ରସନୟା ଭାବ୍ୟମାନା ମଧୁରାମୁତିକ୍ତକଟୁକଷାୟାଲବଣଭେଦାଃ

ଷତ୍ରସାଃ ଷଡ୍ଭବଃ କ୍ରିୟାଶକ୍ତିଃ ପୀଠମ୍ ।

କୁଣ୍ଡଳିନୀ ଜ୍ଞାନଶକ୍ତିର୍ଗୃହମ୍ । ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତିର୍ମହାତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦରୀ ।

ଜ୍ଞାତା ହୋତା ଜ୍ଞାନମଗ୍ନିଃ ଜ୍ଞେୟଂ ହବିଃ ।
 ଜ୍ଞାତୃଜ୍ଞାନଜ୍ଞେୟାନାମଭେଦଭାବନଂ ଶ୍ରୀଚକ୍ରପୂଜନମ୍ ।
 ନିୟତିସହିତାଃ ଶୃଙ୍ଖାରାଦୟୋ ନବ ରସା ଅଶିମାଦୟଃ ।
 କାମକ୍ରୋଧଲୋଭମୋହମଦମାସୂର୍ଯ୍ୟପାପମୟା ବ୍ରାହ୍ମ୍ୟାଦ୍ୟଷ୍ଟ ଶକ୍ତୟଃ ।
 ପୃଥିବ୍ୟପ୍ରେତୋବାୟୁକାଶଶ୍ରୋତ୍ରତ୍ତ୍ୱକ୍ତସ୍ମୃତ୍ତିହ୍ୱାତ୍ରାଶବାକ୍ପାଣିପାଦପାୟୁପଞ୍ଚମନୋବିକାରାଃ
 ଷୋଡ଼ଶ ଶକ୍ତୟଃ ।
 ବଚନାଦାନଗମନବିସର୍ଗାନନ୍ଦହାନୋପେକ୍ଷାରୁଦ୍ଧୟୋଃନଙ୍ଗକୁସୁମାଦିଶକ୍ତୟୋଃଷ୍ଟୌ ।
 ଅଲମ୍ବୁସା କୁହୁର୍ବିଶ୍ଳୋଦରୀ ବରୁଣା ହସ୍ତିଜିହ୍ୱା ଯଶସ୍ୱତ୍ୟଶ୍ୱିନୀ ଗାନ୍ଧାରୀ
 ପୁଷା ଶଙ୍ଖିନୀ ସରସ୍ୱତୀତା ପିଙ୍ଗଳା ସୁଷୁମ୍ନା ଚେତି ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ନାତ୍ୟଃ ।
 ସର୍ବସଂକ୍ଷୋଭିତ୍ୟାଦିଚତୁର୍ଦ୍ଦଶାରଗା ଦେବତାଃ ।
 ପ୍ରାଣାପାନବ୍ୟାନୋଦାନସମାନନାଗକୁର୍ମକୃକରଦେବଦତ୍ତଧନଂଜୟା ଇତି ଦଶ ବାୟୁବଃ ।
 ସର୍ବସିଦ୍ଧିପ୍ରଦା ଦେବ୍ୟୋ ବହିର୍ଦ୍ଦଶାରଗା ଦେବତାଃ ।
 ଏତଦ୍ୱାୟୁଦଶକସଂସର୍ଗୋପାଧିଭେଦେନ ରେଚକପୁରକଶୋଷକଦାହପ୍ଳାବକା
 ଅମୃତମିତି ପ୍ରାଣମୁଖ୍ୟତ୍ୱେନ ପଞ୍ଚବିଧୋଽସ୍ତି ।
 କ୍ଷାରକୋ ଦାରକଃ କ୍ଷୋଭକୋ ମୋହକୋ ଜୃମ୍ଭକ ଇତ୍ୟପାଲନମୁଖ୍ୟତ୍ୱେନ ପଞ୍ଚବିଧୋଽସ୍ତି ।
 ତେନ ମନୁଷ୍ୟାଣାଂ ମୋହକୋ ଦାହକୋ ଭକ୍ଷ୍ୟଭୋଜ୍ୟଲେହ୍ୟଚୋଷ୍ୟପେୟାଦ୍ଭକଂ
 ଚତୁର୍ବିଧମନ୍ନଂ ପାଚୟତି ।
 ଏତା ଦଶ ବହିକଳାଃ ସର୍ବଜ୍ଞଦ୍ୱାଦ୍ୟନ୍ତର୍ଦ୍ଦଶାରଗା ଦେବତାଃ ।
 ଶୀତୋଷ୍ଣସୁଖଦୁଃଖେଚ୍ଛାସତ୍ତ୍ୱରଜସ୍ତମୋଗୁଣା ବଶିନ୍ୟାଦିଶକ୍ତୟୋଃଷ୍ଟୌ ।
 ଶବ୍ଦସ୍ପର୍ଶରୂପରସଗନ୍ଧାଃ ପଞ୍ଚତନ୍ତ୍ରାତ୍ରାଃ ପଞ୍ଚ ପୁଷ୍ପବାଣା ମନ ଇନ୍ଦ୍ରିୟନ୍ତୁଃ ।
 ବଶ୍ୟୋ ବାଶୋ ରାଗଃ ପାଶଃ । ଦୈଷୋଽଙ୍କୁଶଃ ।
 ଅବ୍ୟକ୍ତମହତ୍ତ୍ୱମହଦହଂକାର ଇତି କାମେଶ୍ୱରୀ-ବଜ୍ରେଶ୍ୱରୀ-ଭଗମାଲିନ୍ୟୋଽନ୍ତସ୍ତ୍ରିକୋଶାଗ୍ରଗା
 ଦେବତାଃ ।
 ପଞ୍ଚଦଶତିଥିରୂପେଣ କାଲସ୍ୟ ପରିଣାମାବଲୋକନସ୍ଥିତିଃ ପଞ୍ଚଦଶ ନିତ୍ୟାଃ ।

ଶ୍ରଦ୍ଧାନୁରୂପା ଧୀର୍ଦେବତା ।
ତୟୋଃ କାମେଶ୍ବରୀ ସଦାନନ୍ଦଘନା ପରିପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ବାତ୍ତ୍ୱେକ୍ୟରୂପା ଦେବତା ।
ସଲିଲମିତି ଲୌହିତ୍ୟକାରଣଂ ସତ୍ତ୍ୱମ୍ ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟମକର୍ତ୍ତବ୍ୟମିତି ଭାବନାୟୁକ୍ତ ଉପଚାରଃ ।
ଅସ୍ତିନାସ୍ତୀତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟତାନୁପଚାରଃ ।
ବାହ୍ୟାଭ୍ୟନ୍ତଃକରଣାନାଂ ରୂପଗ୍ରହଣୟୋଗ୍ୟତାସ୍ଥିତ୍ୟାବାହନମ୍ ।
ତସ୍ୟ ବାହ୍ୟାଭ୍ୟନ୍ତଃକରଣାନାମେକରୂପବିଷୟଗ୍ରହଣମାସନମ୍ ।
ରକ୍ତଶୁକ୍ଳପଦୈକୀକରଣଂ ପାଦ୍ୟମ୍ । ଉଦ୍ଭୁଲଦାମୋଦାନନ୍ଦାସନଦାନମର୍ଦ୍ଦ୍ୟମ୍ ।
ସ୍ବଚ୍ଛଂ ସ୍ବତଃସିଦ୍ଧମିତ୍ୟାତମନୀୟମ୍ । ଚିତ୍ତସ୍ତମୟୀତି ସର୍ବାଙ୍ଗସୁବଣଂ ସ୍ନାନମ୍ ।
ଚିଦଗ୍ନିସ୍ବରୂପପରମାନନ୍ଦଶକ୍ତିସ୍ବରଣଂ ବସ୍ତ୍ରମ୍ ।
ପ୍ରତ୍ୟେକଂ ସପ୍ତବିଂଶତିଧା ଭିନ୍ନତ୍ୱେନେଚ୍ଛାଜ୍ଞାନକ୍ରିୟାତ୍ମକବ୍ରହ୍ମଗ୍ରନ୍ଥିମଦ୍ରସତନ୍ତ୍ରବ୍ରହ୍ମନାତୀ ବ୍ରହ୍ମସୂତ୍ରମ୍ ।
ସ୍ବବ୍ୟତିରିକ୍ତବସ୍ତୁସଙ୍ଗରହିତସ୍ବରଣଂ ବିଭୂଷଣମ୍ ।
ସଚ୍ଚିସ୍ବରୂପପରିପୂର୍ଣ୍ଣତାସ୍ବରଣଂ ଗନ୍ଧଃ ।
ସମସ୍ତବିଷୟାଣାଂ ମନସଃ ଚ୍ଛୈର୍ଯ୍ୟେଶାନୁସଂଧାନଂ କୁସୁମମ୍ ।
ତେଷାମେବ ସର୍ବଦା ସ୍ୱୀକରଣଂ ଧୂପଃ ।
ପବନାବଚ୍ଛିନ୍ନୋଧୁଜ୍ୱଲନସଚ୍ଚିଦ୍ରୁକ୍ତାକାଶଦେହୋ ଦୀପଃ ।
ସମସ୍ତୟାତାୟାତବର୍ଜ୍ୟଂ ନୈବେଦ୍ୟମ୍ ।
ଅବସ୍ଥାତ୍ରୟାଣାମେକୀକରଣଂ ତାମ୍ବୂଲମ୍ ।
ମୂଳାଧାରାଦା ବ୍ରହ୍ମରନ୍ଧ୍ରପର୍ଯ୍ୟନ୍ତଂ ବ୍ରହ୍ମରଂଧ୍ରାଦା ମୂଳାଧାରପର୍ଯ୍ୟନ୍ତଂ ଗତାଗତରୂପେଣ ପ୍ରାଦକ୍ଷିଣ୍ୟମ୍ ।
ତୁର୍ଯ୍ୟାବସ୍ଥା ନମସ୍କାରଃ । ଦେହଶୂନ୍ୟପ୍ରମାତୃତାନିମଜ୍ଜନଂ ବଲିହରଣମ୍ ।
ସତ୍ୟମସ୍ତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟମକର୍ତ୍ତବ୍ୟମୌଦାସୀନ୍ୟନିତ୍ୟାତ୍ମବିଲୀପନଂ ହୋମଃ ।
ସ୍ବୟଂ ତପ୍ତାଦୁକାନିମଜ୍ଜନଂ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣଧ୍ୟାନମ୍ ।
ଏବଂ ମୁହୂର୍ତ୍ତତ୍ରୟଂ ଭାବନାପରୋ ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତୋ ଭବତି । ତସ୍ୟ ଦେବତାତ୍ତ୍ୱେକ୍ୟସିଦ୍ଧିଃ ।
ଚିନ୍ତିତକାର୍ଯ୍ୟାଣ୍ୟୟତ୍ନେନ ସିଦ୍ଧ୍ୟନ୍ତି । ସ ଏବ ଶିବୟୋଗୀତି କଥ୍ୟତେ ।

କାଦିହାଦିମତୋକ୍ତେନ ଭାବନା ପ୍ରତିପାଦିତା । ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତୋ ଭବତି ।
ୟ ଏବଂ ବେଦ । ଇତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ତ୍ତେତିଃ ଶୃଣୁୟାମ ଦେବା । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ପ୍ରିରେରଜ୍ଞେସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନୁସ୍ତୁନୁତିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୁଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଷ୍ୟୋଽରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

॥ ଇତି ଭାବନୋପନିଷତ୍ସଂପୂର୍ଣ୍ଣା ॥

॥ ଶାନ୍ତ ଉପନିଷଦ ସମାପ୍ତା ॥

